

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia economie, buget și finanțe

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

6 decembrie 2017

CEB nr. 486

Raport asupra proiectului de Lege privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi (nr. 12 din 01.02. 2017)

Lectura II

Comisia economie, buget și finanțe, în cadrul ședinței din 6 decembrie curent, a examinat proiectul de Lege privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, care a fost examinat în prima lectură în cadrul ședinței plene a Parlamentului din 30 iunie 2017 și comunică următoarele.

Pentru lectura a doua Comisia a examinat toate amendamentele și propunerile parvenite de la deputați, comisiile permanente ale Parlamentului, Guvern, Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, Centrul Național Anticorupție, precum și de la programul SIGMA al OCDE și UE. Rezultatul examinării propunerilor și amendamentelor sunt reflectate în sinteză și în proiectul redactat, care sunt părți componente ale prezentului Raport.

În contextul amendamentelor și propunerilor acceptate Comisia economie, buget și finanțe, cu majoritatea voturilor, propune adoptarea proiectului de Lege privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi nr.12 din 01.02.2017 în lectura a doua, lectură finală.

Stefan CREANGĂ
Președintele Comisiei

LEGE

privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova

Confirmând adeziunea Republicii Moldova la standardele internaționale și la cele mai bune practici în domeniul auditului public, în temeiul art. 72 alin. (3) lit. p) și al art. 133 din Constituția Republicii Moldova,

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Domeniul reglementării

Prezenta lege reglementează:

- a) mandatul, organizarea, atribuțiile, împuternicirile, garanțiile de independență, precum și alte aspecte relevante pentru activitatea Curții de Conturi;
- b) raporturile juridice ce apar în procesul auditului public extern.

Articolul 2. Noțiuni

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

audit – proces sistematic de obținere și evaluare obiectivă a probelor, desfășurat pentru a se constata dacă informațiile sau condițiile actuale corespund criteriilor stabilite;

audit al conformității – activitate independentă realizată în vederea obținerii asigurării că activitățile, tranzacțiile financiare efectuate sînt, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu reglementările aplicabile;

audit al performanței – activitate de evaluare independentă, obiectivă și de încredere a modului în care entitatea auditată respectă principiile economicității, eficienței și eficacității;

audit financiar – activitate independentă realizată în vederea obținerii unei asigurări rezonabile cu privire la măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, nu conțin denaturări semnificative ca urmare a fraudei sau erorii, activitate ce se finalizează cu exprimarea unei opinii cu privire la faptul dacă situațiile financiare sînt prezentate, din toate punctele de vedere semnificative, conform cadrului normativ aplicabil de raportare financiară;

audit public extern (audit al sectorului public/în sectorul public) – proces sistematic de evaluare independentă și obiectivă desfășurat pentru a obține probe și a stabili dacă entitatea auditată a fost gestionată/realizată în mod econom, eficient și eficace, în conformitate cu legile și regulamentele aplicabile, și dacă situațiile financiare ale acesteia au fost prezentate corect;

auditor public – angajat al Curții de Conturi care este certificat în domeniul auditului public extern sau obține această calitate prin numire și care este în drept să conducă și/sau să efectueze misiuni de audit public extern;

concluzie a auditorului – concluzia auditorului public, bazată pe constatările auditului și semnificația acestora/materialitate, cu privire la faptul dacă activitățile, tranzacțiile sau informațiile din domeniul de aplicare a auditului sînt, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu criteriile aplicabile;

control al calității – totalitatea măsurilor și procedurilor realizate în cadrul procesului de audit, care urmăresc garantarea calității activității auditorului și a raportului auditorului, precum și dezvoltarea relațiilor profesionale și statutare, cu menținerea independenței instituției;

economicitate – minimizare a costului resurselor alocate pentru atingerea rezultatelor unei activități, cu menținerea calității acesteia;

eficacitate – grad de realizare a obiectivelor stabilite și de atingere a rezultatelor planificate;

eficiență – raport dintre rezultatele activității și resursele utilizate pentru obținerea acestora;

entitate auditată – persoană juridică sau fizică, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, responsabilă de gestionarea resurselor

finanțare publice și/sau a patrimoniului public și/sau de reglementarea unui domeniu economic și/sau social, precum și programul sau activitatea supuse auditului public extern;

instituție supremă de audit (ISA) – organ public al unui stat care, indiferent de modalitatea de constituire, desemnare sau organizare, exercită, în virtutea legii, cea mai înaltă funcție de audit public extern a statului respectiv;

misiune de audit – set de sarcini/activități planificate de audit, interconectate, efectuate sub dirijarea/supravegherea unui auditor calificat, pe o perioadă determinată, cu obiective specifice și în limite specifice;

opinia auditorului – concluzie clară a auditorului public, exprimată în scris într-o formă standardizată, bazată pe activitățile de audit asupra situațiilor financiare și referitoare la veridicitatea și conformitatea acestora, sub toate aspectele semnificative, cu reglementările aplicabile în domeniul respectiv;

patrimoniul public – totalitatea drepturilor și obligațiilor publice, care pot fi evaluate în bani, privite ca o sumă de valori active și pasive strâns legate între ele, aparținând statului și/sau unităților administrativ-teritoriale;

raport anual asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public – raport anual cuprinzător al Curții de Conturi, prezentat Parlamentului, care analizează și generalizează concluziile din toate misiunile de audit efectuate în decursul unui an din data aprobării raportului anual precedent;

raport anual de activitate – raport al Curții de Conturi ce cuprinde informații privind misiunea, organizarea, activitatea și performanțele obținute în dezvoltarea capacităților instituționale, asigurarea transparenței, managementul financiar și al resurselor umane, privind alte activități ce țin de mandatul Curții de Conturi, de asemenea cuprinde situațiile financiare anuale ale Curții de Conturi, raportul auditorului extern asupra acestora și principalele recomandări, precum și o descriere a modului în care au fost implementate de către Curtea de Conturi recomandările auditorului în urma auditului precedent;

raport al auditorului – document standardizat scris de către auditorul public, care include: constatări și opinia auditorului care atestă corectitudinea prezentării situațiilor financiare și a informațiilor aferente (în cazul auditului financiar); constatări și concluzia cu privire la economicitatea, eficiența și eficacitatea implementării politicilor, programelor, sistemelor și activităților din sectorul public (în cazul auditului performanței); constatări și concluzia sau opinia auditorului cu

privire la conformitatea activităților și tranzacțiilor financiare cu reglementările identificate drept criterii (în cazul auditului conformității);

resurse financiare publice – mijloacele bugetelor și fondurilor componente ale bugetului public național, precum și mijloacele financiare ale autorităților/instituțiilor publice la autogestiune, ale întreprinderilor de stat/municipale și ale societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public;

sector public – totalitatea instituțiilor, organizațiilor, autorităților și organelor care au competențe și responsabilități într-un anumit domeniu, participă la luarea deciziilor sau iau decizii și dețin atribuții în reglementarea economică și socială, prestează servicii publice de consum individual sau colectiv și/sau acumulează, distribuie/redistribuie și gestionează resursele financiare publice și patrimoniul public;

standarde de audit – set de concepte, principii directoare, proceduri și metode în baza cărora auditorul public determină ansamblul etapelor și procedurilor de verificare care să permită atingerea obiectivului stabilit;

standarde internaționale ale instituțiilor supreme de audit (ISSAI) – standarde de audit aprobate de Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI) pentru a fi utilizate de către instituțiile supreme de audit.

Articolul 3. Statutul Curții de Conturi

(1) Curtea de Conturi este instituția supremă de audit a Republicii Moldova, care exercită controlul asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare publice și a patrimoniului public prin realizarea auditului public extern în conformitate cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit.

(2) Curtea de Conturi dispune de independență organizațională, funcțională, operațională și financiară conform prezentei legi.

(3) În exercitarea atribuțiilor și împuternicirilor sale, Curtea de Conturi nu poate fi direcționată sau controlată de nicio persoană fizică sau juridică.

(4) Curtea de Conturi este o instituție apolitică.

(5) Curtea de Conturi este persoană juridică de drept public, finanțată integral din bugetul de stat, care dispune de conturi trezoreriale, de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova și de alte atribute necesare.

(6) În cazul în care tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte stabilesc alte norme decât cele prevăzute de prezenta lege, se aplică normele tratatelor internaționale.

Articolul 4. Bugetul Curții de Conturi

(1) Curtea de Conturi:

a) are buget propriu, care se administrează în mod independent în conformitate cu prevederile legale;

b) prezintă Ministerului Finanțelor, în procesul consultărilor organizate pentru cadrul bugetar pe termen mediu, proiectul bugetului propriu pentru anul următor și pentru doi ani ulteriori, cu abordarea oricărei propuneri vizînd bugetul său;

c) prezintă, pînă la 10 mai, proiectul bugetului propriu pentru anul următor Parlamentului spre examinare și aprobare.

(2) Parlamentul aprobă bugetul Curții de Conturi pentru anul următor pînă la 1 iulie. Bugetul aprobat al Curții de Conturi se include în bugetul de stat ca un compartiment separat.

Articolul 5. Misiunea și principiile de activitate

(1) Misiunea Curții de Conturi constă în:

a) evaluarea legalității, regularității, conformității, economicității, eficienței, eficacității gestionării resurselor financiare publice și a patrimoniului public;

b) promovarea standardelor, recunoscute internațional, privind transparența și responsabilitatea în domeniul managementului finanțelor publice;

c) asigurarea transparenței prin informarea autorităților publice responsabile și publicului larg despre planurile sale strategice și anuale, despre constatările și recomandările sale.

(2) Curtea de Conturi își exercită mandatul în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, cu prezenta lege și cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit.

(3) Activitatea Curții de Conturi se bazează pe următoarele principii:

a) independență – desfășurarea activității independent de Guvern, de alte organizații publice, de alte persoane juridice de drept public sau privat și de persoane fizice;

b) legalitate – respectarea Constituției Republicii Moldova, a legislației naționale și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

c) obiectivitate – desfășurarea activității de audit cu imparțialitate, în baza unui raționament profesional adecvat;

- d) profesionalism – desfășurarea activității cu integritate și respect, competent și în interesul public;
- e) responsabilitate – manifestarea responsabilității față de Parlament și societate;
- f) transparență – desfășurarea activității în mod transparent și deschis.

Articolul 6. Relațiile Curții de Conturi cu Parlamentul

(1) Curtea de Conturi prezintă Parlamentului:

- a) pînă la 1 mai, raportul anual de activitate, care se audiază în ședință plenară a Parlamentului;
- b) pînă la 1 iunie, rapoartele auditorului asupra rapoartelor anuale ale Guvernului privind executarea bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, care se audiază în ședință plenară a Parlamentului concomitent cu rapoartele respective ale Guvernului;
- c) pînă la 15 septembrie, raportul anual asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public, care se audiază în ședință plenară a Parlamentului;
- d) alte rapoarte pe care consideră necesar să le prezinte.

(2) Rapoartele specificate la alin. (1) lit. a)–c) se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în decurs de 15 zile de la data aprobării de către Curtea de Conturi și se remit Președintelui Republicii Moldova și Guvernului.

(3) Situațiile financiare anuale ale Curții de Conturi se supun auditului extern, efectuat în conformitate cu standardele recunoscute internațional, de către o organizație de audit independentă, selectată de către Parlament în modul stabilit de legislația privind achizițiile publice.

(4) Anual, pînă la 15 septembrie, Parlamentul poate înainta Curții de Conturi propuneri pentru programul anual al activității de audit.

(5) Parlamentul este în drept să solicite, prin hotărîre, Curții de Conturi efectuarea unor misiuni de audit public extern.

Articolul 7. Relațiile Curții de Conturi cu autoritățile publice și alte instituții

(1) Curtea de Conturi colaborează cu autoritățile, instituțiile publice, inclusiv organele de drept, călăuzindu-se de principiile legalității și neadmiterii imixtiunii în activitatea acestora.

(2) Curtea de Conturi sesizează organele de drept despre depistarea încălcărilor ale căror constatare și examinare țin de competența acestora.

(3) În scopul exercitării atribuțiilor sale, Curtea de Conturi este în drept să solicite informații și să utilizeze materialele întocmite de către alte autorități/instituții publice, iar acestea sînt obligate să le prezinte la prima cerere în cazurile în care nu se încalcă garanțiile respectării drepturilor procesuale ale subiecților și alte garanții prevăzute de legislație.

(4) Curtea de Conturi este în drept să contracteze specialiști calificați sau entități specializate pentru prestarea de servicii/acordarea asistenței de specialitate.

Articolul 8. Cooperarea internațională

(1) Curtea de Conturi este în drept să participe la activitatea organismelor internaționale de profil și poate deveni membru al acestora.

(2) Curtea de Conturi este în drept să efectueze schimburi de informații, de experiență cu instituții supreme de audit din alte state sau organisme internaționale de profil, inclusiv prin schimb de personal și prin acțiuni comune de formare în domeniul auditului public extern.

(3) Curtea de Conturi cooperează cu instituțiile și organismele similare ale Uniunii Europene în cazul auditului privind gestiunea și controlul fondurilor Uniunii Europene, conform normelor și procedurilor acceptate reciproc.

(4) Curtea de Conturi cooperează cu instituțiile supreme de audit din alte state, cu forurile și instituțiile internaționale din domeniul său de activitate.

(5) Curtea de Conturi poate efectua misiuni de audit comune sau paralele cu instituțiile supreme de audit din alte state în baza acordurilor de colaborare.

(6) Curtea de Conturi poate exercita, din proprie inițiativă sau la solicitarea țărilor sau instituțiilor finanțatoare, auditul gestionării resurselor financiare alocate Republicii Moldova.

Articolul 9. Planificarea activității de audit

(1) Curtea de Conturi decide în mod independent asupra programului activității de audit, precum și asupra modului de implementare a acestuia.

(2) Planificarea activității de audit se realizează pe termen mediu, prin elaborarea unui program multianual al activității de audit (de regulă, trienal), care,

pentru a contribui mai eficient la îndeplinirea misiunii Curții de Conturi, se actualizează anual în funcție de obiectivele strategice și cele specifice ale instituției.

(3) Programul anual al activității de audit se elaborează în baza programului multianual.

(4) Nicio autoritate nu este în drept să intervină în modificarea programelor activității de audit. Persoanele juridice și/sau persoanele fizice pot oferi sugestii cu privire la subiectele care urmează să fie auditate, dar decizia finală cu privire la activitatea de audit aparține exclusiv Curții de Conturi.

Articolul 10. Transparență și responsabilitate

În ceea ce privește obligația legală de a informa publicul, Curtea de Conturi oferă informațiile publice privind activitatea sa prin:

- a) prezentarea de rapoarte Parlamentului și publicarea lor ulterioară în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în cazurile prevăzute de prezenta lege;
- b) publicarea rapoartelor pe pagina sa web oficială în cazurile prevăzute de prezenta lege, precum și în alte surse de informare electronice;
- c) conferințe de presă și alte forme de informare a publicului;
- d) publicarea comunicatelor de presă și a oricăror altor informații stabilite de Curtea de Conturi, cu excepția informațiilor și materialelor care conțin secret de stat, secret comercial sau alt secret protejat prin lege;
- e) supunerea situațiilor sale financiare auditului extern și publicarea raportului de audit extern pe pagina sa web oficială.

Capitolul II

ORGANIZAREA ȘI CONDUCEREA

Articolul 11. Structura

(1) Curtea de Conturi este constituită din 7 membri, inclusiv președintele și vicepreședintele Curții de Conturi.

(2) Curtea de Conturi este asistată de un aparat.

(3) Pe lângă Curtea de Conturi poate activa un consiliu consultativ. Regulamentul de funcționare a consiliului și componența nominală a acestuia se aprobă de către Curtea de Conturi.

Articolul 12. Conducerea

(1) Conducerea Curții de Conturi este exercitată de către președintele acesteia.

(2) În cazul absenței președintelui Curții de Conturi, atribuțiile acestuia sînt exercitate de vicepreședinte.

Articolul 13. Atribuțiile președintelui Curții de Conturi

(1) Președintele Curții de Conturi are următoarele atribuții:

a) exercită conducerea Curții de Conturi în conformitate cu legislația și organizează activitatea acesteia;

b) numește și eliberează din funcție, în condițiile legii, personalul Curții de Conturi;

c) reprezintă Curtea de Conturi în relațiile acesteia cu alte instituții din țară și de peste hotare;

d) propune spre aprobare ordinea de zi a ședințelor Curții de Conturi;

e) participă, după caz, la ședințele Parlamentului și ale Guvernului;

f) organizează și implementează sistemul de management financiar și de control intern și poartă răspundere managerială pentru administrarea alocațiilor bugetare și a patrimoniului public aflat în gestiunea Curții de Conturi;

g) exercită alte atribuții prevăzute de lege pentru conducătorul de instituție publică.

(2) Întru exercitarea atribuțiilor sale, președintele emite ordine și dispoziții.

Articolul 14. Ședințele Curții de Conturi

(1) Ședințele Curții de Conturi se convoacă de către președintele acesteia, din proprie inițiativă sau la cererea a 3 membri ai Curții de Conturi. În cazul în care membrii Curții cer convocarea ședinței, decizia de convocare va fi luată în cel mult 48 de ore de la prezentarea cererii.

(2) Ședințele Curții de Conturi sînt deliberative dacă sînt prezenți cel puțin 5 membri ai Curții de Conturi. Deciziile adoptate în cadrul ședințelor se emit sub formă de hotărîri. Hotărîrile se adoptă cu votul a cel puțin 4 membri.

(3) Membrii Curții de Conturi care nu sînt de acord cu hotărîrile adoptate au dreptul să își exprime opinia în scris, aceasta anexîndu-se la hotărîrea respectivă.

(4) Ședințele Curții de Conturi se desfășoară în limba de stat și sînt publice.

(5) Președintele Curții de Conturi poate dispune desfășurarea ședințelor închise dacă este necesar pentru păstrarea secretului de stat, comercial sau a altui secret protejat prin lege.

Articolul 15. Atribuțiile Curții de Conturi

Curtea de Conturi are următoarele atribuții:

- a) exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare publice prin efectuarea auditului public extern;
- b) adoptă politicile și strategiile în domeniul auditului public extern;
- c) aprobă proiectul de buget al instituției;
- d) examinează și aprobă rapoartele auditorului și decide asupra remiterii acestora comisiei permanente de profil a Parlamentului și altor instituții;
- e) aprobă proceduri administrative, regulamente și manuale, instrucțiuni și ghiduri, standarde de audit;
- f) aprobă programele anuale și multianuale ale activității de audit;
- g) aprobă structura aparatului și efectivul-limită de personal;
- h) aprobă rapoartele prevăzute la art. 6;
- i) aprobă Regulamentul cu privire la certificarea auditorilor publici;
- j) exercită alte atribuții prevăzute de lege.

Articolul 16. Condițiile pentru a candida la funcția de membru al Curții de Conturi

(1) Candidat la funcția de membru al Curții de Conturi poate fi persoana care:

- a) este cetățean al Republicii Moldova;
- b) are studii superioare universitare în domeniul economic, financiar sau juridic și o experiență profesională în domeniile menționate de cel puțin 10 ani, dintre care 5 ani de experiență managerială;
- c) cunoaște limba de stat.

(2) Candidat la funcția de membru al Curții de Conturi nu poate fi persoana care:

- a) a atins vârsta standard de pensionare;
- b) este privată, prin hotărâre judecătorească definitivă, de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate;
- c) are antecedente penale, inclusiv stinse, ori a fost absolvită de răspundere sau de pedeapsa penală, inclusiv printr-un act de amnistie sau de grațiere;
- d) are, în ultimii 5 ani, în cazierul privind integritatea profesională, înscrieri cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligației prevăzute la art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale.

Articolul 17. Numirea membrilor Curții de Conturi

(1) Președintele Curții de Conturi se numește de Parlament pe un termen de 5 ani, la propunerea Președintelui Parlamentului, în bază de concurs public, cu votul majorității deputaților aleși.

(2) Membrii Curții de Conturi, cu excepția președintelui, se numesc de Parlament pe un termen de 5 ani, la propunerea președintelui Curții de Conturi, în bază de concurs public, cu votul majorității deputaților aleși.

(3) Membrul Curții de Conturi/persoana care a deținut anterior funcția de membru al Curții de Conturi poate fi numit/numită o singură dată pentru un nou mandat de 5 ani, în bază de concurs public.

(4) Vicepreședintele Curții de Conturi se desemnează de către Parlament, la propunerea președintelui Curții de Conturi, din rîndul membrilor acesteia.

Articolul 18. Jurămîntul membrilor Curții de Conturi

(1) Președintele, vicepreședintele și membrii Curții de Conturi, la numirea în funcție, depun în fața Parlamentului următorul jurămînt: „Jur să slujesc Republica Moldova cu credință, să respect Constituția și legile Republicii Moldova, să protejiez proprietatea publică, democrația și bunăstarea poporului.”

(2) Jurămîntul se depune în ședința Parlamentului, după adoptarea hotărîrii de numire.

Articolul 19. Statutul de membru al Curții de Conturi

(1) Membrii Curții de Conturi sînt independenți în exercitarea mandatului lor și inamovibili pe durata acestuia, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 20. Ei dețin funcții de demnitate publică prin numire.

(2) Membrii Curții de Conturi, odată cu numirea în funcție, obțin calitatea de auditori publici pe durata mandatului.

(3) Membrii Curții de Conturi nu pot fi cercetați, reținuți, arestați decît la cererea Procurorului General, cu acordul Parlamentului.

(4) Membrii Curții de Conturi nu răspund civil, administrativ sau penal pentru opiniile exprimate și hotărîrile adoptate în exercitarea funcțiilor lor, cu excepția cazurilor în care instanțele judecătorești constată îndeplinirea sau

omisiunea îndeplinirii de către aceste persoane, cu rea-credință, a oricărui act sau fapt legat de exercitarea atribuțiilor Curții de Conturi, care a cauzat prejudicii unor terți.

(5) Funcția de membru al Curții de Conturi este incompatibilă cu orice altă activitate remunerată, cu excepția activităților didactice, științifice și de creație.

(6) Remunerarea membrilor Curții de Conturi este prevăzută de Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

(7) Membrii Curții de Conturi, pe durata mandatului, își sistează orice activitate politică, inclusiv în cadrul partidelor politice sau al altor organizații social-politice.

Articolul 20. Încetarea, revocarea și suspendarea mandatului de membru al Curții de Conturi

(1) Mandatul membrului Curții de Conturi încetează în cazurile:

- a) expirării termenului pentru care a fost numit;
- b) demisiei;
- c) revocării;
- d) decesului.

(2) Revocarea membrului Curții de Conturi se face în cazurile:

- a) pierderii cetățeniei Republicii Moldova;
- b) condamnării, în baza hotărârii definitive și irevocabile a instanței de judecată, pentru comiterea unei infracțiuni;
- c) imposibilității, din motive de sănătate, de a-și exercita atribuțiile timp de mai mult de 4 luni consecutive;
- d) declarării dispariției fără veste, în conformitate cu legea;
- e) activității în cadrul unui partid sau al unei alte organizații social-politice;
- f) constatării, printr-un act definitiv al Autorității Naționale de Integritate, a încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilității sau al restricțiilor;
- g) privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități, ca pedeapsă principală sau complementară, printr-o hotărâre judecătorească definitivă;
- h) nedeunerii declarației de avere și interese personale sau refuzului de a o depune, în condițiile art. 27 alin. (8) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate;
- i) existenței unei hotărâri irevocabile a instanței de judecată prin care s-a dispus confiscarea averii nejustificate;

j) încălcării obligației prevăzute la art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale.

(3) Activitatea membrului Curții de Conturi se suspendă:

a) din momentul punerii sub învinuire, când în privința acestuia a fost intentat un dosar penal în legătură cu activitatea pe care o desfășoară;

b) din data trimiterii în instanța de judecată a unui dosar penal în care acesta este învinuit de comiterea unei infracțiuni – pînă la o hotărîre judecătorească definitivă;

c) în cazul înregistrării în calitate de candidat pentru ocuparea unei funcții electivă;

d) în cazul acordării acestuia a concediului de maternitate/paternitate sau pentru îngrijirea copilului.

(4) Perioada de suspendare se include în durata mandatului.

(5) Încetarea și suspendarea mandatului de membru al Curții de Conturi se dispun prin hotărîre a Parlamentului, adoptată cu votul majorității deputaților aleși.

(6) Revocarea membrului Curții de Conturi se dispune prin hotărîre a Parlamentului, adoptată cu votul a 2/3 din deputații aleși.

Articolul 21. Drepturile, obligațiile și restricțiile membrului Curții de Conturi

(1) Membrul Curții de Conturi are dreptul:

a) să ceară de la personalul Curții de Conturi, în limitele competenței sale, informația necesară auditului, precum și explicații verbale și scrise;

b) să înainteze propuneri în vederea perfecționării activității Curții de Conturi;

c) să își expună opinia separată, care poate fi anexată în formă scrisă, la cererea acestuia, la actul adoptat.

(2) Membrul Curții de Conturi este obligat:

a) să organizeze activitățile în sectoarele încredințate;

b) să își îndeplinească atribuțiile cu obiectivitate, imparțialitate, în conformitate cu prevederile legii;

c) să participe la ședințele Curții de Conturi și să voteze „pentru” sau „contra” adoptării actelor Curții de Conturi;

d) să respecte prevederile Legii nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale;

e) să se abțină de la orice activitate sau manifestare contrară statutului de membru al Curții de Conturi.

(3) Membrii Curții de Conturi, pe lângă drepturile și obligațiile de membru al Curții de Conturi, au drepturile și obligațiile stabilite pentru auditorii publici în conformitate cu art. 29 din prezenta lege și cele stabilite de Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

(4) Membrul Curții de Conturi nu este în drept să participe în activități, inclusiv la audierea rapoartelor auditorului și adoptarea hotărârilor, dacă se află în conflict de interese în sensul Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

Articolul 22. Aparatul Curții de Conturi

(1) Efectuarea auditului, asistența organizatorică, informațională și tehnică a Curții de Conturi sînt asigurate de către aparatul Curții de Conturi.

(2) Structura și efectivul-limită de personal ale aparatului Curții de Conturi se aprobă de către Curtea de Conturi.

(3) Regulamentul de organizare și funcționare a aparatului Curții de Conturi se aprobă de către Curtea de Conturi.

Articolul 23. Personalul Curții de Conturi

(1) Curtea de Conturi își desfășoară activitatea prin personalul cu atribuții de audit public, personalul de specialitate și personalul tehnic.

(2) Personalul cu atribuții de audit public și personalul de specialitate cad sub incidența Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Personalul cu atribuții de audit public este constituit din auditori publici și stagiați în audit public extern. Personalul de specialitate acordă asistență personalului cu atribuții de audit public în exercitarea competențelor Curții de Conturi.

(3) La îndeplinirea sarcinilor de audit, personalul cu atribuții de audit public și personalul de specialitate sînt obligate să respecte principiile specificate la art. 5, ținînd cont de interesele publice și excluzînd orice interes personal care ar putea influența îndeplinirea sarcinilor proprii.

(4) Drepturile și responsabilitățile personalului tehnic sînt reglementate de legislația muncii.

(5) Curtea de Conturi va asigura formarea inițială și continuă a personalului conform modalităților stabilite prin actele interne aprobate de Curtea de Conturi.

Articolul 24. Condițiile de angajare a personalului cu atribuții de audit public și a personalului de specialitate

Pot fi angajate în calitate de personal cu atribuții de audit public sau de personal de specialitate al Curții de Conturi persoanele care:

a) corespund condițiilor prevăzute în Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;

b) nu au, în ultimii 5 ani, în cazierul privind integritatea profesională, înscrieri cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligației prevăzute la art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale.

Articolul 25. Statutul personalului cu atribuții de audit public

Criteriile de angajare, categoriile și numărul personalului cu atribuții de audit public, condițiile de remunerare, obligațiile și drepturile acestuia sînt stabilite de prezenta lege și de regulamentele Curții de Conturi. În toate cazurile ce nu sînt reglementate de prezenta lege, de regulamentele aprobate se va aplica legislația cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Articolul 26. Stagiul în activitatea de audit public extern

(1) Este stagiar în activitatea de audit public extern persoana fizică angajată a Curții de Conturi pe tot parcursul perioadei de stagiul și care participă la misiuni de audit public extern.

(2) Stagiul în activitatea de audit public extern este de cel puțin 12 luni și se desfășoară sub îndrumarea unui auditor public.

Articolul 27. Certificarea auditorilor publici

(1) Certificarea personalului cu atribuții de audit public se efectuează în conformitate cu procedurile prevăzute în Regulamentul privind certificarea auditorilor publici, aprobat de Curtea de Conturi.

(2) Persoanele care dețin o calificare recunoscută pe plan internațional ce atestă competența lor în audit public fac subiectul unei proceduri speciale, definită în regulamentul specificat la alin. (1).

Articolul 28. Procesul de instruire și dezvoltare profesională

(1) Curtea de Conturi își stabilește strategia de instruire și dezvoltare profesională a personalului cu atribuții de audit public, precum și prioritățile de dezvoltare profesională în domeniul auditului public.

(2) Președintele Curții de Conturi creează condiții de dezvoltare profesională a personalului cu atribuții de audit public, astfel încât acesta să își îmbunătățească constant calificarea profesională în modul stabilit de către Curtea de Conturi.

(3) Instruirea și dezvoltarea profesională se desfășoară în conformitate cu planurile anuale de instruire și dezvoltare profesională.

Articolul 29. Drepturile și obligațiile personalului cu atribuții de audit public

(1) Personalul cu atribuții de audit public, în timpul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, este în drept:

a) să solicite și să primească orice acte, documente, informații sau alte materiale necesare pentru audit, oricare ar fi persoanele fizice sau juridice care le dețin;

b) să aibă acces liber pe teritoriul entităților auditate, în sediile sau în alte localuri ale acestora pentru a verifica existența și utilizarea resurselor financiare publice sau a patrimoniului public;

c) să solicite și să primească, în cel mult 5 zile lucrătoare de la data solicitării, de la conducători și alte persoane cu funcții de răspundere explicații verbale și scrise, copii de pe documente.

(2) Personalul cu atribuții de audit public este obligat:

a) să efectueze acțiuni de audit în conformitate cu legislația Republicii Moldova și cu standardele internaționale;

b) să respecte prevederile Codului etic al Curții de Conturi;

c) să își perfecționeze continuu cunoștințele profesionale;

d) să constate faptele contravenționale în cazurile prevăzute de Codul contravențional;

e) să respecte obligațiile prevăzute de Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale.

Articolul 30. Răspunderea personalului cu atribuții de audit public

Personalul cu atribuții de audit public răspunde administrativ, civil și penal pentru încălcările comise, în conformitate cu legislația, fiind sancționat și disciplinar, inclusiv în cazul:

- a) denaturării rezultatelor auditului efectuat;
- b) prezentării de date eronate atât Curții de Conturi, cât și altor autorități;
- c) încălcării prevederilor referitoare la obligațiile și incompatibilitățile prevăzute în Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, în Codul etic al Curții de Conturi și în Codul de conduită a funcționarului public;
- d) săvârșirii de fapte care afectează prestigiul instituției;
- e) încălcării prevederilor din Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale. Comiterea încălcării art. 7 alin. (2) lit. a) din legea menționată servește temei pentru eliberarea din funcție.

Capitolul III

AUDIT

Articolul 31. Tipurile de audit

(1) Curtea de Conturi efectuează următoarele tipuri de audit:

- a) audit financiar;
- b) audit al conformității;
- c) audit al performanței.

(2) La efectuarea auditului financiar anual, Curtea de Conturi:

- a) verifică și evaluează situațiile financiare, sistemele financiare și operațiunile entității auditate;
- b) examinează situațiile financiare anuale și conturile/rapoartele entității auditate în scopul de a evalua dacă rapoartele sînt întocmite corect și dacă conturile sînt prezentate veridic și fidel;
- c) evaluează respectarea cerințelor de raportare financiară;
- d) evaluează sistemul de management financiar și de control și auditul intern ale entității auditate;
- e) realizează misiuni intermediare de audit pe parcursul exercițiului financiar, inclusiv monitorizarea implementării recomandărilor de audit anterioare și analiza măsurilor întreprinse pe baza acestor recomandări.

(3) La efectuarea auditului conformității, Curtea de Conturi stabilește dacă activitatea entităților auditate este conformă cu legislația și cu regulile stabilite de autorități. Auditul conformității se finalizează cu o concluzie sau opinie a auditorului cu privire la conformitate.

(4) La efectuarea auditului performanței, Curtea de Conturi evaluează economicitatea, eficiența și eficacitatea unui anumit aspect al operațiunilor desfășurate de o entitate sau de o parte a acesteia ori în cadrul unui program sau al unei activități.

(5) Curtea de Conturi poate efectua misiuni de audit combinate (comprehensive). În astfel de cazuri trebuie să fie îndeplinite standardele pentru fiecare tip de audit.

(6) La efectuarea tuturor tipurilor de audit, Curtea de Conturi evaluează indicatorii de fraudă și corupție.

Articolul 32. Mandatul de audit

(1) Curtea de Conturi are dreptul de a verifica toate activitățile financiare și administrative, alte activități, programele și proiectele gestionate de către una sau mai multe dintre entitățile menționate în prezentul articol, inclusiv procesul de vânzare, de privatizare sau concesiune a activelor și veniturile obținute din acestea.

(2) Curtea de Conturi are dreptul de a audita utilizarea resurselor financiare publice de către orice beneficiar, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, precum și de către partidele politice.

(3) Curtea de Conturi este obligată să efectueze anual auditul financiar al:

a) raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat în anul bugetar încheiat;

b) raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat în anul bugetar încheiat;

c) raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul bugetar încheiat;

d) rapoartelor ministerelor privind executarea bugetelor în anul bugetar încheiat.

(4) Curtea de Conturi are dreptul să efectueze auditul financiar la toate instituțiile publice, inclusiv la instituțiile și autoritățile publice la autogestione, precum și la autoritățile publice centrale de reglementare.

(5) Curtea de Conturi are dreptul să efectueze auditul financiar la întreprinderi de stat și municipale, la societățile comerciale al căror capital social aparține în întregime statului sau unității administrativ-teritoriale, precum și la societățile comerciale în care statul, unitățile administrativ-teritoriale,

întreprinderile de stat și municipale dețin, fiecare separat sau împreună, cel puțin jumătate din capitalul social. În acest sens, Curtea de Conturi informează conducătorul entității, cel târziu la data de 30 septembrie, privind misiunea de audit preconizată pentru anul următor.

(6) Curtea de Conturi are dreptul să efectueze în orice moment și alte tipuri de audit decît auditul financiar la instituțiile menționate în prezentul articol, cu excepția autorităților publice centrale de reglementare și partidelor politice. De asemenea, Curtea de Conturi are dreptul să efectueze auditul:

- a) utilizării resurselor financiare publice alocate unei instituții sau organizații;
- b) gestionării tuturor finanțelor publice astfel cum sînt definite în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014;
- c) gestionării patrimoniului public și al performanței în cadrul parteneriatelor public-private;
- d) gestionării patrimoniului public și al performanței în cadrul concesiunilor;
- e) împrumuturilor, creditelor și datoriilor garantate de către entitățile din sectorul public.

(7) Prin derogare de la prevederile art. 31 și ale alin. (1), (4) și (6) din prezentul articol, Curtea de Conturi efectuează auditul Băncii Naționale a Moldovei exclusiv în limitele și condițiile prevăzute de Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei.

(8) În scopul exercitării mandatului, inclusiv al planificării misiunilor de audit și evaluării riscurilor de fraudă și eroare în procesul de administrare a finanțelor și patrimoniului public, Curtea de Conturi are acces neîngrădit, direct și liber, în timp util, la informațiile digitalizate, bazele de date necesare exercitării corespunzătoare a atribuțiilor legale.

Articolul 33. Procedura de audit

(1) Procedura de audit se efectuează în conformitate cu prezenta lege, standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit, precum și cu regulamentele, manualele și ghidurile Curții de Conturi elaborate în conformitate cu acestea.

(2) Dacă în procesul de audit se constată abateri de la prevederile legislației, acestea, precum și cauzele care au determinat producerea unor prejudicii, se comunică conducerii entității auditate, care este obligată să ia măsuri pentru recuperarea prejudiciului constat.

(3) Proiectul de raport al auditorului este prezentat, de către auditorul public responsabil de misiunea de audit, conducătorului entității auditate pentru comentarii (explicații). În cazul auditului financiar, entitatea auditată va prezenta, în mod obligatoriu, o declarație scrisă cu privire la constatările auditorului public asupra situațiilor financiare.

(4) Entitatea auditată prezintă echipei de audit, în termen de până la 15 zile lucrătoare de la primirea proiectului de raport al auditorului, comentariile (explicațiile) pe marginea acestuia, în formă scrisă, precum și documentele pe care le consideră relevante. În termen de 5 zile lucrătoare de la primirea acestor comentarii/documente, echipa de audit le examinează și informează entitatea auditată despre rezultatele examinării, acestea fiind reflectate succint în raportul final al auditorului. În cazul în care entitatea nu este de acord cu rezultatele examinării, aceasta prezintă în scris dezacordul, în termen de 3 zile lucrătoare, echipei de audit pentru a fi anexat la raportul final al auditorului.

(5) Documentele de lucru nu pot fi prezentate părților terțe, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Acestea vor fi păstrate în arhivă conform Legii nr. 880/1992 privind Fondul Arhivistic al Republicii Moldova și potrivit procedurilor stipulate în regulamentele Curții de Conturi.

Articolul 34. Rapoartele auditorului

(1) Rapoartele auditorului se referă la sfera de aplicare a auditului, includ constatările, opiniile și/sau concluziile auditorului, precum și, după caz, recomandările pentru aplicarea acțiunilor de remediere.

(2) Scopul rapoartelor auditorului este de a comunica rezultatele auditului părților interesate, autorităților competente și publicului larg. Rapoartele auditorului vor conține doar informații care au suport suficient și probe de audit adecvate obținute cu respectarea procedurilor stabilite.

(3) Forma și modalitatea de valorificare a rapoartelor auditorului se definesc în regulamentele Curții de Conturi.

(4) Curtea de Conturi este obligată să respecte regimul juridic al informațiilor atribuite la secretul de stat, comercial și al datelor cu caracter personal de care ia cunoștință la exercitarea atribuțiilor sale și să le comunice doar autorităților împuternicite.

Articolul 35. Controlul calității și asigurarea calității

În scopul eficientizării proceselor de audit și al îmbunătățirii rezultatelor auditului, în cadrul Curții de Conturi este stabilit un sistem de control al calității și de asigurare a calității.

Articolul 36. Drepturile și obligațiile entităților auditate

(1) Entitățile auditate au dreptul:

- a) să cunoască scopul auditului;
- b) să primească de la auditorul public informația despre cerințele actelor normative în vigoare referitoare la efectuarea auditului public;
- c) să primească de la auditorul public recomandări privind excluderea situațiilor și cauzelor ce au determinat apariția neregulilor constatate;
- d) să prezinte comentarii la proiectul de raport al auditorului și să propună modificări și completări la acesta.

(2) Entitățile auditate sînt obligate:

- a) să asigure accesul auditorilor publici pe teritoriul lor, în sediile sau în alte localuri ale lor și să le creeze condiții de lucru adecvate;
- b) să prezinte, la cererea auditorului public, actele, documentele, informațiile și bazele de date necesare într-un termen rezonabil, care nu va depăși limita stabilită de auditor;
- c) să prezinte, la cererea auditorului public, explicații verbale și scrise;
- d) să prezinte, în termen de pînă la 15 zile lucrătoare, comentariile (explicațiile), în scris, asupra proiectului de raport al auditorului, în care își vor exprima acordul sau dezacordul față de constatările și concluziile formulate de către auditorul public.

(3) Neexecutarea prevederilor alin. (2) lit. a) și b) se sancționează în temeiul Codului contravențional.

(4) În cazul neasigurării îndeplinirii obligațiilor prevăzute la alin. (2) de către conducerea entității auditate, președintele Curții de Conturi poate informa despre aceasta Parlamentul, Președintele Republicii Moldova, Guvernul sau organul deliberativ al administrației publice locale.

Articolul 37. Implementarea recomandărilor

(1) Entitățile auditate și alte instituții vizate în raportul auditorului sînt obligate, în termenul stabilit de către Curtea de Conturi, să raporteze despre implementarea recomandărilor din raportul auditorului sau despre motivele pentru care acestea nu au fost implementate.

(2) Curtea de Conturi stabilește termene concrete de raportare privind implementarea recomandărilor înaintate în funcție de complexitatea măsurilor ce urmează a fi luate întru implementarea acestora.

(3) Curtea de Conturi asigură monitorizarea implementării recomandărilor.

Capitolul IV

DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE

Articolul 38. Dispoziții tranzitorii

(1) Membrii Curții de Conturi aflați în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi își exercită funcțiile pînă la expirarea termenului pentru care au fost numiți.

(2) Personalul Curții de Conturi cu atribuții de audit public aflat în funcție sau care va fi angajat pînă la expirarea termenului de 24 de luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi este în drept să efectueze în această perioadă misiuni de audit fără a fi certificat în domeniul auditului public extern.

(3) Misiunile de audit ale Curții de Conturi inițiate potrivit programului său anual de activitate, aprobat pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi, vor fi efectuate și finalizate în conformitate cu prevederile Legii Curții de Conturi nr. 261/2008.

(4) Curtea de Conturi:

a) în termen de 24 de luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va supune certificării personalul Curții de Conturi cu atribuții de audit public;

b) în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale în concordanță cu prezenta lege și va elabora regulamentele necesare punerii în aplicare a acesteia.

(5) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va elabora și va prezenta Parlamentului propuneri de modificare a legislației în vigoare în scopul asigurării compatibilității cu prezenta lege.

Articolul 39. Dispoziții finale

La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea Curții de Conturi nr. 261/2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 237–240, art. 864), cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ЗАКОН

об организации и функционировании Счетной палаты Республики Молдова

Подтверждая приверженность Республики Молдова к международным стандартам и передовым практикам в области публичного аудита, на основании пункта р) части (3) статьи 71 и статьи 133 Конституции Республики Молдова

Парламент принимает настоящий органический закон.

Глава I

ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 1. Сфера регулирования

Настоящий закон регулирует:

- а) мандат, организацию, функции, полномочия, гарантии независимости, а также другие важные аспекты деятельности Счетной палаты;
- б) правовые отношения, возникающие в процессе внешнего публичного аудита.

Статья 2. Понятия

В целях настоящего закона используются следующие понятия:

аудит – систематический процесс получения и объективной оценки доказательств с целью определения, соответствуют ли информация или существующие условия установленным критериям;

аудит соответствия – независимая деятельность, направленная на получение подтверждения того, что деятельность, произведенные финансо-

вые операции по всем существенным аспектам соответствуют применяемым положениям;

аудит эффективности – независимая, объективная и доверительная оценка соблюдения аудируемым субъектом принципов экономичности, эффективности и результативности;

финансовый аудит – независимая деятельность, направленная на получение разумного подтверждения того, что финансовая отчетность в целом не содержит существенных искажений в результате подлога или ошибок, заверяемая выражением мнения о соответствии финансовой отчетности со всех существенных точек зрения применяемой нормативной базе по финансовой отчетности;

внешний публичный аудит (аудит публичного сектора/в публичном секторе) – систематический процесс независимой и объективной оценки для проверки и получения доказательств того, что аудируемый субъект управлялся/реализовывался экономично, эффективно и результативно, в соответствии с законами и применяемыми положениями и что его финансовая отчетность правдива;

публичный аудитор – работник Счетной палаты, который сертифицирован в области внешнего публичного аудита или получил это качество путем назначения и который вправе осуществлять внешний публичный аудит и/или руководить им;

вывод аудитора – вывод публичного аудитора, основанный на констатациях аудита и их значимости/материальности, о соответствии подвергаемых аудиту деятельности, операций или информации, по всем существенным аспектам, применяемым критериям;

контроль качества – совокупность мероприятий и процедур, реализуемых в процессе аудита, направленных на гарантирование качества аудиторской деятельности и аудиторского заключения, а также на развитие профессиональных и уставных отношений с сохранением независимости учреждения;

экономичность – минимизация стоимости ресурсов, выделенных для достижения результатов деятельности, с сохранением ее качества;

результативность – степень реализации поставленных задач и достижения запланированных результатов деятельности;

эффективность – соотношение полученных результатов деятельности и использованных для их достижения ресурсов;

аудируемый субъект – подвергнутые внешнему публичному аудиту юридическое или физическое лицо, независимо от вида собственности и организационно-правовой формы, ответственное за управление публичными финансовыми средствами и/или публичным имуществом и/или за регулирование экономической и/или социальной области, а также программа или деятельность;

высший орган аудита (ВОА) – публичный орган государства, который независимо от порядка создания, назначения или организации исполняет на основании закона самую высокую функцию внешнего публичного аудита соответствующего государства;

аудиторское задание – совокупность запланированных взаимосвязанных аудиторских задач/мероприятий со специфическими целями, проводимых под руководством/надзором квалифицированного аудитора за определенный период в специфических пределах;

аудиторское мнение – четкий вывод публичного аудитора, выраженный в письменном виде в стандартной форме, основанный на аудите финансовой отчетности, относительно его правдивости (достоверности) и соответствия, по всем существенным аспектам, применяемым в соответствующей области требованиям;

публичное имущество – совокупность принадлежащих государству и/или административно-территориальным единицам публичных прав и обязанностей, поддающихся оценке в денежном выражении, рассматриваемых как сумма активных и пассивных ценностей, тесно связанных между собой;

годовой отчет об управлении и использовании публичных финансовых средств и публичного имущества – представляемый Парламенту комплексный годовой отчет Счетной палаты, в котором анализируются и обобщаются выводы всех аудиторских заданий, выполненных в течение одного года после утверждения предыдущего годового отчета;

годовой отчет о деятельности – отчет Счетной палаты, содержащий информацию о миссии, организации, деятельности и достижениях в развитии институционального потенциала, в обеспечении прозрачности, в финансовом менеджменте и кадровой политике, о других видах деятельности, связанных с мандатом Счетной палаты, а также информацию о годовой финансовой отчетности Счетной палаты, заключение внешнего аудитора о ней и его основ-

ные рекомендации, а также описание порядка выполнения Счетной палатой рекомендаций аудитора по результатам предыдущего аудита;

аудиторское заключение – составленный публичным аудитором стандартизированный документ, включающий: констатации и мнение аудитора, подтверждающее правильность представления финансовой отчетности и соответствующей информации (финансовый аудит); констатации и вывод относительно экономичности, эффективности и результативности внедрения политик, программ, систем и деятельности в публичном секторе (аудит эффективности); констатации и вывод или аудиторское мнение относительно соответствия деятельности и финансовых операций положениям, признанным критериями (аудит соответствия). Аудиторские заключения содержат, как правило, и рекомендации;

публичные финансовые средства – средства бюджетов и фондов, являющихся составной частью национального публичного бюджета, а также финансовые средства публичных органов/учреждений, находящихся на самоуправлении, государственных/муниципальных предприятий и акционерных обществ с полностью или преимущественно публичным капиталом;

публичный сектор – совокупность учреждений, организаций и органов, которые имеют компетенции и обязанности в определенной области, участвуют в принятии или принимают решения и выполняют экономического и социального регулирования, оказывают публичные услуги индивидуального или коллективного потребления и/или накапливают, распределяют/перераспределяют публичные финансовые средства и публичное имущество и управляют таковыми;

стандарты аудита – совокупность концепций, направляющих принципов, процедур и методов, на основе которых публичный аудитор определяет этапы и процедуры проверки, позволяющие достигнуть установленную цель;

международные стандарты для высших органов аудита (МС BOA) - стандарты аудита, утвержденные Международной организацией высших органов аудита (INTOSAI) для высших органов аудита.

Статья 3. Статус Счетной палаты

(1) Счетная палата является высшим органом аудита Республики Молдова, осуществляющим контроль за порядком формирования, управления и использования публичных финансовых средств и публичного имущества посредством проведения внешнего публичного аудита в соответствии с международными стандартами высших органов аудита.

(2) Счетная палата обладает организационной, функциональной, операционной и финансовой независимостью согласно настоящему закону.

(3) При выполнении своих функций и полномочий Счетная палата не может направляться или контролироваться каким бы то ни было физическим или юридическим лицом.

(4) Счетная палата является неполитическим учреждением.

(5) Счетная палата является юридическим лицом публичного права, полностью финансируемым из государственного бюджета, располагающим казначейскими счетами, печатью с изображением Государственного герба Республики Молдова и другими необходимыми атрибутами.

(6) В случае, если международными договорами, стороной которых является Республика Молдова, установлены отличные от предусмотренных настоящим законом нормы, применяются нормы международных договоров.

Статья 4. Бюджет Счетной палаты

(1) Счетная палата:

а) имеет собственный бюджет, которым управляет самостоятельно в соответствии с законодательством;

б) представляет Министерству финансов проект собственного бюджета на следующий год и последующие два года и рассматривает любые предложения, связанные со своим бюджетом, в рамках консультаций по проекту бюджета на среднесрочный период;

с) представляет Парламенту до 10 мая для рассмотрения и утверждения проект собственного бюджета на следующий год.

(2) Парламент утверждает бюджет Счетной палаты на следующий год до 1 июля. Утвержденный бюджет Счетной палаты включается в государственный бюджет в качестве его отдельного раздела.

Статья 5. Миссия и принципы деятельности

(1) Миссия Счетной палаты состоит в:

- а) оценке законности, правильности, соответствия, экономичности, эффективности, результативности управления публичными финансовыми средствами и публичным имуществом;
- б) продвижении общепризнанных международных стандартов прозрачности и ответственности в управлении публичными финансами;
- с) обеспечении прозрачности путем информирования ответственных органов публичной власти и широкой общественности о своих стратегических и годовых планах, констатациях и рекомендациях.

(2) Счетная палата осуществляет свои полномочия в соответствии с Конституцией Республики Молдова, настоящим законом и международными стандартами для высших органов аудита.

(3) Деятельность Счетной палаты основывается на следующих принципах:

- а) независимость—осуществление деятельности независимо от Правительства, публичных организаций, юридических лиц публичного или частного права и физических лиц;
- б) законность—соблюдение Конституцию, национального законодательства и международных договоров, стороной которых является Республика Молдова;
- с) объективность—беспристрастное осуществление аудиторской деятельности на основе профессионального здравого смысла ;
- д) профессионализм—осуществление деятельности честно, компетентно и с соблюдением общественных интересов;
- е) ответственность—проявление ответственности перед Парламентом и обществом;
- ф) прозрачность—осуществление деятельности прозрачно и открыто.

Статья 6. Отношения Счетной палаты с Парламентом

(1) Счетная палата представляет Парламенту:

- а) до 1 мая годовой отчет о своей деятельности, который заслушивается на пленарном заседании Парламента;
- б) до 1 июня аудиторские заключения по годовым отчетам Правительства об исполнении государственного бюджета, бюджета государственного социального страхования и фондов обязательного медицинского страхования, которые заслушиваются на пленарном заседании Парламента одновременно с соответствующими отчетами Правительства;

с) до 15 сентября годовой отчет об управлении и использовании публичных финансовых средств и публичного имущества, который заслушивается на пленарном заседании Парламента;

d) другие отчеты, представление которых Счетная палата считает целесообразным.

(2) Отчеты, указанные в пунктах а)–с) части (1), публикуются в Официальном мониторе Республики Молдова в 15-дневный срок с даты утверждения Счетной палатой и направляются Президенту Республики Молдова и Правительству.

(3) Годовая финансовая отчетность Счетной палаты подвергается внешнему аудиту, осуществляемому в соответствии с общепризнанными международными стандартами независимой аудиторской организацией, выбранной Парламентом в соответствии с законодательством о государственных закупках.

(4) Ежегодно до 15 сентября Парламент может представлять Счетной палате свои предложения по годовой программе аудиторской деятельности.

(5) Парламент своим постановлением вправе требовать от Счетной палаты выполнение определенных заданий по внешнему публичному аудиту.

Статья 7. Отношения Счетной палаты с органами публичной власти и другими учреждениями

(1) Счетная палата сотрудничает с органами публичной власти, публичными учреждениями, в том числе с правоохранительными органами, руководствуясь принципами законности и невмешательства в их деятельность.

(2) Счетная палата информирует правоохранительные органы о выявленных нарушениях, установление и рассмотрение которых относятся к их компетенции.

(3) В целях исполнения своих функций Счетная палата вправе запрашивать информацию и использовать материалы, составленные другими органами публичной власти/публичными учреждениями, которые обязаны представлять их по первому требованию при условии, что не нарушаются гарантии соблюдения процессуальных прав субъектов и другие предусмотренные законодательством гарантии.

(4) Счетная палата вправе заключать договора с квалифицированными специалистами или специализированными субъектами для оказания услуг/предоставления специализированной помощи.

Статья 8. Международное сотрудничество

(1) Счетная палата вправе участвовать в деятельности профильных международных организаций и может стать их членом.

(2) Счетная палата вправе проводить с высшими органами аудита других стран или профильными международными организациями обмен информацией, опытом, в том числе путем обмена персоналом и совместных мероприятий по обучению в области внешнего публичного аудита.

(3) Счетная палата сотрудничает с аналогичными учреждениями и организациями Европейского Союза при проведении аудита управления и контроля фондов Европейского Союза в соответствии с согласованными нормами и процедурами.

(4) Счетная палата сотрудничает с высшими органами аудита других стран и с международными форумами и учреждениями своей области деятельности.

(5) Счетная палата может проводить совместные или параллельные аудиты с высшими органами аудита других стран на основании соглашений о сотрудничестве.

(6) Счетная палата может проводить по собственной инициативе или по запросу финансирующих стран или учреждений аудит управления финансовыми средствами, выделенными Республике Молдова.

Статья 9. Планирование аудиторской деятельности

(1) Счетная палата самостоятельно определяет программу своей аудиторской деятельности, а также порядок ее реализации.

(2) Аудиторская деятельность планируется на среднесрочный период путем разработки долговременной программы аудиторской деятельности (как правило, на три года), ежегодно актуализируемой исходя из стратегических и специфических задач с целью более эффективного содействия выполнению миссии Счетной палаты.

(3) Годовая программа аудиторской деятельности разрабатывается на основе долговременной программы.

(4) Ни один орган не вправе вносить изменения в программу аудиторской деятельности. Юридические и/или физические лица могут высказывать пожелания относительно подлежащих аудиту субъектов, но окончательное решение по аудиторской деятельности принимает исключительно Счетная палата.

Статья 10. Прозрачность и ответственность

Счетная палата выполняет свою законную обязанность по информированию общественности о своей деятельности путем:

a) представления Парламенту отчетов и их последующего опубликования в Официальном мониторе Республики Молдова в предусмотренных настоящим законом случаях;

b) опубликования отчетов на своей официальной веб-странице в предусмотренных настоящим законом случаях, а также в других электронных средствах информации;

c) проведения пресс-конференций и иными способами по информированию общественности;

d) опубликования пресс-релизов и другой информации, определенной Счетной палатой, за исключением государственной, коммерческой или иной охраняемой законом тайны;

e) проведения внешнего аудита финансовой отчетности Счетной палаты и опубликования заключения по внешнему аудиту на своей официальной веб-странице.

Глава II

ОРГАНИЗАЦИЯ И РУКОВОДСТВО

Статья 11. Структура

(1) Счетная палата состоит из 7 членов, включая председателя и заместителя председателя.

(2) Счетной палате помогает аппарат.

(3) При Счетной палате может действовать консультативный совет. Положение о функционировании совета и персональный состав такового утверждаются Счетной палатой.

Статья 12. Руководство

(1) Руководство Счетной палатой осуществляется ее председателем.

(2) В случае отсутствия председателя Счетной палаты его обязанности исполняет заместитель председателя.

Статья 13. Обязанности председателя Счетной палаты

(1) Председатель Счетной палаты исполняет следующие обязанности:

a) руководит Счетной палатой в соответствии с законодательством и организует ее деятельность;

b) назначает на должности и увольняет работников Счетной палаты в соответствии с законом;

c) представляет Счетную палату в ее отношениях с другими национальными и иностранными учреждениями;

d) предлагает для утверждения повестку дня заседаний Счетной палаты;

e) участвует при необходимости в заседаниях Парламента и Правительства;

f) организует и внедряет систему финансового менеджмента и внутреннего контроля и несет менеджерскую ответственность за администрирование бюджетных ассигнований и публичного имущества, находящегося в управлении Счетной палаты;

g) исполняет и другие предусмотренные законом обязанности руководителя публичного учреждения.

(2) Во исполнение своих полномочий председатель издает приказы и распоряжения.

Статья 14. Заседания Счетной палаты

(1) Заседания Счетной палаты созываются его председателем по собственной инициативе или по требованию трех членов Счетной палаты. В случае, когда члены Счетной палаты требуют созвать заседание, решение о созыве принимается в течение не более 48 часов после подачи заявления.

(2) Заседания Счетной палаты правомочны в присутствии не менее пяти членов Счетной палаты. Принимаемые в рамках заседаний решения выносятся в форме постановлений. Постановления принимаются голосами не менее четырех членов.

(3) Члены Счетной палаты, которые не согласны с принятыми постановлениями, имеют право письменно выразить свое мнение, которое прилагается к соответствующему постановлению.

(4) Заседания Счетной палаты проводятся на государственном языке и являются публичными (открытыми).

(5) Председатель Счетной палаты может проводить закрытые заседания, когда это необходимо для сохранения государственной, коммерческой или иной охраняемой законом тайны.

Статья 15. Функции Счетной палаты

Счетная палата выполняет следующие функции:

a) осуществляет контроль за порядком формирования, управления и использования публичных финансовых средств путем проведения внешнего публичного аудита;

b) принимает политики и стратегии в области внешнего публичного аудита;

c) утверждает проект бюджета учреждения;

d) рассматривает и утверждает аудиторские заключения и принимает решения о направлении их профильной постоянной комиссии Парламента и другим учреждениям;

e) утверждает административные процедуры, положения и пособия, инструкции и руководства, стандарты аудита;

f) утверждает годовые и долговременные программы аудиторской деятельности;

g) утверждает структуру аппарата и предельную численность персонала;

h) утверждает отчеты, предусмотренные статьей 6;

i) утверждает Положение о сертификации публичных аудиторов;

j) выполняет и другие предусмотренные законом функции.

Статья 16. Условия выдвижения кандидатуры на должность члена Счетной палаты

(1) Кандидатом на должность члена Счетной палаты может быть лицо:

a) являющееся гражданином Республики Молдова;

b) имеющее высшее экономическое, финансовое или юридическое образование и опыт работы в указанных областях не менее десяти лет, из которых пять лет в области менеджмента;

c) владеющее государственным языком.

(2) Кандидатом на должность члена Счетной палаты не может быть лицо, которое:

- a) достигло стандартного пенсионного возраста;
- b) лишено окончательным судебным решением права занимать определенные должности или осуществлять определенную деятельность;
- c) имеет судимость, в том числе погашенную, или было освобождено от уголовной ответственности или уголовного наказания, в том числе актом амнистии или помилования;
- d) имеет за последние пять лет в регистре тестирования профессиональной неподкупности записи относительно отрицательного результата теста на профессиональную неподкупность за нарушение обязанности, предусмотренной пунктом a) части (2) статьи 7 Закона об оценке институциональной неподкупности № 325/2013.

Статья 17. Назначение членов Счетной палаты

(1) Председатель Счетной палаты назначается Парламентом на пятилетний срок по представлению Председателя Парламента, на основании публичного конкурса, большинством голосов избранных депутатов.

(2) Члены Счетной палаты, за исключением председателя Счетной палаты, назначаются Парламентом на пятилетний срок по представлению председателя Счетной палаты, на основании публичного конкурса, большинством голосов избранных депутатов.

(3) Член Счетной палаты/лицо, которое ранее занимало должность члена Счетной палаты, может быть назначен/назначено на новый пятилетний срок один раз, на основании публичного конкурса.

(4) Заместитель председателя Счетной палаты назначается Парламентом по представлению председателя Счетной палаты из числа ее членов.

Статья 18. Присяга членов Счетной палаты

(1) При назначении на должность председатель, заместитель председателя и члены Счетной палаты приносят перед Парламентом присягу следующего содержания: «Клянусь верно служить Республике Молдова, соблюдать Конституцию и законы Республики Молдова, защищать публичную собственность, демократию и благосостояние народа».

(2) Присяга приносится на заседании Парламента после принятия постановления о назначении.

Статья 19. Статус члена Счетной палаты

(1) Члены Счетной палаты независимы при осуществлении своих полномочий и несменяемы в течение всего срока полномочий, за предусмотренными статьей 20 исключениями. Они занимают ответственные государственные должности путем назначения.

(2) Одновременно с назначением на должность члены Счетной палаты обретают статус публичных аудиторов на срок полномочий.

(3) Члены Счетной палаты не могут быть допрошены, задержаны, арестованы иначе как по требованию Генерального прокурора и с согласия Парламента.

(4) Члены Счетной палаты не несут гражданской, административной или уголовной ответственности за выраженные мнения и принятые постановления при осуществлении своих полномочий, за исключением случаев констатации судебными инстанциями совершения или уклонения от совершения со злым умыслом какого-либо акта или действия, связанных с осуществлением полномочий Счетной палаты, причинивших ущерб третьим лицам.

(5) Полномочия члена Счетной палаты несовместимы с любой другой оплачиваемой деятельностью, кроме преподавательской, научной и творческой деятельности.

(6) Оплата труда членов Счетной палаты осуществляется в соответствии с Законом о статусе лиц, исполняющих ответственные государственные должности, № 199/2010.

(7) На срок полномочий члены Счетной палаты прекращают любую политическую деятельность, в том числе в рамках политических партий или других общественно-политических организаций.

Статья 20. Прекращение, отзыв и приостановление полномочий члена Счетной палаты

- (1) Полномочия члена Счетной палаты прекращаются в случае:
- a) истечения срока, на который он был назначен;
 - b) выхода в отставку;
 - c) отзыва;
 - d) смерти.

(2) Отзыв члена Счетной палаты осуществляется в случае:

- a) утраты гражданства Республики Молдова;
- b) осуждения за совершение преступления окончательным и вступившим в законную силу судебным решением;
- c) невозможности исполнения обязанностей по состоянию здоровья в течение более четырех месяцев подряд;
- d) признания в соответствии с законом безвестно отсутствующим;
- e) осуществления деятельности в рамках партии или другой общественно-политической организации;
- f) установления окончательным актом Национального органа по неподкупности нарушения правового режима конфликта интересов, несовместимости или ограничений;
- g) лишения права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью в качестве основного или дополнительного наказания окончательным судебным решением;
- h) неподдачи декларации об имуществе и личных интересах или отказа от ее подачи согласно части (8) статьи 27 Закона о Национальном органе по неподкупности № 132/2016;
- i) наличия вступившего в законную силу решения судебной инстанции с предписанием о конфискации необоснованного имущества;
- j) нарушения обязательства, предусмотренного пунктом a) части (2) статьи 7 Закона об оценке институциональной неподкупности № 325/2013.

(3) Деятельность члена Счетной палаты приостанавливается:

- a) с момента предъявления обвинения, когда в отношении него возбуждено уголовное дело в связи с осуществляемой деятельностью;
- b) со дня направления в суд уголовного дела, в котором он обвиняется в совершении преступления, – до окончательного судебного решения;
- c) в случае регистрации в качестве кандидата на выборную должность;
- d) в случае предоставления отпуска по материнству/отцовству или по уходу за ребенком.

(4) Период приостановления полномочий включается в срок полномочий.

(5) Прекращение и приостановление полномочий члена Счетной палаты утверждаются постановлением Парламента, принятым большинством голосов избранных депутатов.

(6) Отзыв члена Счетной палаты утверждается постановлением Парламента, принятым двумя третями голосов избранных депутатов.

Статья 21. Права, обязанности и ограничения члена Счетной палаты

(1) Член Счетной палаты имеет право:

- а) требовать в пределах своей компетенции от работников Счетной палаты необходимую информацию по материалам аудита, а также устные и письменные разъяснения;
- б) вносить предложения по совершенствованию деятельности Счетной палаты;
- с) на особое мнение, которое может быть приложено в письменной форме, по его требованию, к принятому акту.

(2) Член Счетной палаты обязан:

- а) организовать деятельность на вверенных участках;
- б) исполнять свои обязанности объективно, беспристрастно и с соблюдением закона;
- с) участвовать в заседаниях Счетной палаты и голосовать «за» или «против» при принятии актов Счетной палаты;
- д) соблюдать положения Закона об оценке институциональной неподкупности № 325/2013;
- е) воздерживаться от любой деятельности или действий, несовместимых со статусом члена Счетной палаты.

(3) Члены Счетной палаты помимо прав и обязанностей члена Счетной палаты имеют права и обязанности, установленные для публичных аудиторов согласно статье 29 настоящего закона и установленные Законом о декларировании имущества и личных интересов № 133/2016.

(4) Член Счетной палаты не вправе участвовать в деятельности, в том числе заслушивании аудиторских заключений и принятии постановлений, если он находится в конфликте интересов в смысле Закона о декларировании имущества и личных интересов № 133/2016.

Статья 22. Аппарат Счетной палаты

(1) Проведение аудита, организационное, информационное и техническое обеспечение деятельности Счетной палаты осуществляются аппаратом Счетной палаты.

(2) Структура и предельная численность персонала аппарата Счетной палаты утверждаются Счетной палатой.

(3) Положение об организации и функционировании аппарата Счетной палаты утверждается Счетной палатой.

Статья 23. Персонал Счетной палаты

(1) Деятельность Счетной палаты осуществляется персоналом, наделенным полномочиями по публичному аудиту, специалистами и техническим персоналом.

(2) Персонал, наделенный полномочиями по публичному аудиту, и специалисты подпадают под действие Закона о государственной должности и статусе государственного служащего № 158/2008. Персонал, наделенный полномочиями по публичному аудиту, состоит из публичных аудиторов и стажеров по внешнему публичному аудиту. Специалисты оказывают помощь персоналу с функциями публичного аудита в осуществлении компетенции Счетной палаты.

(3) При выполнении задач аудита персонал, наделенный полномочиями по публичному аудиту, и специалисты обязаны соблюдать указанные в статье 5 принципы, учитывать общественные интересы и исключать любой личный интерес, который может повлиять на выполнение возложенных на них задач.

(4) Права и ответственность технического персонала регулируются трудовым законодательством.

(5) Счетная палата обеспечивает первоначальную подготовку и непрерывное обучение персонала в порядке, установленном внутренними актами, утвержденными Счетной палатой.

Статья 24. Условия найма персонала, наделенного полномочиями по публичному аудиту, и специалистов

Право быть работником, наделенным полномочиями по публичному аудиту, и специалистом Счетной палаты имеют лица, которые:

а) соответствуют условиям, предусмотренным Законом о государственной должности и статусе государственного служащего № 158/2008;

б) за последние пять лет не имеют в регистре тестирования профессиональной неподкупности записей относительно отрицательного результата теста на профессиональную неподкупность за нарушение обязанностей, предусмотренных пунктом а) части (2) статьи 7 Закона об оценке институциональной неподкупности № 325/2013.

Статья 25. Статус персонала, наделенного полномочиями по публичному аудиту

Критерии найма, категории и численность персонала, наделенного полномочиями по публичному аудиту, условия оплаты труда, его права и обязанности установлены настоящим законом и положениями Счетной палаты. При отсутствии каких-либо норм в настоящем законе и утвержденных положениях применяется законодательство о государственной должности и статусе государственного служащего.

Статья 26. Стажировка в деятельности по внешнему публичному аудиту

(1) Стажером в деятельности по внешнему публичному аудиту является физическое лицо, зачисленное в штат Счетной палаты на весь период стажировки и участвующее в выполнении заданий по внешнему публичному аудиту.

(2) Стажировка в деятельности по внешнему публичному аудиту имеет продолжительность не менее 12 месяцев и осуществляется под руководством публичного аудитора.

Статья 27. Сертификация публичных аудиторов

(1) Сертификация персонала с функциями публичного аудита осуществляется в соответствии с процедурами, предусмотренными Положением о сертификации публичных аудиторов, утвержденным Счетной палатой.

(2) Лица, обладающие признанной на международном уровне квалификацией, подтверждающую их компетентность в публичного аудите, подвергаются специальной процедуре, предусмотренной указанным в части (1) Положением.

Статья 28. Процесс обучения и профессионального развития

(1) Счетная палата определяет свою стратегию обучения и профессионального развития персонала, наделенного полномочиями по публичному аудиту, а также приоритеты профессионального развития в области публичного аудита.

(2) Председатель Счетной палаты создает условия для профессионального развития персонала, наделенного полномочиями по публичному аудиту, с тем чтобы он постоянно повышал свою профессиональную квалификацию в установленном Счетной палатой порядке.

(3) Обучение и профессиональное развитие осуществляются в соответствии с годовыми планами обучения и профессионального развития.

Статья 29. Права и обязанности персонала, наделенного полномочиями по публичному аудиту

(1) Персонал, наделенный полномочиями по публичному аудиту, при выполнении аудиторского задания вправе:

а) запрашивать и получать любые необходимые для аудита акты, документы, сведения или иные материалы вне зависимости от статуса обладающих ими физических или юридических лиц;

б) иметь беспрепятственный доступ при исполнении служебных обязанностей на территорию, в здания или иные помещения аудируемых субъектов для проверки наличия и использования публичных финансовых средств или публичного имущества;

с) запрашивать и не более чем в течение пяти рабочих дней с даты запроса получать от руководителей, других ответственных лиц устные и письменные объяснения, копии документов.

(2) Персонал, наделенный полномочиями по публичному аудиту, обязан:

а) проводить аудиторские мероприятия в соответствии с законодательством Республики Молдова и международными стандартами;

б) соблюдать требования Кодекса этики Счетной палаты;

с) постоянно совершенствовать свои профессиональные знания;

д) констатировать факты правонарушений в случаях, предусмотренных Кодексом о правонарушениях;

е) соблюдать обязанности, предусмотренные Законом об оценке институциональной неподкупности № 325/2013.

Статья 30. Ответственность персонала, наделенного полномочиями по публичному аудиту

За допущенные нарушения персонал, наделенный полномочиями по публичному аудиту, несет административную, гражданскую и уголовную ответственность в соответствии с законодательством, а также подвергается дисциплинарным взысканиям, в том числе в случаях:

а) искажения результатов проведенного аудита;

b) представления ошибочных данных как Счетной палате, так и иным органам;

с) нарушения положений об обязанностях и несовместимости, предусмотренных Законом о государственной должности и статусе государственного служащего № 158/2008, Кодексом этики Счетной палаты и Кодексом поведения государственного служащего;

d) совершения деяний, подрывающих престиж учреждения;

e) нарушения положений Закона об оценке институциональной неподкупности № 325/2013. Нарушение положений пункта а) части (2) статьи 7 этого закона служит основанием для освобождения от должности.

Глава III

АУДИТ

Статья 31. Виды аудита

(1) Счетная палата осуществляет следующие виды аудита:

- a) финансовый аудит;
- b) аудит соответствия;
- c) аудит эффективности.

(2) При проведении ежегодного финансового аудита Счетная палата:

a) проверяет и оценивает финансовую отчетность, финансовые системы и операции аудируемого субъекта;

b) изучает годовую финансовую отчетность и счета/отчеты аудируемого субъекта, для того чтобы оценить правильность составления отчетов, достоверность и правдивость представления счетов;

c) оценивает соблюдение требований финансовой отчетности;

d) оценивает систему финансового менеджмента и контроля, внутренний аудит аудируемого субъекта;

e) проводит промежуточные аудиты в течение финансового года, в том числе мониторинг выполнения предыдущих аудиторских рекомендаций и анализ мер, принятых на основе этих рекомендаций.

(3) При проведении аудита соответствия Счетная палата определяет, соответствует ли деятельность аудируемых субъектов законодательству и установленным органами правилам. Аудит соответствия завершается составлением аудиторского заключения или мнения о соответствии.

(4) При проведении аудита эффективности Счетная палата оценивает экономичность, эффективность и результативность конкретного аспекта опе-

раций, проводимых аудируемых субъектом или его подразделением в рамках определенных программы или мероприятия.

(5) Счетная палата может проводить комбинированные (комплексные) аудиты. В таких случаях должны соблюдаться стандарты для каждого вида аудита.

(6) При проведении всех видов аудита Счетная палата оценивает показатели подлога и коррупции.

Статья 32. Аудиторские полномочия

(1) Счетная палата имеет право проверять всю финансовую, административную и иную деятельность, программы и проекты, управляемые одним или несколькими субъектами, указанными в настоящей статье, в том числе процесс продажи, приватизации и сдачи в концессию активов и полученные от них доходы.

(2) Счетная Палата имеет право проводить аудит использования публичных финансовых средств любыми бенефициарами, независимо от вида собственности и организационно-правовой формы, а также политическими партиями.

(3) Счетная палата обязана проводить ежегодно финансовый аудит:

а) отчета Правительства об исполнении государственного бюджета за истекший бюджетный год;

б) отчета Правительства об исполнении бюджета государственного социального страхования за истекший бюджетный год;

с) отчета Правительства об исполнении средств фондов обязательного медицинского страхования за истекший бюджетный год;

д) отчетов министерств об исполнении бюджетов за истекший бюджетный год.

(4) Счетная палата вправе проводить финансовый аудит во всех публичных учреждениях, в том числе в публичных учреждениях и органах на самоуправлении, а также в регулирующих центральных органах публичной власти.

(5) Счетная палата вправе проводить финансовый аудит в государственных и муниципальных предприятиях, коммерческих обществах, уставный капитал которых полностью принадлежит государству или административно-территориальной единице, а также в коммерческих обществах, в которых государство, административно-территориальные единицы, государственные и муниципальные предприятия владеют, каждое в отдельности или

вместе, не менее половиной уставного капитала. В этой связи Счетная палата информирует руководителя субъекта не позднее 30 сентября о запланированном на следующий год аудиторском задании.

(6) Счетная палата имеет право в любой момент проводить и другие виды аудита помимо финансового в субъектах, указанных в настоящей статье, за исключением регулирующих центральных органов публичной власти и политических партий. Счетная палата вправе также проводить аудит:

- а) использования публичных финансовых средств, выделенных учреждению или организации;
- б) управления всеми публичными финансами согласно их определению в Законе о публичных финансах и бюджетно-налоговой ответственности № 181/2014;
- в) управления публичным имуществом и эффективности в рамках государственно-частных партнерств;
- г) управления публичным имуществом и эффективности в рамках концессий;
- д) займов, кредитов и долгов, гарантированных субъектами публичного сектора.

(7) С отступлением от положений статьи 31 и частей (1), (4) и (6) настоящей статьи Счетная палата осуществляет аудит Национального банка Молдовы исключительно в пределах и на условиях, предусмотренных Законом о Национальном банке Молдовы № 548/1995.

(8) В целях осуществления своих полномочий, в том числе для планирования аудиторских заданий и оценки риска подлога и ошибок в процессе управления публичными финансами и публичным имуществом, Счетная палата имеет прямой, свободный и неограниченный доступ в разумных временных пределах к цифровой информации и базам данных, необходимым для надлежащего исполнения законных функций.

Статья 33. Процедура аудита

(1) Процедура аудита осуществляется в соответствии с настоящим законом, международными стандартами высших органов аудита и разработанными в соответствии с ними положениями, пособиями и руководствами Счетной палаты.

(2) Если в процессе аудита выявляются нарушения положений законодательства, таковые, а также причины нанесения ущерба доводятся до сведения руководства аудируемого субъекта, которое обязано принять меры для возмещения нанесенного ущерба.

(3) Проект отчета аудитора представляется Публичный аудитор, ответственный за аудиторское задание, передает проект аудиторского заключения руководителю аудируемого субъекта для представления комментариев (пояснений) по нему. В случае финансового аудита аудируемый субъект представляет в обязательном порядке письменную декларацию о констатациях аудитора по финансовой отчетности.

(4) Аудируемый субъект представляет аудиторской группе в срок до 15 рабочих дней после получения проекта аудиторского заключения комментарии (объяснения) в письменной форме, а также документы, которые он считает необходимыми. Аудиторская группа рассматривает эти комментарии/документы и в течение пяти рабочих дней после их получения уведомляет аудируемый субъект о результатах рассмотрения, которые кратко отражаются в окончательном аудиторском заключении. В случае несогласия с результатами рассмотрения аудируемый субъект выражает его в письменной форме и в течение пяти рабочих дней передает его аудиторской группе для приложения к окончательному аудиторскому заключению.

(5) Рабочие документы не могут предоставляться третьим лицам, за исключением случаев, предусмотренных законом. Они хранятся в архиве в соответствии с Законом об Архивном фонде Республики Молдова № 880/1992 и с соблюдением процедур, предусмотренных положениями Счетной палаты.

Статья 34. Аудиторские заключения

(1) Аудиторские заключения относятся к сфере применения аудита, включают аудиторские констатации, мнения и/или выводы, а также при необходимости рекомендации относительно применения мер по исправлению положения.

(2) Целью аудиторских заключений является доведение результатов аудита до сведения заинтересованных сторон, компетентных органов и широкой общественности. Аудиторские заключения должны содержать только сведения, которые достаточно подтверждены адекватными аудиторскими доказательствами, полученными с соблюдением установленных процедур.

(3) Форма и порядок использования аудиторских заключений определены в положениях Счетной палаты.

(4) Счетная палата обязана соблюдать правовой режим информации, отнесенной к государственной или коммерческой тайне, и персональных

данных, с которыми ознакомилась при осуществлении своих полномочий, и предоставлять их только уполномоченным органам.

Статья 35. Контроль и обеспечение качества

В целях повышения эффективности аудиторского процесса и улучшения результатов аудита в Счетной палате внедрена система контроля и обеспечения качества.

Статья 36. Права и обязанности аудируемых субъектов

(1) Аудируемые субъекты имеют право:

- а) знать цели аудита;
- б) получать от публичного аудитора сведения о требованиях действующих нормативных актов относительно проведения публичного аудита;
- в) получать от публичного аудитора рекомендации по устранению выявленных нарушений и их причин;
- г) комментировать проект аудиторского заключения и предлагать изменения и дополнения к нему.

(2) Аудируемые субъекты обязаны:

- а) обеспечивать публичным аудиторам доступ на свою территорию, в свои здания и другие помещения и создавать им надлежащие условия для работы;
- б) представлять по требованию публичного аудитора в разумные сроки, не превышающие установленные аудитором пределы, необходимые акты, документы, сведения и базы данных;
- в) представлять по требованию публичного аудитора устные и письменные объяснения;
- г) в срок до 15 рабочих дней представлять в письменной форме комментарии (объяснения) по проекту аудиторского заключения с выражением согласия или несогласия с изложенными в нем констатациями и выводами.

(3) Невыполнение требований, предусмотренных пунктами а) и б) части (2), влечет за собой применение санкций в соответствии с Кодексом о правонарушениях.

(4) В случае необеспечения руководством аудируемого субъекта исполнения обязанностей, предусмотренных частью (2), председатель Счетной палаты может информировать об этом Парламент, Президента Республики Молдова, Правительство или правомочный орган местного публичного управления.

Статья 37. Выполнение рекомендаций

(1) Аудируемые субъекты и другие учреждения, указанные в аудиторском заключении, обязаны в установленные Счетной палатой сроки отчитаться о выполнении рекомендаций, содержащихся в аудиторском заключении, или о причинах их нереализации.

(2) Счетная палата устанавливает конкретные сроки для информирования о выполнении рекомендаций с учетом сложности мер, которые должны быть осуществлены для реализации таковых.

(3) Счетная палата обеспечивает мониторинг выполнения рекомендаций.

Глава IV

ПЕРЕХОДНЫЕ И ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 38. Переходные положения

(1) Члены Счетной палаты, находящиеся в должности на момент вступления в силу настоящего закона, исполняют свои обязанности до истечения срока, на который они были назначены.

(2) Персонал Счетной палаты, наделенный полномочиями по публичному аудиту, находящийся в должности или зачисленный в течение 24 месяцев со дня вступления в силу настоящего закона, вправе проводить в этот период аудиторские проверки без сертификации в области внешнего публичного аудита.

(3) Аудиторские проверки Счетной палаты, инициированные в соответствии с ее годовой программой деятельности, утвержденной до даты вступления в силу настоящего закона, будут проведены и завершены в соответствии с положениями Закона о Счетной палате № 261/2008.

(4) Счетной палате:

а) провести в течение 24 месяцев со дня вступления в силу настоящего закона сертификацию персонала Счетной палаты, наделенного полномочиями по публичному аудиту;

в) в шестимесячный срок со дня вступления в силу настоящего закона привести свои акты в соответствие с настоящим законом и разработать положения, необходимые для введения его в действие.

(5) Правительству в шестимесячный срок со дня вступления в силу настоящего закона разработать и представить Парламенту предложения по внесению изменений в действующее законодательство в целях обеспечения его совместимости с настоящим законом.

Статья 39. Заключительные положения

Закон о Счетной палате № 261/2008 (Официальный монитор Республики Молдова, 2008 г., № 237–240, ст.864), с последующими изменениями и дополнениями, признать утратившим силу со дня вступления в силу настоящего закона.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА

SINTEZA

amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul Legii privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi
(nr.12 din 01.02.2017)

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului, propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Rezultatul examinării de către Comisia economie, buget și finanțe	Note
1	2	3	4	5	6
1	Cuprins	Guvernul Republicii Moldova	Referitor la cuprins menționăm, că acesta urmează a fi exclus, deoarece potrivit art.24 alin. (2) din Legea nr.780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative acesta nu este un element de structură al actului normativ.	Se acceptă. Cuprinsul se exclude	
2	<p>Articolul 1. Domeniul reglementării Prezentă lege reglementează:</p> <p>(1) Organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova (în continuare Curtea, CCRM sau ISA), precum și raporturile juridice ce</p>	Direcția generală juridică	<p>1) <i>La art.1</i>, atenționăm asupra necesității revizuirii și utilizării constanțe și uniforme a denumirii corecte a autorității.</p> <p><i>La</i> alin.(1) definirea sintagmei prescurtate pentru tot textul proiectului de lege urmează a fi concretizată, ținând cont de faptul că, utilizarea mai multor noțiuni sau abrevieri în text cu referire la aceeași autoritate este inadmisibilă conform normelor tehnicii legislative.</p>	Se acceptă. (variantea propusă de deputatul Ștefan Creangă).	

<p>apar în procesul auditului public extern asupra modului de formare, administrare și de utilizare a resurselor financiare publice și a patrimoniului public.</p> <p>(2) Obiectivele, mandatul, organizarea, atribuțiile, împuternicirile, statutul și garanțiile de independență, precum și alte aspecte relevante pentru activitatea Curții de Conturi a Republicii Moldova.</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>Propunem utilizarea sintagmei „Curtea de Conturi”. Totodată, urmează a fi completat titlul proiectului de lege cu cuvintele ”a Republicii Moldova”.</p> <p>2) La alin.(1) atenționăm că, cuvintele ”organizarea și funcționarea” Curții de Conturi se repetă în conținutul prevederilor alin.(2) ce reglementează organizarea, atribuțiile, împuternicirile, precum și alte aspecte relevante pentru activitatea Curții de Conturi.</p> <p>Propun următoarele:</p> <p>1. Denumirea proiectului va avea următorul conținut: „ Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova”.</p> <p>2. Pe tot textul proiectului cuvintele „Curtea”, „CCRM” se va substitui cu cuvintele „Curtea de Conturi” la cazul gramatical respectiv.</p> <p>3. Articolul 1 va avea următorul cuprins: „ Articolul 1. Domeniul reglementării. Prezenta lege reglementează:</p> <p>a) mandatul, organizarea, atribuțiile, împuternicirile, garanțiile de independență, precum și alte aspecte relevante pentru activitatea Curții de Conturi;</p> <p>b) raporturile juridice ce apar în procesul auditului public extern.”</p>	<p>Se acceptă:</p> <p>1. Denumirea proiectului va avea următorul conținut: „ Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova”.</p> <p>2. Pe tot textul proiectului cuvintele „Curtea”, „CCRM” se va substitui cu cuvintele „Curtea de Conturi” la cazul gramatical respectiv.</p> <p>3. Articolul 1 va avea următorul cuprins: „ Articolul 1. Domeniul reglementării. Prezenta lege reglementează:</p> <p>a) mandatul, organizarea, atribuțiile, împuternicirile, garanțiile de independență, precum și alte aspecte relevante pentru activitatea Curții de Conturi;</p> <p>b) raporturile juridice ce apar în procesul auditului public extern.”</p>
---	-------------------------------------	--	--

3	<p>Articolul 2. Noțiuni <i>audit de conformitate</i> – evaluare independentă cu privire la faptul dacă un anumit subiect este în conformitate cu reglementările legale, identificate drept criterii.</p>	Guvernul Republicii Moldova	<p>Noțiunea „audit de conformitate” se propune de expus în următoarea redacție: „evaluare independentă realizată prin obținerea asigurării dacă activitățile, tranzacțiile financiare efectuate sunt, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu reglementările legale, identificate drept criterii”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă în următoarea redacție: „<i>audit al conformității</i> - activitate independentă realizată în vederea asigurării dacă activitățile, tranzacțiile financiare efectuate sunt, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu reglementările aplicabile”.</p>
	<p>Noțiunea de „audit financiar se va expune după cum urmează: „<i>audit financiar</i> – activitate independentă realizată în vederea obținerii unei asigurări rezonabile cu privire la măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, nu conțin denaturări semnificative ca urmare a fraudei sau erorii, activitate ce se finalizează cu exprimarea unei opinii cu privire la faptul dacă situațiile financiare sînt prezentate, din toate punctele de vedere semnificative, conform cadrului normativ aplicabil de raportare financiară.”</p>	Deputatul Ștefan Creangă	<p>Noțiunea de „audit financiar se va expune după cum urmează: „<i>audit financiar</i> – activitate independentă realizată în vederea obținerii unei asigurări rezonabile cu privire la măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, nu conțin denaturări semnificative ca urmare a fraudei sau erorii, activitate ce se finalizează cu exprimarea unei opinii cu privire la faptul dacă situațiile financiare sînt prezentate, din toate punctele de vedere semnificative, conform cadrului normativ aplicabil de raportare financiară.”</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p><i>audit financiar</i> – activitate independentă realizată în vederea obținerii unei asigurări rezonabile cu privire la măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, nu conțin denaturări semnificative ca urmare a fraudei sau erorii, activitate ce se finalizează cu exprimarea unei opinii cu privire la faptul dacă situațiile financiare sînt prezentate, din toate punctele de vedere semnificative, conform cadrului normativ aplicabil de raportare financiară;</p>

<p>conformitate cu cadrul aplicabil de raportare financiară;</p> <p>audit de performanță – evaluare independentă, obiectivă și de încredere a modului în care măsurile guvernamentale, sistemele, programele, activitățile sau organizațiile publice sunt implementate în conformitate cu principiile economicității, eficienței și eficacității, cu scopul de a aduce îmbunătățire, cu emiterea unei concluzii în acest sens;</p> <p>audit public extern (auditul sectorului public /în sectorul public) – proces sistematic de evaluare independentă și obiectivă pentru a obține probe și a stabili dacă politicile,</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Deputatul Serghei Sîrbu</p>	<p>La noțiunea „audit de performanță” textul „sau organizațiile publice” se propune de exclus ca fiind impropriu prezentei noțiuni.</p> <p>Noțiunile „audit al performanței” se vor expune după cum urmează:</p> <p>„<i>audit al performanței</i> – activitate de evaluare independentă, obiectivă și de încredere a activității entității auditate pe baza principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate;</p> <p><i>audit public extern (audit al sectorului public/în sectorul public)</i> - activitate de audit independentă efectuată de Curtea de Conturi în sectorul public în conformitate cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit, precum și cu reglementările, manualele și</p>	<p>Se acceptă în redacția propusă de deputatul Serghei Sîrbu</p> <p>Se acceptă,</p> <p>În următoarea redacție: „, <i>audit al performanței</i> – activitate de evaluare independentă, obiectivă și de încredere a modului în care entitatea auditată respectă principiile economicității, eficienței și eficacității;</p>	
<p>audit public extern (auditul sectorului public /în sectorul public) – proces sistematic de evaluare independentă și obiectivă pentru a obține probe și a stabili dacă politicile,</p>	<p>Deputatul Serghei Sărbu</p>	<p><i>audit public extern (audit al sectorului public/în sectorul public)</i> - activitate de audit independentă efectuată de Curtea de Conturi în sectorul public în conformitate cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit, precum și cu reglementările, manualele și</p>	<p>Se acceptă parțial. Se expune în următoarea redacție:</p> <p>„<i>audit public extern (audit al sectorului public/în sectorul public)</i> – proces sistematic de evaluare independentă și obiectivă desfășurat pentru a obține probe și a stabili dacă entitatea auditată a fost gestionată/realizată în mod econom, eficient și eficace, în conformitate cu legile și</p>	

	<p>programele sau operațiunile guvernamentale au fost gestionate și realizate în mod eficient și econom, în conformitate cu legile și regulamentele aplicabile și dacă au fost raportate corect.</p> <p>auditor public – persoană calificată care desfășoară activități specifice de audit extern;</p> <p>opinie de audit - concluzia auditorului, exprimată în scris, referitor la faptul dacă informația privind domeniile semnificative este, în toate aspectele semnificative, fără denaturări și/sau dacă domeniul semnificativ corespunde, în toate</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p> <p>Direcția generală juridică</p>	<p>ghidurile Curții de Conturi elaborate în conformitate cu acestea;” .</p> <p>Propun următoarea redacție a noțiunii de auditor public:„ auditor public – angajat al Curții de Conturi care este certificat în domeniul auditului public extern, sau obțin această calitate prin numire, și care este în drept să conducă și/sau să efectueze audit public extern;”</p> <p>Definiția noțiunii ”<i>opinie de audit</i>” urmează a fi revăzută, deoarece textul acesteia nu conține doar definiția unui termen, a unei noțiuni, ci reglementează norme de drept material. Textul definiției se finalizează cu cuvintele ”criteriilor stabilite”. Textul ce urmează, necesită a fi delimitat într-un articol separat, care va fi constituit din alineate ce vor reglementa tipurile opiniilor de audit.</p>	<p>regulamentele aplicabile, și dacă situațiile financiare ale acesteia au fost prezentate corect;”</p> <p>Se acceptă.</p> <p>„ auditor public – angajat al Curții de Conturi care este certificat în domeniul auditului public extern sau obțin această calitate prin numire, și care este în drept să conducă și/sau să efectueze audit public extern;”</p> <p>Se acceptă în varianta propusă de Guvern.</p>
--	---	---	--	--

	<p>aspectele semnificative, criteriilor stabilite. Având în vedere că opinia de audit este utilizată pentru a exprima nivelul de asigurare, aceasta are o formă standardizată. Opinia de audit poate fi favorabilă (fără rezerve sau nemodificată) sau nefavorabilă (modificată). Auditorul trebuie să exprime o opinie nemodificată dacă se ajunge la concluzia că situațiile financiare sunt întocmite, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil. Auditorul trebuie să modifice opinia în raportul de audit dacă se concluzionează că, pe baza probelor de audit obținute, situațiile financiare în ansamblu nu sunt lipsite de denaturări semnificative</p>	<p>CNA</p>	<p>Conform prevederilor art.19 lit.a) și b) din Legea nr.780/2001 „textul proiectului de act legislativ se elaborează în limba de stat, cu respectarea următoarelor reguli: a) fraza se construiește conform normelor gramaticale, astfel încât să exprime corect, concis și fără echivoc ideea, să fie înțeleasă ușor de orice subiect interesat; b) într-o fraza este exprimată o singură idee”.</p> <p>Definițiile propuse de autor nu respecta condițiile enunțate. Acestea fiind expuse în mod vag, prin utilizarea sintagmelor precum „evaluare obiectivă”, „asigurări rezonabile”, „denaturări semnificative”, „măsura în care situațiile financiare sunt prezentate”, „din toate punctele de vedere semnificative”, „cadrul aplicabil de raportare financiară”, „domeniile semnificative”, „în toate aspectele semnificative”, „nivelul de asigurare” exista riscul ca întreg proiectul să fie abordat în mod discreționar, iar activitatea de audit să fie efectuată la propria latitudine a auditorilor.</p> <p>În partea ce ține de expunerea opiniei de audit, în redacția actuală proiectul stabilește părgihii pentru ca auditorii să difere prefexele și să evite formularea</p>	<p>Se acceptă în varianta modificată propusă de Guvern</p>
--	---	------------	---	--

	<p>sau în cazul în care auditorul nu a putut să obțină suficiente probe de audit pentru a încheia (rezuma) că situațiile financiare în ansamblu sunt lipsite de denaturări semnificative. Auditorii pot emite trei tipuri de opinii modificate: <i>o opinie cu rezerve</i>, <i>o opinie contrară și imposibilitatea exprimării unei opinii</i>. Astfel, se emite o <i>opinie modificată</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>cu rezerve</i> – atunci când: (1) în urma obținerii de probe de audit suficiente și adecvate, auditorul concluzionează că denaturările, individuale sau cumulate, sunt semnificative, dar nu permanente pentru situațiile financiare; sau (2) auditorul se află în imposibilitatea obținerii unor suficiente probe de audit adecvate pe care să-și fundamenteze 	<p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>opinie (imposibilitatea expunerii unei opinii) sau modificarea opiniei în orice moment (opinie modificata). Or, devine incert la ce se refera autorul prin sintagma „opinie modificata”. Recomandare: Definițiile noțiunilor „audit”, „audit financiar”, „opinie de audit” necesită a fi reformulate și expuse în mod clar, fără echivoc. Ca exemple ar putea fi definițiile expuse în Legea Curții de Conturi nr.261/2008. opinie de audit - [...] auditorii pot emite trei tipuri de opinii modificate: o opinie cu rezerve, o opinie contrara și imposibilitatea exprimării unei opinii. Astfel, se emite o opinie modificata: refuz de exprimare a opiniei - atunci când auditorul se afla în imposibilitatea de a obține probe de audit suficiente si adecvate din cauza unor incertitudini sau limitări ale domeniului de aplicare a auditului, care sunt semnificative si generalizatoare. Recomandarea: Excluderea oportunității de a refuza exprimarea opiniei.</p>	<p>Se acceptă propunerea Guvernului modificată după cum urmează: „opinia auditorului – concluzia clară a auditorului public, exprimată în scris într-o formă standardizată, bazată pe activitățile de audit</p>
--	---	------------------------------------	---	---

	<p>opinia, dar concluzionează că efectele posibile asupra situațiilor financiare ale denaturărilor nedetectate, în cazul în care există, ar putea fi semnificative, dar nu permanente;</p> <ul style="list-style-type: none"> • contrară – atunci când, după ce a obținut suficiente probe de audit adecvate, concluzionează că denaturările, luate separat sau cumulate/în ansamblu, sunt atât semnificative/ materiale, cât și permanente pentru situațiile financiare; • refuz de exprimare a opiniei – atunci când auditorul se află în imposibilitatea de a obține probe de audit suficiente și adecvate din cauza unor incertitudini sau limitări ale domeniului de aplicare a auditului, care 		<p>sens menționăm, că stabilirea tipurilor de opinii modificate pe care este în drept să le emită auditorul, precum și identificarea cazurilor când acestea urmează a fi emise, nu țin de domeniul unei definiții, acestea se stabilesc în standarde, care la rândul lor în timp pot să se schimbe.</p>	<p>asupra situațiilor financiare și referitoare la veridicitatea și conformitatea acestora, în toate aspectele semnificative, cu reglementările aplicabile în domeniul respectiv;”</p>	
--	--	--	---	--	--

	<p>sunt semnificative și generalizatoare.</p> <p>eficiență – maximizarea rezultatelor unei activități în raport cu resursele utilizate;</p>	<p>CNA</p>	<p>Cuvântul „maximizare” este caracteristic situațiilor în care o companie obține profit ca rezultat al activității. Eficiența presupune rezultatul activității în raport cu resursele utilizate. Finalitatea poate fi maximizarea profitului (activitate eficientă) și reducerea profitului (activitate ineficientă). Astfel, prin utilizarea cuvântului „maximizare” noțiunea poate fi interpretată în sensul tănuirii situațiilor când politicile, programele sau operațiunile guvernamentale au fost gestionate și realizate în mod ineficient.</p> <p>Recomandarea:</p> <p>Noțiunea „eficiență” va fi expusa în următoarea redacție „eficiență - raportul dintre rezultatele activității și resursele utilizate”.</p> <p>”eficiență - raportul dintre rezultatele activității și resursele utilizate pentru obținerea acestora;”</p>	<p>Se acceptă în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă.</p> <p>”eficiență - raportul dintre rezultatele activității și resursele utilizate pentru obținerea acestora;”</p>
<p>INTOSAI - Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit, constituită din instituțiile supreme de audit din statele membre</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>Referitor la explicarea abrevierilor „INTOSAI” și „ISSAI” menționăm că, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea lor în text, la prima folosire. Respectiv, abrevierea</p>	<p>Se acceptă:</p> <p>”eficiență - raportul dintre rezultatele activității și resursele utilizate pentru obținerea acestora;”</p> <p>Se acceptă:</p> <p>Cuvântul „INTOSAI” se exclude, iar ISSAI se expune după cum urmează:</p> <p>” „<i>Standarde Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI)</i> – standarde de audit aprobate de Organizația Internațională a</p>	

<p>ale Organizației Naționale Unite;</p> <p>ISSAI - Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit;</p> <p><i>patrimoniu public</i> - totalitatea drepturilor și obligațiilor asupra bunurilor din sectorul public ale autorităților publice de diferite niveluri sau ale entităților publice, dobândite sau asumate cu orice titlu;</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p> <p>Direcția generală juridică</p>	<p>„INTOSAI” se va regăsi la art. 8 alin. (2) din proiect, iar abrevierea „ISSAI” se regăsește la art. 5 alin. (2) din proiect.</p> <p>Noțiunea „ISSAI” de expus după cum urmează:</p> <p>„<i>Standarde Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI)</i> – standarde de audit aprobate de Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI) pentru a fi utilizate de către instituțiile supreme de audit.”</p> <p>Definiția noțiunii <i>”patrimoniu public”</i> urmează a fi concretizată, deoarece legislația în vigoare utilizează sintagma ”sector public” cu referire la economia națională, iar bunurile domeniului public și privat aparțin statului și unităților administrativ-teritoriale. Însă, reieșind din definiția noțiunilor de ”entitate auditată” și ”sector public” prevăzute în proiect, urmează a se prevedea totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale ale sectorului public, conform art.284 din Codul civil, pentru a se asigura concordanța noțiunilor definite în sensul proiectului, precum și pentru a exclude eventualele confuzii.</p>	<p>Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI) pentru a fi utilizate de către instituțiile supreme de audit.”</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă</p>
---	---	---	---

		<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>„patrimoniul public - totalitatea drepturilor și obligațiilor publice, care pot fi evaluate în bani, privite ca o sumă de valori active și pasive strâns legate între ele, aparținând statului și/sau unităților administrativ-teritoriale;”</p> <p>În sensul Legii nr.121 din 04.05.2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice, sunt utilizate noțiuni precum „patrimoniul public”, „patrimoniul statului”, „patrimoniul unităților administrativ-teritoriale”, „patrimoniul al autorităților publice” etc. Cu toate acestea, noțiunea patrimoniului public din proiect vizează doar bunurile din sectorul public ale autorităților publice si ale entităților publice, fiind omise cele din proprietatea statului. Astfel, exista riscul interpretării normei în vederea eludării atribuției Curții de a efectua auditul public extern asupra bunurilor proprietate a statului.</p> <p>Recomandarea: Reformularea normei astfel încât noțiunea „patrimoniul public” sa facă trimitere inclusiv la patrimoniul statului.</p> <p>2. La art.2 definiția noțiunii de „patrimoniul public” nu corespunde prevederilor art.284 din Codul civil al Republicii Moldova.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>„patrimoniul public - totalitatea drepturilor și obligațiilor publice, care pot fi evaluate în bani, privite ca o sumă de valori active și pasive strâns legate între ele, aparținând statului și/sau unităților administrativ-teritoriale;”</p> <p>Se acceptă în varianta expusă mai sus.</p>	
	<p>Guvernul Republicii Moldova</p>			<p>Se acceptă în varianta expusă mai sus.</p>	

<p>raport de audit – un document standardizat scris de către un auditor independent, care include constatări și o opinie de audit care atestă corectitudinea prezentării situațiilor financiare și a informațiilor aferente (audit financiar); constatări și o concluzie cu privire la eficacitatea, eficiența și economia programelor sau operațiunilor guvernamentale (audit de performanță); constatări și concluzie sau opinie cu privire la conformitatea politicilor, programelor sau operațiunilor guvernamentale cu legile și reglementările aplicabile (audit de conformitate).</p> <p>Raport anual de audit- raport cuprinzător prezentat Parlamentului, care analizează și</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>La noțiunea „raport de audit” urmează să fie specificat că toate cele trei tipuri de rapoarte conțin recomandări.</p> <p>Propun următoarea redacție a noțiunii: „raportul auditorului – document standardizat scris de către auditorul public extern, care include: constatări și o opinie de audit care atestă corectitudinea prezentării situațiilor financiare și a informațiilor aferente (în cazul auditului financiar); constatări și o concluzie cu privire la eficacitatea, eficiența și economia implementării măsurilor guvernamentale, sistemelor, programelor, activităților (în cazul auditului performanței); constatări și concluzie sau opinie cu privire la conformitatea activităților și tranzacțiilor financiare cu reglementările identificate drept criterii (în cazul auditului performanței).”</p>	<p>Se acceptă parțial în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă</p> <p>Se acceptă: „raport auditorului – document standardizat scris de către auditorul public extern, care include: constatări și o opinie de audit care atestă corectitudinea prezentării situațiilor financiare și a informațiilor aferente (în cazul auditului financiar); constatări și o concluzie cu privire la eficacitatea, eficiența și economia implementării măsurilor guvernamentale, sistemelor, programelor, activităților (în cazul auditului performanței); constatări și concluzie sau opinie cu privire la conformitatea activităților și tranzacțiilor financiare cu reglementările identificate drept criterii (în cazul auditului performanței).”</p> <p>Se acceptă. „Raport anual asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public - raport anual de audit</p>
---	--	---	---

	<p>generalizează concluziile din toate auditurile efectuate în cursul unui anumit an;</p> <p>raport anual de activitate - raport al CCRM privind modul în care au fost utilizate resursele, extrase din situațiile financiare anuale auditate, opinia auditorilor externi și recomandări.</p>	<p>Direcția generală juridică</p>	<p>substituirea noțiunii „Raport anual de audit” cu „Raport anual asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public” după cum urmează: „Raport anual asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public - raport anual de audit cuprinzător prezentat Parlamentului, care analizează și generalizează concluziile din toate auditurile efectuate în decursul a unui an din data adoptării raportului anual de audit precedent;”</p> <p>Noțiunea ”raport anual de activitate” necesită a fi concretizată și redactată întru evitarea unor confuzii cu ”raportul anual de audit”. Ambele urmează a fi prezentate Parlamentului și ambele vor conține concluzii din toate auditurile efectuate în cursul anului. Propunem definirea acesteia în felul următor ”raport anual de activitate al Curții de Conturi”, totodată fiind concretizate cuvintele ”extrase din situațiile financiare anuale auditate”, în sensul că acestea se referă la situațiile financiare ale Curții de Conturi, dar nu și altor entități auditate.</p>	<p>cuprinzător prezentat Parlamentului, care analizează și generalizează concluziile din toate auditurile efectuate în decursul a unui an din data adoptării raportului anual de audit precedent;”</p> <p>Se acceptă în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă.</p>
--	--	-----------------------------------	--	---

	<p><i>resurse financiare publice</i> - totalitatea fondurilor publice, care se formează din plăți obligatorii și benevole, ce se acumulează și se distribuie, după necesitate, de către stat, pentru îndeplinirea funcțiilor și sarcinilor sale;</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p><i>Raport anual de activitate</i> - raport al Curții de Conturi ce cuprinde informații privind misiunea, organizarea, activitatea și performanțele obținute în dezvoltarea capacităților instituționale, asigurarea transparenței, managementul financiar și al resurselor umane, alte activități ce țin de mandatul Curții de Conturi, precum și situațiile financiare anuale ale Curții de Conturi, raportul auditorului extern asupra acestora și principalele recomandări, precum și o descriere a modului în care au fost implementate de către Curtea de Conturi recomandările auditorului în urma auditului precedent.”</p>	<p>Se acceptă:</p> <p>„<i>raport anual de activitate</i> - raport al Curții de Conturi ce cuprinde informații privind misiunea, organizarea, activitatea și performanțele obținute în dezvoltarea capacităților instituționale, asigurarea transparenței, managementul financiar și al resurselor umane, alte activități ce țin de mandatul Curții de Conturi, precum și situațiile financiare anuale ale Curții de Conturi, raportul auditorului extern asupra acestora și principalele recomandări, precum și o descriere a modului în care au fost implementate de către Curtea de Conturi recomandările auditorului în urma auditului precedent;”</p> <p>Se acceptă:</p> <p>„<i>Resurse financiare publice</i> - mijloacele bugetelor și fondurilor componente ale bugetului public național, precum și mijloacele financiare ale autorităților/instituțiilor publice la autogestione, a întreprinderilor de stat/municipale și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public;”</p> <p>Se acceptă în varianta de mai sus.</p>
<p><i>resurse financiare publice</i> - totalitatea fondurilor publice, care se formează din plăți obligatorii și benevole, ce se acumulează și se distribuie, după necesitate, de către stat, pentru îndeplinirea funcțiilor și sarcinilor sale;</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>Noțiunea de resurse financiare publice se va expune în următoarea redacție: <i>”Resurse financiare publice</i>- mijloacele bugetelor și fondurilor componente ale bugetului public național, precum și mijloacele financiare ale autorităților/instituțiilor publice la autogestione, a întreprinderilor de stat/municipale și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public;”</p>	<p>Se acceptă:</p> <p>„<i>raport anual de activitate</i> - raport al Curții de Conturi ce cuprinde informații privind misiunea, organizarea, activitatea și performanțele obținute în dezvoltarea capacităților instituționale, asigurarea transparenței, managementul financiar și al resurselor umane, alte activități ce țin de mandatul Curții de Conturi, precum și situațiile financiare anuale ale Curții de Conturi, raportul auditorului extern asupra acestora și principalele recomandări, precum și o descriere a modului în care au fost implementate de către Curtea de Conturi recomandările auditorului în urma auditului precedent;”</p> <p>Se acceptă:</p> <p>„<i>Resurse financiare publice</i> - mijloacele bugetelor și fondurilor componente ale bugetului public național, precum și mijloacele financiare ale autorităților/instituțiilor publice la autogestione, a întreprinderilor de stat/municipale și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public;”</p> <p>Se acceptă în varianta de mai sus.</p>	
<p>Direcția generală juridică</p>	<p>Direcția generală juridică</p>	<p>La noțiunea <i>”resurse financiare publice”</i>, menționăm asupra necesității coordonării acesteia, precum și altor</p>	<p>Se acceptă:</p> <p>„<i>raport anual de activitate</i> - raport al Curții de Conturi ce cuprinde informații privind misiunea, organizarea, activitatea și performanțele obținute în dezvoltarea capacităților instituționale, asigurarea transparenței, managementul financiar și al resurselor umane, alte activități ce țin de mandatul Curții de Conturi, precum și situațiile financiare anuale ale Curții de Conturi, raportul auditorului extern asupra acestora și principalele recomandări, precum și o descriere a modului în care au fost implementate de către Curtea de Conturi recomandările auditorului în urma auditului precedent;”</p> <p>Se acceptă:</p> <p>„<i>Resurse financiare publice</i> - mijloacele bugetelor și fondurilor componente ale bugetului public național, precum și mijloacele financiare ale autorităților/instituțiilor publice la autogestione, a întreprinderilor de stat/municipale și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public;”</p> <p>Se acceptă în varianta de mai sus.</p>	

		<p>CNA</p>	<p>noțiuni definite de proiect, cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, dispozițiile căreia se aplică la elaborarea, aprobarea, executarea, raportarea și controlul bugetelor și fondurilor componente ale bugetului public național, precum și la asigurarea monitoring-ului financiar al activității autorităților/instituțiilor publice la autogestiune, a întreprinderilor de stat/municipale și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public.</p> <p>Conform art.79 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014 modul de formare, gestionare și utilizare a resurselor bugetului public național, precum și de administrare a patrimoniului public, se supune auditului public extern în conformitate cu legislația.</p> <p>Astfel, fiind menționat în textul proiectului ca prin resursele financiare publice se înțelege totalitatea fondurilor publice, proiectul va omite obligativitatea Curtii de a efectua auditul public extern asupra mijloacelor financiare din bugetul de stat; bugetul</p>	<p>Se acceptă în varianta de mai sus.</p>	
--	--	------------	---	---	--

	<p>sector public - totalitatea instituțiilor și organizațiilor care au competențe și îndeplinesc responsabilități într-un anumit domeniu, participă la luarea sau iau decizii și dețin atribuții în reglementarea economică și socială, prestează servicii publice de consum individual sau colectiv,</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>CNA</p>	<p>asigurărilor sociale de stat și bugetele locale. Recomandarea: Reformularea noimei astfel încât noțiunea „resurse financiare publice” sa includă toate componentele bugetului public național și nu doar a fondurilor publice.</p> <p>Noțiunea „resurse financiare publice” va avea următorul cuprins „totalitatea resurselor publice, care se formează din plăți obligatorii și benevole, ce se acumulează și se distribuie, după necesitate, de către stat prin intermediul autorităților publice centrale și locale, pentru realizarea funcțiilor și sarcinilor sale.”</p> <p>Noțiunea „sector public” în sensul prevederilor proiectului include doar instituții și organizații. Însă, Legea nr.98 din 04.05.2012 privind administrația publică centrala de specialitate stabilește ca în sistemul instituțional al administrației publice centrale de specialitate se includ ministerele, Cancelaria de Stat, alte autorități administrative centrale subordonate Guvernului și structurile organizationale din sfera lor de competență (autoritățile administrative din subordine, inclusiv serviciile publice descentralizate și cele</p>	<p>Se acceptă în varianta de mai sus.</p> <p>Se acceptă în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă</p>	
--	--	---	--	---	--

<p>acumulând, distribuind/redistribuind și gestionând resursele financiare publice și patrimoniul public;</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>aflate în subordine, precum și instituțiile publice în care ministerul, Cancelaria de Stat sau alta autoritate administrativă centrală are calitatea de fondator), acestea având statut de organe sau autorități și nicidecum de institutii sau organizatii.</p> <p>Mai mult, Legea nr.181 din 25.07.2014 finantelor publice și responsabilitatii bugetar-fiscale pentru a defini inclusiv entitatile menționate, operează cu notiunea de autoritati/institutii bugetare. Astfel, conform cadrului legal în vigoare, „sectorul public” care utilizează și gestionează patrimoniul public include nu doar institutii și organizatii, dar și autoritati.</p> <p>În contextul celor expuse, norma risca sa limiteze din competentele Curtii în procesul de efectuare a auditului public extern.</p> <p>Recomandarea: Sintagma „totalitatea institutiilor și organizațiilor” se va expune în următoarea redacție „totalitatea institutiilor, organizațiilor, autorităților și organelor”.</p>	<p>Se va expune după cum urmează: „sector public - totalitatea institutiilor, organizațiilor, autorităților și organelor care au competențe și responsabilități într-un anumit domeniu, participă la</p>	<p>Se acceptă: „sector public - totalitatea institutiilor, organizațiilor, autorităților și organelor care au competențe și responsabilități într-un anumit domeniu, participă la luarea sau iau decizii și</p>
---	---------------------------------	---	--	---

	<p><i>standarde de audit</i> - setul de concepte, principii, directive, proceduri și metode în baza cărora auditorul public determină ansamblul etapelor și procedurilor de verificare, care să permită atingerea obiectivului stabilit.</p>	<p>Direcția generală juridică</p>	<p>Luarea sau iau decizii și dețin atribuții în reglementarea economică și socială, prestează servicii publice de consum individual sau colectiv, și/sau acumulând, distribuind/redistribuind și gestionând resursele financiare publice și patrimoniul public;”</p> <p>La noțiunea ”<i>standarde de audit</i>” se va concretiza aprobarea acestora la nivel național, precum și autoritatea competentă, deoarece în cazul ISSAI, noțiunea este clar definită.</p> <p>Propun de completat art.2 cu noțiunea concluzia auditorului după cum urmează:</p> <p>„<i>concluzia auditorului</i> - concluzia auditorului public, bazată pe constatările auditului și semnificația acestora /materialitate, cu privire la faptul dacă activitățile, tranzacțiile sau informațiile din domeniul de aplicare a auditului sînt sub toate aspectele semnificative în conformitate cu criteriile aplicabile;”</p>	<p>dețin atribuții în reglementarea economică și socială, prestează servicii publice de consum individual sau colectiv, și/sau acumulând, distribuind/redistribuind și gestionând resursele financiare publice și patrimoniul public;”</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Noțiunea standarde de audit este o noțiune generală, iar la nivel internațional a fost condrețizată noțiune ISSAI de către care organ se aprobă.</p> <p>Se acceptă:</p> <p>„<i>concluzia auditorului</i> - concluzia auditorului public bazată pe constatările auditului și semnificația acestora /materialitate cu privire la faptul dacă activitățile, tranzacțiile sau informațiile din domeniul de aplicare a auditului sînt sub toate aspectele semnificative în conformitate cu criteriile aplicabile;”</p>
4	<p>Articolul 3. Statutul Curții</p> <p>(1) Curtea este Instituția Supremă de Audit a Republicii Moldova, care exercită controlul asupra</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>Alin. (1) se expune după cum urmează:</p> <p>„(1) Curtea de Conturi este Instituția Supremă de Audit a Republicii Moldova, care exercită controlul asupra modului de formare, administrare și întreținere a resurselor financiare publice și patrimoniului public prin realizarea</p>	<p>Se acceptă:</p> <p>„(1) Curtea de Conturi este instituția supremă de audit a Republicii Moldova, care exercită controlul asupra modului de formare, administrare și întreținere a resurselor financiare publice și patrimoniului public prin realizarea auditului public extern în conformitate</p>

	<p>formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public prin realizarea auditului public extern și este protejată legal de orice ingerință externă.</p>	<p>Direcția generală juridică</p>	<p>1) Norma alin.(1) cuvintele "este protejată legal de orice ingerință externă" necesită a fi concretizată. În sensul protejării legale urmează a fi stabilite normele juridice necesare asigurării acesteia, ținând cont de faptul că în legislația în vigoare nu se utilizează sintagma „ingerințe externe”.</p>	<p>auditului public extern în conformitate cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit.”</p>	<p>cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit.”</p>
		<p>Comisia drepturile omului și relații interetnice</p>	<p>Deși Curtea de Conturi a Republicii Moldova face parte din organizația internațională INTOSAI din anul 1994 și este considerată în raport cu acesta, instituție supremă de audit/control, dispoziția din alin.1 al art.3 cu privire la statutul Curții după conținutul său, deviază de la cel al normei constituționale care prevede că Curtea de Conturi exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare publice.</p>	<p>Se acceptă în varianta expusă mai sus.</p>	<p>Se acceptă în varianta expusă mai sus.</p>
		<p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>În contextul proceselor de aliniere la standardele internaționale, alineatul (1) al articolului 3 se propune de expus în următoarea redacție „(1) Curtea de Conturi este autoritate supremă de audit</p>	<p>Parțial s-a accepta în varianta de mai sus.</p>	<p>Parțial s-a accepta în varianta de mai sus.</p>

	<p>(3) În exercitarea atribuțiilor și împuternicirilor sale, Curtea independentă și nu poate fi direcționată sau controlată de nici o persoană fizică sau juridică, cu excepția Parlamentului, în condițiile prevederilor art. 6 din prezenta Lege.</p> <p>(4) CCRM nu acordă asistență și nu sprijină niciun partid politic.</p>	<p>Direcția generală juridică</p> <p>Deputatul Ștefan Creangă</p> <p>Direcția generală juridică</p>	<p>a Republicii Moldova care exercită controlul asupra formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare publice, administrării patrimoniului public și performanței utilizării resurselor publice prin realizarea auditului public extern conform standardelor proprii de audit, elaborate în conformitate cu standardele de audit internațional și este protejată legal de orice ingerință externă”.</p> <p>2) La alin.(3), cuvintele ”este independentă și” se vor omite, întru evitarea dublării prevederilor alin.(2) în partea ce ține de independența (funcțională și operațională). Aspectul privind independența financiară se va examina reieșind din prevederile art.4.</p> <p>Alin.(3) se va expune după cum urmează:</p> <p>„ (3) În exercitarea atribuțiilor și împuternicirilor sale, Curtea nu poate fi direcționată sau controlată de nici o persoană fizică sau juridică.”</p> <p>3) La alin.(4), norma de reglementare se va concretiza pentru a exclude tălmăcirile diferite.</p>	<p>Se acceptă în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă</p> <p>Se acceptă:</p> <p>„ (3) În exercitarea atribuțiilor și împuternicirilor sale, Curtea nu poate fi direcționată sau controlată de nici o persoană fizică sau juridică”</p> <p>Se acceptă în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă.</p>	
--	---	---	--	---	--

<p>(6) în cazul în care tratatele internaționale stabilesc alte norme decât cele prevăzute de prezenta lege, se aplică normele tratatelor internaționale.</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p> <p>CNA</p>	<p>Propun următoarea redacție a alin. (4): „(4) Curtea de Conturi este o instituție apolitică”</p> <p>Obiecții: art.19 din Legea nr.595 din 24.09.1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova stabilește ca tratatele internaționale se execută cu buna-credință, în conformitate cu principiul pacta sunt servanda. Republica Moldova nu poate invoca prevederile legislației sale interne ca justificare a neexecutării unui tratat la care este parte.</p> <p>Recomandarea: Norma va fi completată după sintagma „tratatele Internaționale” cu sintagma „la care Republica Moldova este parte” .</p> <p>Guvern alin. (6) urmează a fi exclus, deoarece norma dată nu este necesară în virtutea art.4 din Constituție care prevede că în caz de neconcordanță dintre pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale, iar art.8 din Constituție prevede obligația Republicii Moldova să respecte tratatele la care este parte.</p>	<p>Se acceptă: „(4) Curtea de Conturi este o instituție apolitică.”</p> <p>Se acceptă în redacția propusă de deputatul Ștefan Creangă.</p> <p>Nu se acceptă.</p>
---	--	---	---

		Deputatul Ștefan Creangă	<p>Alin.(6) de expus: „(6) în cazul în care tratatele internaționale, la care Republica Moldova este parte, stabilesc alte norme decât cele prevăzute de prezenta lege, se aplică normele tratatelor internaționale.”</p>	<p>Se acceptă: (6) în cazul în care tratatele internaționale, la care Republica Moldova este parte, stabilesc alte norme decât cele prevăzute de prezenta lege, se aplică normele tratatelor internaționale.</p>
5	<p>Articolul 4. Bugetul Curții (1) CCRM: a) are buget propriu, care se administrează în mod independent în conformitate cu prevederile legale; b) prezintă proiectul bugetului propriu pentru anul viitor Parlamentului spre examinare și aprobare, până la 10 mai a anului în curs. (2) Parlamentul aprobă bugetul CCRM, până la 1 iulie a anului în curs. Bugetul aprobat al Curții se include în bugetul de stat ca compartiment separat.</p>	Direcția generală juridică	<p><i>La art.4, care reglementează bugetul Curții de Conturi, atenționăm asupra necesității de examinare și reglementare suplimentară a normelor de drept material și a normelor de drept procedural. Sub aspect conceptual, urmare adoptării Legii nr.181/2014, legislația în vigoare urmează a fi modificată în sensul abrogării normelor speciale ce reglementează alte proceduri privind procesul bugetar decât cele prevăzute de Legea respectivă. Legea nr.181/2014 nu permite aplicarea altor proceduri în domeniul finanțelor publice decât cele prevăzute pentru toate entitățile finanțate de la bugetul de stat la art.50-art.54. Prin urmare, art.3 alin.(2) în partea ce ține de independența financiară și art.4 din proiectul de lege, contravin prevederilor Legii nr.181/2014 și nu pot fi acceptate.</i> Este de menționat că, art.133 din Constituție nu prevede în mod expres independența financiară a Curții de Conturi, precum nu conține reglementări privind modul de adoptare a bugetului</p>	Nu se acceptă.

			<p>acesteia, spre deosebire de art.64 alin. (1), art.95 alin. (1), art.121 alin.(1), care permit adoptarea unor norme juridice speciale în acest sens.</p> <p>Totodată, atât normele în vigoare ale art.8 din Legea Curții de Conturi nr.261/2008, cât și ale art.4 din proiect nu conțin reglementări suficiente privind procedura de adoptare a bugetului Curții de Conturi în Parlament anterior includerii acestuia în bugetul de stat, <i>ca compartiment separat</i>. Faptul dat permite tălmăciri diferite și, respectiv, duce la aplicare diferită. Astfel, pînă în anul 2014 bugetul Curții de Conturi a fost aprobat prin hotărîre a Parlamentului, și ulterior inclus în proiectul legii bugetare anuale, iar după adoptarea Legii nr.181/2014 bugetul respectiv se consideră adoptat de către Parlament la data adoptării bugetului statului, deși norma art.8 din Legea Curții de Conturi nr.261/2008 nu a fost supusă modificării.</p>	
		CNA	<p>Obiectii:În redacția actuala a fost omisa etapa examinării și aprobării bugetului Curtii de catre Guvern. Or, în conformitate art.53 alin.(8) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 „Guvernul examinează și aproba proiectele legilor</p>	Nu se acceptă

		<p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>bugetare anuale și le prezintă Parlamentului în termenul prevăzut de calendarul bugetar". In lipsa unei consultări a Guvernului, norma poate institui o pârghie legală prin intermediul careia Parlamentul ar putea comite abuzuri în procesul de aprobare a bugetului Curtii. Recomandarea: Dupa sintagma „a anului în curs" norma se va completa cu sintagma „și remite Guvernului bugetul aprobat al Curtii de Conturi pentru examinarea și includerea lui în proiectul legii bugetului de stat pentru anul bugetar următor".</p> <p>La art. 4 alin. (1) lit b) devine litera c) și respectiv lit. b) va avea următorul cuprins: „b) va prezenta bugetul propriu pentru anul viitor și doi ani ulteriori Ministerului finanțelor la consultările bugetare organizate conform procesului bugetar pentru cadrul bugetar pe termen mediu, în cadrul cărora pot aborda orice propuneri vizând bugetul acesteia.”</p>	<p>Se acceptă, Lit. b) expunându-se după cum urmează: „b) prezintă Ministerului Finanțelor, în procesul consultărilor organizate pentru cadrul bugetar pe termen mediu, proiectul bugetului propriu pentru anul viitor și pentru doi ani ulteriori, cu abordarea oricărei propuneri vizând bugetul său.”</p>	
6	<p>Articolul 5. Misiunea și principiile fundamentale ale activității Curții</p>	<p>Direcția generală juridică</p>	<p>1) Atenționăm că în titlu se menționează principiile fundamentale ale activității Curții de Conturi, iar în alin.(3) doar principiile de activitate, fapt ce denotă neconcordanța între acestea. Urmează a se preciza care alte principii</p>	<p>Se acceptă (varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă)</p>	

	<p>(1) Misiunea de bază a activității CCRM rezidă în:</p> <p>d) certificarea personalului cu atribuții de audit public.</p> <p>(2) Curtea își exercită mandatul în conformitate cu Constituția, prezenta Lege și standardele de audit din sectorul public recunoscute pe plan internațional (ISSAI).</p> <p>(3) Activitatea CCRM se bazează pe următoarele principii:</p> <p>a) independență;</p> <p>b) legalitate;</p> <p>c) obiectivitate;</p> <p>d) profesionalism;</p> <p>e) responsabilitate;</p> <p>f) transparență.</p>	<p>se aplică în cadrul activității Curții de Conturi.</p> <p>2) Norma alin.(1) lit.d), prevede că misiunea de bază a activității Curții de Conturi rezidă în certificarea personalului cu atribuții de audit public. Fără a diminua importanța sau necesitatea atribuției respective a Curții de Conturi, considerăm că aceasta nu poate constitui misiunea de bază a activității autorității, deoarece nu este un gen de activitate, ci o condiție stabilită în vederea asigurării cu personal calificat și profesionist în domeniul activității de audit.</p> <p>3) <i>La alin.(3) lit.d) și lit.e)</i>, stabilesc două principii noi de activitate a Curții de Conturi – profesionalism și responsabilitate. Atenționăm că, dacă principiul profesionalismului Curții de Conturi este reflectat prin criteriile stabilite la art.15, art.23, art.24, art.26, art.27 din proiect, principiul responsabilității nu este suficient dezvoltat și necesită a fi reglementat suplimentar.</p> <p>Articolul 5 se va numi: „Misiunea și principiile de activitate”. Respectiv alin.(1) se va expune: „(1) Misiunea Curții de Conturi constă în:” și în continuare după text.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Din alin.(1) lit. d) se exclude.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Deputatul Ștefan Creangă a propus completarea proiectului cu un nou articol 29 „Răspunderea personalului cu atribuții de audit public”</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Articolul 5 se va numi: „Misiunea și principiile de activitate”. Respectiv alin.(1) se va expune: „(1) Misiunea Curții de Conturi constă în:” și în continuare după text.</p>
--	--	---	--	--	---

			<p>Din alin.(1) lit. d) se exclude.</p> <p>Alin.(3) se va expune după cum urmează:</p> <p>„(3) Activitatea Curții de Conturi se bazează pe următoarele principii:</p> <p>a) independență - desfășurarea activității independente de Guvern, de alte organizații publice, de alte persoane juridice de drept public sau privat și de persoanele fizice;</p> <p>b) legalitate - respectarea Constituției, legislației naționale și a tratatelor internaționale, la care Republica Moldova este parte;</p> <p>c) obiectivitate - desfășurarea activității de audit cu imparțialitate, în baza unui raționament profesional adecvat;</p> <p>d) profesionalism - desfășurarea activității cu integritate și respect, competent și în interesul public;</p> <p>e) responsabilitate - manifestarea responsabilității față de Parlament și societate;</p> <p>f) transparență - Curtea de Conturi își desfășoară activitatea într-un mod transparent și deschis.”</p>	<p>Din alin.(1) lit. d) se exclude.</p> <p>Alin.(3) se va expune după cum urmează:</p> <p>„(3) Activitatea Curții de Conturi se bazează pe următoarele principii:</p> <p>a) independență - desfășurarea activității independente de Guvern, de alte organizații publice, de alte persoane juridice de drept public sau privat și de persoanele fizice;</p> <p>b) legalitate - respectarea Constituției, legislației naționale și a tratatelor internaționale, la care Republica Moldova este parte;</p> <p>c) obiectivitate - desfășurarea activității de audit cu imparțialitate, în baza unui raționament profesional adecvat;</p> <p>d) profesionalism - desfășurarea activității cu integritate și respect, competent și în interesul public;</p> <p>e) responsabilitate - manifestarea responsabilității față de Parlament și societate;</p> <p>f) transparență - Curtea de Conturi își desfășoară activitatea într-un mod transparent și deschis.”</p>	
7	<p>Articolul 6. Conlucrarea Parlamentului (1) Curtea va prezenta Parlamentului:</p>	<p>Direcția generală juridică</p>	<p>1) Titlul articolului nu corespunde cu conținutul deoarece textul nu conține nici o informație privind conlucrarea Curții de Conturi cu Parlamentul. Normele alin.(1) conțin calendarul</p>	<p>Se acceptă (în redacția deputatului Ștefan Creangă)</p>	

	<p>a) către 1 mai, raportul anual de activitate. Acest raport va încorpora indicatori de performanță, situațiile financiare anuale auditate, opinia auditorului extern și principalele recomandări, precum și o descriere a modului în care au fost abordate recomandările din anii anteriori;</p> <p>b) către 1 iunie, rapoartele de audit asupra rapoartelor anuale ale Guvernului privind executarea bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală;</p> <p>c) către 15 septembrie, raportul anual de audit;</p> <p>d) alte rapoarte pe care Curtea le consideră necesar să le remită.</p>		<p>prezentării în Parlament a rapoartelor de către Curtea de Conturi. Caracterul imperativ al normelor nu permite deducerea modului de conlucrare a autorităților. În lipsa unor termeni, a procedurii și mecanismului de examinare a rapoartelor menționate la lit.a)-d), toată conlucrarea se reduce la prezentarea formală a acestora în Parlament. De altfel, și faptul dat permite tălmăcirii diferite privind obligativitatea audierii raportului în cadrul ședinței plenare a Parlamentului. Această formalitate nu presupune acțiuni suplimentare nici din partea Curții de Conturi, nici din partea Parlamentului, fiind exclusă posibilitatea aprecierii rapoartelor și a rezultatelor activității Curții de Conturi, reieșind din principiile stabilite la art.5 alin.(3). Totodată, legea nr.261/2008 prevede la art.30 alin.(4), ca excepție, dreptul Parlamentului sau a fracțiunilor parlamentare de a solicita Curții de Conturi efectuarea unor acțiuni de audit. Acțiunile de audit pot fi solicitate fără decizia Parlamentului, la cererea oricărei fracțiuni parlamentare, o dată în semestru.</p> <p>2) Alin.(2) prevede posibilitatea efectuării auditului extern doar a situațiilor financiare a Curții de Conturi de către o organizație de audit extern</p>	
--	---	--	--	--

		<p>CNA</p>	<p>prin articole suplimentare incluse în proiect (după art.32).</p> <p>Obiectii: Se atesta lipsa unor prevederi cu privire la transparenta în activitatea Curtii. Deși art.6 prevede obligativitatea prezentării rapoartelor (anual de activitate, de audit asupra rapoartelor anuale și anual de audit) către Parlament, în proiect nu se regăsesc norme cu privire la publicarea acestora în Monitorul Oficial sau în alte surse de informare. Există riscul ca mijloacele bugetare alocate pentru funcționarea Curtii sa fie utilizate în mod defectuos sau sa fie delapidate fara riscul de a fi facute publice încălcarile admise. Pe langa acestea, la noțiunea „raport anual de activitate” devine incert la care resurse (ale curtii sau ale institutiilor auditate) se refera autorul prin utilizarea sintagmei „modul în care au fost utilizate resursele”.</p> <p>Mai mult ca atat, la art.6 alin.(1) lit.a) nu se regasesc norme cu privire la raportarea modului în care au fost utilizate resursele. în aceste conditii, raportul anual de activitate poate conține date incluse la propria discreție a Curtii.</p> <p>Recomandarea:</p>	<p>Se acceptă (în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă).</p>	
--	--	------------	--	--	--

		<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>Completarea art.6 alin.(1) cu o litera noua cu urmatorul cuprins „rapoartele specificate la literele a)-c) se publică în Monitorul Oficial în decurs de 15 zile de la data aprobarii/adoptării”.</p> <p>La noțiunea „raport anual de activitate” după sintagma „modul în care au fost utilizate resursele” se va adauga sintagma „financiare de catre CCRM”, iar art.6 alin.(1) lit.a) va fi ajustata conform noțiunii.</p> <p>Propun următoarea redacție a art.6: „Articolul 6. Relațiile între Curtea de Conturi și Parlament</p> <p>(1) Curtea de Conturi prezenta Parlamentului:</p> <p>a) pînă la 1 mai, raportul anual de activitate, care se audiază în ședință plenară a Parlamentului.;</p> <p>b) pînă la 1 iunie, rapoartele de audit asupra rapoartelor anuale ale Guvernului privind executarea bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și fondurilor obligatorii de asistență medicală care se audiază în ședință plenară a Parlamentului concomitent cu rapoartele respective ale Guvernului;</p> <p>c) pînă la 15 septembrie, raportul anual asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare</p>	<p>Se acceptă:</p> <p>„Articolul 6. Relațiile între Curtea de Conturi și Parlament</p> <p>(1) Curtea de Conturi prezenta Parlamentului:</p> <p>a) pînă la 1 mai, raportul anual de activitate, care se audiază în ședință plenară a Parlamentului.;</p> <p>b) pînă la 1 iunie, rapoartele auditorului asupra rapoartelor anuale ale Guvernului privind executarea bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și fondurilor obligatorii de asistență medicală care se audiază în ședință plenară a Parlamentului concomitent cu rapoartele respective ale Guvernului;</p> <p>c) pînă la 15 septembrie, raportul anual asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public, care se audiază în ședință plenară a Parlamentului;</p> <p>d) alte rapoarte pe care le consideră necesar să le prezinte.</p>	
--	--	---------------------------------	--	---	--

			<p>publice și patrimoniului public, care se audiază în ședință plenară a Parlamentului;</p> <p>d) alte rapoarte pe care le consideră necesar să le prezinte.</p> <p>(2) Rapoartele specificate la alin. (1) literele a) - c) se publică în Monitorul Oficial în decurs de 15 zile de la data aprobării de către Curtea de Conturi și se remit Președintelui Republicii Moldova și Guvernului".</p> <p>(3) Situațiile financiare anuale ale Curții de Conturi se supun auditului extern, efectuat în conformitate cu standardele recunoscute internațional, de către o organizație de audit independentă, de către o organizație de audit independentă, selectată de către Parlament în conformitate cu legislația privind achizițiile publice.</p> <p>(4) Anual, nu mai târziu de 15 septembrie, Parlamentul poate înainta Curții de Conturi propuneri pentru programul anual al activității de audit.</p> <p>(5) Parlamentul este în drept să solicite, prin hotărâre, Curții de Conturi efectuarea unor misiuni de audit public extern."</p>	<p>(2) Rapoartele specificate la alin. (1) literele a) - c) se publică în Monitorul Oficial în decurs de 15 zile de la data aprobării de către Curtea de Conturi și se remit Președintelui Republicii Moldova și Guvernului".</p> <p>(3) Situațiile financiare anuale ale Curții de Conturi se supun auditului extern, efectuat în conformitate cu standardele recunoscute internațional, de către o organizație de audit independentă, de către o organizație de audit independentă, selectată de către Parlament în conformitate cu legislația privind achizițiile publice.</p> <p>(4) Anual, nu mai târziu de 15 septembrie, Parlamentul poate înainta Curții de Conturi propuneri pentru programul anual al activității de audit.</p> <p>(5) Parlamentul este în drept să solicite, prin hotărâre, Curții de Conturi efectuarea unor misiuni de audit public extern."</p>	
8	<p>Articolul 7. Relațiile Curții cu autoritățile publice și alte instituții (1) CCRM colaborează cu</p>	<p>Direcția generală juridică</p>	<p>1) Norma <i>alin.(1)</i> are caracter declarativ și nu presupune oferirea de informații sau desfășurarea unor activități de către Curtea de Conturi.</p>	<p>Nu se acceptă</p>	

<p>autoritățile, instituțiile publice, inclusiv organele de drept, călăuzindu-se de principiile legalității și neadmiterii imixtiunii în activitatea acestora.</p> <p>(2) CCRM sesizează organele de drept despre depistarea încălcărilor ale căror constatare și examinare țin de competența acestora.</p> <p>(3) Dacă în procesul efectuării auditului public se identifică încălcări care sunt necesare a fi examinate de către organele de control sau organele de drept, acestea, după caz, se remit organului competent.</p> <p>(4) În scopul exercitări atribuțiilor sale, CCRM este în drept să solicite și să utilizeze materialele întocmite de către alte</p>		<p>2) Norma <i>alin.(3)</i> necesită revăzută sub aspect redacțional. Considerăm că, normele alin.(2) și alin.(3) pot fi comasare avînd același obiect de reglementare.</p> <p>3) Norma <i>alin.(4)</i> urmează a fi concretizată în vederea garantării respectării drepturilor procesuale ale subiecților, precum și respectării unor garanții prevăzute de lege. Norma nu poate fi aplicată în mod incontestabil oricăror situații și domenii juridice, inclusiv de procedură penală. În redacția propusă acestea pot constitui obiect de examinare sub aspectul constituționalității.</p> <p>4) <i>La alin.(5)</i> norma, la fel, necesită a fi revăzută și concretizată, pentru a exclude tălmăcirile diferite. Propunem divizarea acesteia în două alineate deoarece se referă la subiecți și proceduri diferite. În prima parte se va concretiza că, Curtea de Conturi poate contracta specialiști calificați sau entități specializate pentru prestarea de servicii/ acordarea asistenței de specialitate. Partea a doua, prevede că Curtea este în drept să solicite entităților de stat specializate efectuarea verificărilor de rigoare, care de fapt reprezintă sesizarea organelor de drept sau a organelor de control privind</p>	<p>Se acceptă parțial (varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă)</p> <p>Se acceptă parțial (varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă)</p> <p>Se acceptă parțial (varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă)</p>
--	--	--	--

<p>autorități publice, iar acestea sunt obligate să le prezinte la prima solicitare.</p> <p>(5) CCRM, în vederea exercitării atribuțiilor sale, poate contracta specialiști calificați sau entități specializate, precum și poate cere unor entități de stat specializate să efectueze verificările de rigoare.</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>încălcările depistate în cadrul desfășurării activității de audit.</p> <p>Noțiunile entitate specializată și entitate de stat specializată, necesită a fi definite în sensul articolului respectiv, deoarece legislația în vigoare utilizează noțiuni diferite. Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 utilizează noțiunea de entitate de drept public, Legea contabilității nr.113/2007 și Legea nr.61/2007 noțiunea entitate de interes public, iar Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr.288/2016 utilizează noțiunea de entitate specializată, cu referire la o subdiviziune structurală specializată a MAI.</p> <p>Alineatelor (3)-(5) se vor expune în alineatele (3) și (4) după cum urmează:</p> <p>„(3) În scopul exercitării atribuțiilor sale, Curtea de Conturi este în drept să solicite informații și să utilizeze materialele întocmite de către alte autorități/instituții publice, iar acestea sunt obligate să le prezinte la prima cerere în cazul în care nu se încalcă garanțiile respectării drepturilor procesuale ale subiecților și a altor garanții prevăzute de legislație .</p>	<p>Se acceptă:</p> <p>următoarea redacție a alineatelor (3) și (4), iar alin.(5) se exclude:</p> <p>„(3) În scopul exercitării atribuțiilor sale, Curtea este în drept să solicite informații și să utilizeze materialele întocmite de către alte autorități/instituții publice, iar acestea sunt obligate să le prezinte la prima cerere în cazul în care nu se încalcă garanțiile respectării drepturilor procesuale ale subiecților și a altor garanții prevăzute de legislație .</p> <p>(4) Curtea de Conturi este în drept să contracteze specialiști calificați sau entități specializate pentru</p>
---	---------------------------------	---	--

9	<p>Articolul 8. Cooperarea internațională</p> <p>(1) CCRM poate participa la activitatea organismelor internaționale de profil și poate deveni membru al acestora.</p> <p>(2) Curtea este membru INTOSAI reprezentând Republica Moldova.</p> <p>(3) CCRM cooperează cu instituțiile supreme de audit din alte țări și cu forurile și instituțiile internaționale din domeniul său de activitate.</p> <p>(4) CCRM poate efectua audituri comune sau paralele cu alte ISA, în baza acordurilor de colaborare.</p>	Direcția generală juridică	<p>(4) Curtea de Conturi este în drept să contracteze specialiști calificați sau entități specializate pentru prestarea de servicii/acordarea asistenței de specialitate.”</p> <p>1) Atenționăm că, art.49 și art.50 din PNAAA prevăd schimbul de informații, de experiență și de bune practici, printre altele cu ajutorul schimbului de personal și al acțiunilor comune de formare în acest domeniu, asigurarea unei cooperări eficiente cu instituțiile și organismele relevante ale UE, în cazul controalelor, inspecțiilor și auditurilor la fața locului legate de gestiunea și controlul fondurilor UE, conform normelor și procedurilor relevante.</p> <p>De asemenea, nu sunt dezvoltate aspectele de cooperare tangente acțiunilor de luptă împotriva fraudei și a corupției ce implică cooperarea părților în ceea ce privește schimbul de informații, de experiență și de bune practici, îmbunătățirea metodelor de combatere și de prevenire a fraudei și a corupției în domeniile reglementate de Capitolul 7, inclusiv asigurarea accesului Inspectorilor Comisiei Europene și altor persoane împuternicite de Comisia Europeană sau de CCE ce pot desfășura controale și audituri documentare sau la fața locului, la sediul oricărei entități,</p>	prestarea de servicii/acordarea asistenței de specialitate.”	
			<p>Parțial se acceptă (variantea propusă de deputatul Ștefan Creangă).</p>		

		<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>precum și la sediul subcontractorilor acesteia din Republica Moldova, care gestionează fonduri UE sau participă la execuția acestora. Reieșind din scopul legii, urma a fi reglementat cel puțin aspectul de cooperare privind gestiunea fondurilor UE.</p> <p>Propun următoarea redacție a alin.(1), (2) și (3): „(1) Curtea de Conturi este în drept să participe la activitatea organismelor internaționale de profil și poate deveni membru al acestora. (2) Curtea de Conturi este în drept să efectueze schimb de informații, de experiență, cu instituții supreme de audit din alte state sau organisme internaționale de profil, inclusiv prin schimb de personal și prin acțiuni comune de formare în domeniul auditului public extern. (3) Curtea de Conturi cooperează cu instituțiile și organismele similare ale Uniunii Europene în cazul auditelor legate de gestiunea și controlul fondurilor Uniunii Europene, conform normelor și procedurilor acceptate reciproc.” Alin. (3) și (4) devin respectiv alin.(4) și (5). Șe completează cu alin.(6):</p>	<p>Se acceptă: următoarea redacție a alin.(1), (2) și (3): „(1) Curtea de Conturi este în drept să participe la activitatea organismelor internaționale de profil și poate deveni membru al acestora. (2) Curtea de Conturi este în drept să efectueze schimb de informații, de experiență, cu instituții supreme de audit din alte state sau organisme internaționale de profil, inclusiv prin schimb de personal și prin acțiuni comune de formare în domeniul auditului public extern. (3) Curtea de Conturi cooperează cu instituțiile și organismele similare ale Uniunii Europene în cazul auditelor legate de gestiunea și controlul fondurilor Uniunii Europene, conform normelor și procedurilor acceptate reciproc.” Alin. (3) și (4) devin respectiv alin.(4) și (5). Șe completează cu alin.(6): „(6) Curtea de Conturi, poate exercita din proprie inițiativă sau la solicitarea țărilor sau instituțiilor finanțatoare, auditul gestionării resurselor financiare alocate Republicii Moldova.”.</p>	
--	--	---------------------------------	--	---	--

10	<p>Articolul 9. Planificarea activității de audit</p> <p>(1) CCRM decide în mod independent asupra programului său de audit, precum și asupra modului de implementare a acestuia.</p> <p>(2) Planificarea activității de audit se realizează la nivel strategic, prin elaborarea unui program multianual (de regulă, trienal), revizuit în fiecare an, care stabilește obiectivele strategice, obiectivele specifice și acțiunile, pentru a contribui mai eficient la îndeplinirea misiunii CCRM.</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p> <p>Direcția generală juridică</p> <p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>„(6) Curtea de Conturi, poate exercita din proprie inițiativă sau la solicitarea țărilor sau instituțiilor finanțatoare, auditul asupra gestionării resurselor financiare alocate Republicii Moldova.”</p> <p>Denumirea corectă a programului de audit al Curții de Conturi este ”programul activității de audit” și nu ”programul de audit”, respectiv propun următoarea redacție a alin.(1):</p> <p>”(1) Curtea de Conturi decide în mod independent asupra programului activității de audit, precum și asupra modului de implementare a acestuia.”.</p>	<p>Se acceptă:</p> <p>”(1) Curtea de Conturi decide în mod independent asupra programului activității de audit, precum și asupra modului de implementare a acestuia.”.</p> <p>Se acceptă (variantea propusă de deputatul Ștefan Creangă)</p>		
----	--	---	---	--	--	--

	<p>(3) Programul anual de audit se elaborează în baza programului multianual.</p>	<p>Direcția generală Juridică</p>	<p>» (2) Planificarea activității de audit se realizează pe termen mediu, prin elaborarea unui program multianual al activității de audit (de regulă, trienal), care, pentru a contribui mai eficient la îndeplinirea misiunii Curții de Conturi, se actualizează anual în funcție de obiectivele strategice și cele specifice ale instituției.»</p> <p>2) La <i>alin.(3)</i> atenționăm asupra necesității de concretizare a denumirii programului (activității) de audit anual și multianual, ținând cont de art.14 lit.e) care prevede aprobarea programelor anuale și multianuale de activitate.</p>	<p>»(2) Planificarea activității de audit se realizează pe termen mediu, prin elaborarea unui program multianual al activității de audit (de regulă, trienal), care, pentru a contribui mai eficient la îndeplinirea misiunii Curții de Conturi, se actualizează anual în funcție de obiectivele strategice și cele specifice ale instituției.»</p>
<p>(4) Nici o autoritate nu poate direcționa activitatea de audit ce urmează să fie</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>Propun următoarea redacție a alin.(3): »(3) Programul anual al activității de audit se elaborează în baza programului multianual.»</p> <p>În varianta proiectului dat nu se regăsește dreptul Parlamentului sau a fracțiunilor parlamentare de a solicita efectuarea unor acțiuni de audit. Aceste acțiuni rămân a fi actuale și necesare în cazul exercitării atribuțiilor comisiilor de anchetă.</p>	<p>Se acceptă (varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă).</p> <p>Se acceptă: Propun următoarea redacție a alin.(3): »(3) Programul anual al activității de audit se elaborează în baza programului multianual.»</p> <p>Acceptat parțial. Este propus că doar Permanentul în baza unei hotărâri este în drept să solicite misiuni de audit</p>	
<p>Guvernul</p>	<p>Comisia drepturile omului și relații interetnice</p>	<p>Alin. (4) „Nici o autoritate nu poate direcționa activitatea de audit ce</p>		

	examinare, dar decizia finală cu privire la activitățile de audit, aparține exclusiv Plenului Curții.	Deputatul Ștefan Creangă	<p>trebuie efectuată de Curtea de Conturi”, se propune redactarea normei prin utilizarea formei afirmative, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective.</p> <p>Ținând cont de principiul independenței funcționale și organizaționale în activitatea Curții de Conturi propun următoarea redacție a alin.(4):</p> <p>„(4) Nici o autoritate nu este în drept să interviene în modificarea programelor activității de audit. Persoanele juridice și/sau persoanele fizice pot oferi sugestii cu privire la subiectele care urmează să fie auditate, dar decizia finală cu privire la activitățile de audit, aparține exclusiv Curții de Conturi.”</p>	Se acceptă (variantele propuse de deputatul Ștefan Creangă).	
11		Deputatul Ștefan Creangă	<p>Pentru a accentua obligația Curții de Conturi de aplica principiul transparenței propun de completat legea cu un nou articol 10, iar următoarele articole de renumărat (art. 10-28 vor deveni art.11-29):</p> <p>„Articolul 10. Transparență și responsabilitate</p> <p>Curtea de Conturi, în ceea ce privește obligația sa legală de a informa publicul, oferă informațiile publice privind activitatea sa prin:</p>	<p>Se acceptă:</p> <p>„Articolul 10. Transparență și responsabilitate</p> <p>Curtea de Conturi, în ceea ce privește obligația sa legală de a informa publicul, oferă informațiile publice privind activitatea sa prin:</p> <p>a) prezentarea de rapoarte Parlamentului și publicarea lor ulterioară în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în cazurile prevăzute de prezenta lege;</p> <p>b) publicarea rapoartelor pe pagina sa web oficială în cazurile prevăzute de prezenta lege, precum și în alte surse de informare electronice;</p>	

			<p>a) prezentarea de rapoarte Parlamentului și publicarea lor ulterioară în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în cazurile prevăzute de prezenta lege;</p> <p>b) publicarea rapoartelor pe pagina sa web oficială în cazurile prevăzute de prezenta lege, precum și în alte surse de informare electronice;</p> <p>c) conferințe de presă și alte forme de informare a publicului;</p> <p>d) publicarea comunicatelor de presă și a oricăror altor informații stabilite de Curtea de Conturi cu excepția informațiilor și materialelor care constituie secret de stat, comercial sau a alt secret protejat prin lege;</p> <p>e) supunerea auditului extern al situației financiare a Curții de Conturi și publicarea raportului de audit extern pe pagina sa web oficială.”</p>	<p>c) conferințe de presă și alte forme de informare a publicului;</p> <p>d) publicarea comunicatelor de presă și a oricăror altor informații stabilite de Curtea de Conturi cu excepția informațiilor și materialelor care constituie secret de stat, comercial sau a alt secret protejat prin lege;</p> <p>e) supunerea auditului extern al situației financiare a Curții de Conturi și publicarea raportului de audit extern pe pagina sa web oficială.”</p> <p>Art.10 - 28 devin respectiv ar. 11- 29.</p>
12	<p>Articolul 10. Structura (1) Curtea este constituită din conducere, Plen și aparat. (2) Curtea, la necesitate, poate avea subdiviziuni în unitățile teritorial-administrative, inclusiv</p>	Direcția generală juridică	<p>1) Alin.(1) prevede că Curtea este constituită din <u>conducere, Plen și aparat.</u> Art.11 din proiect reglementează ”Conducerea”, stabilind la alin.(1) că conducerea se exercită de Președintele Curții de Conturi. Dacă conducerea se exercită de Președinte unipersonal, în textul proiectului se va menționa doar funcția de Președinte în fiecare caz de reglementare.</p>	Se acceptă (în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă).

	<p>cu statut special (UTAG).</p> <p>(3)Pe lângă Curte poate activa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - un consiliu interdepartamental de colaborare cu organele de drept, format potrivit deciziei comune a autorităților de resort vizate; și - un consiliu consultativ, format din specialiști 		<p>Totodată, potrivit art.13 alin.(1) <u>Plenul este organ colegial</u>, care emite decizii sub formă de hotărâri.</p> <p>Constatăm că, deși din prevederile art.133 din Constituție, precum și din prevederile art.3 alin.(1) din proiect, rezultă în mod expres că <u>Curtea de Conturi</u> este autoritate publică abilitată cu funcții de control asupra modului de formare, de administrare și de întreținere a resurselor financiare publice, aceasta fiind constituită din 7 <u>membri</u>, proiectul de lege denaturează forma și statutul organului de conducere sub formă de <u>organ colegial</u>, deplasând autoritatea și importanța acestuia către Președintele Curții de Conturi.</p> <p>Este cert faptul că, conducerea Curții de Conturi este exercitată de un organ colegial constituit din 7 membri, deciziile căruia se adoptă prin vot exprimat în cadrul unei ședințe deliberative. Președintele Curții de Conturi este membrul organului de conducere și exercită funcția de conducere executivă a autorității, subordonându-se deciziilor adoptate de organul colegial respectiv. Ori, conducerea Curții de Conturi nu face parte din categoria organelor de conducere unipersonale pe lângă care</p>	
--	--	--	---	--

<p>calificați și savanți din diverse domenii.</p> <p>Funcționarea fiecărui consiliu în parte, se stabilește printr-un regulament, aprobat de Plen.</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>poate fi format un consiliu sau comitet responsabil de anumite probleme.</p> <p>Prin urmare, fără a diminua importanța funcției de Președinte a Curții de Conturi, considerăm necesar a se specifica la art.13 alin.(1) că Plenul este organ colegial de conducere.</p> <p>2) Respectiv, la <i>art.10 alin.(1)</i> cuvântul ”conducere” se va substitui cu cuvintele ”Președintele Curții de Conturi”, iar <i>art.11</i> se va exclude, ca fiind de prisos. Reglementarea privind vicepreședintele Curții de Conturi urmează a fi inclusă la <i>alin.(2) al art.12</i>, care va prevedea că, în absența Președintelui Curții de Conturi, atribuțiile prevăzute la alin.(1) sînt exercitate de vicepreședinte.</p> <p><i>Alin.(2)</i> necesită a fi concretizat și revăzut sub aspect redacțional. Legea nr.98/2012 utilizează noțiunile de subdiviziuni teritoriale, inclusiv în unitatea teritorială autonomă Găgăuzia.</p> <p>Propun următoarea redacție a alin.(1) și (2):</p> <p>” (1) Curtea de Conturi este constituită din 7 membri, inclusiv președintele și vicepreședintele.</p> <p>(2) Curtea de Conturi este asistată de un aparat.”</p>	<p>Se acceptă. Alin.(1) și (2) se vor expune după cum urmează: , (1) Curtea de Conturi este constituită din 7 membri, inclusiv președintele și vicepreședintele.</p> <p>(2) Curtea de Conturi este asistată de un aparat.”</p>
--	---------------------------------	---	--

		<p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>Alin. (2) este de menționat că nu este o idee bună de a crea subdiviziuni teritoriale separate, deoarece ar duce la un risc de pierdere a calității în efectuarea auditului. În prezent, cele câteva oficii locale sunt parte dintr-o direcție în aparatul central.</p> <p>alin.(3) - textul „un consiliu interdepartamental de colaborare cu organele de drept, format potrivit deciziei comune a autorităților de resort vizate; precum și textul „Funcționarea fiecărui consiliu în parte se stabilește printr-un regulament aprobat de Plen” - se exclude;</p> <p>alin.(3), în același timp - se completează cu sintagma: „și alte organisme, după caz.”;</p> <p>Respectiv (urmare modificărilor nominalizate), alin.(3) devine alin.(2);</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Conținutul inițial al alin.(2) a fost exclus.</p>	
<p>13</p>	<p>Articolul 12. Atribuțiile Președintelui (1) Președintele are următoarele atribuții: a) exercită conducerea Curții în conformitate cu legislația și organizează activitatea acesteia;</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>Pe tot textul legii cuvântul „plenul” de substituit cu cuvintele „ Curtea de Conturi” la forma gramaticală respectivă. Plenul nu este organ dar organizarea în ședințe a membrilor Curții de Conturi.</p> <p>Lit. b) de exclus. Acesta urmează a fi atribuția Curții de Conturi.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Pe tot textul legii cuvântul „plenul” de substituit cu cuvintele „ Curtea de Conturi” la forma gramaticală respectivă.</p> <p>Lit. b) se exclude, iar următoarele litere se renumerează.</p>	

	<p>b) aprobă structura organizatorică și numărul unităților de personal al CCRM;</p> <p>c) propune Plenului spre numire candidaturi pentru funcțiile de șef al aparatului și de șefi de direcții generale;</p> <p>d) reprezintă CCRM în relațiile acesteia cu alte instituții din țară și de peste hotare;</p> <p>e) propune Plenului spre aprobare ordinea de zi a ședințelor plenare;</p> <p>f) participă, după caz, la ședințele Parlamentului și ale Guvernului;</p> <p>g) întru exercitarea atribuțiilor sale, Președintele emite ordine și dispoziții;</p> <p>h) exercită și alte atribuții prevăzute de lege.</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Deputatul Ștefan Creangă</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>La art. 12 alin. (1) lit. b) referitor la atribuția președintelui Curții de Conturi de a aproba numărul unităților de personal ale Curții, menționăm că, potrivit art. 23 alin. (3) din Legea Curții de Conturi nr. 261-XVI din 5 decembrie 2008, numărul de personal al Curții de Conturi se aprobă de Parlament. Respectiv, nu este argumentată trecerea acestei competențe la președintele Curții.</p> <p>Lit.(c), după renumerare lit.b) va avea următorul cuprins: „numește și eliberează din funcție, în condițiile legii, personalul Curții de Conturi;</p> <p>La art. 12 alin. (1) lit. c) se propune a fi exclusă, deoarece funcțiile de șef al aparatului și șefi de direcții generale au statut de funcționari publici, iar, în corespundere cu art.28 din Legea nr.158-XVI din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ocuparea funcției publice vacante sau temporar vacante se face prin concurs, promovare, transfer detașare, asigurare a interimatului funcției publice de conducere.</p>	<p>Se acceptă excluderea conținutului lit b) din atribuțiile președintelui, însă nu se acceptă păstrarea atribuției Parlamentului, plasând aprobarea structurii organizatorice și numărul unităților de personal în atribuția Curții de Conturi</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Lit.(c), după renumerare lit.b), va avea următorul cuprins: „ numește și eliberează din funcție, în condițiile legii, personalul Curții de Conturi;</p> <p>Se acceptă. lit. c) a fost modificată.</p>	
--	--	---	--	---	--

		CNA	<p>Obiectii: Sintagma „exercita și alte atribuții prevăzute de lege” reprezintă o normă de trimitere defectuoasă. În acest caz riscurile de corupție pot apărea ulterior prin stabilirea unor atribuții discreționare, convenabile, care ulterior vor fi aplicate de către președintele Curții sau membrii plenului Curții pentru a favoriza anumite persoane, sau pentru a obține anumite foloase.</p> <p>Recomandarea: Sintagma „exercita și alte atribuții prevăzute de lege” necesită a fi exclusă și stabilite expres atribuțiile președintelui Curții și membrilor plenului Curții.</p>	Nu se acceptă
	Deputatul Ștefan Creangă	Direcția generală juridică	<p>Propun următoarea redacție a lit.h) care după renumerotare va fi lit. g): „h) exercită și alte atribuții prevăzute de legislație aferente conducătorului de instituție publică.”</p> <p>Norma art.12 alin.(1) lit.h) nu poate fi acceptată în redacția propusă, deoarece conține o normă de trimitere de blanchetă. Nu este clar, care atribuții și conform cărei legi pot fi exercitate de Președinte.</p>	<p>Se acceptă: „g) exercită și alte atribuții prevăzute de legislație aferente conducătorului de instituție publică.”</p> <p>Nu se acceptă</p>

		<p>Guvernul Republicii Moldova, deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>La articolul 12 alineatul (1), se va adăuga o literă nouă cu următorul cuprins „f) organizează și implementează sistemul de management financiar și control intern și poartă răspundere managerială pentru administrarea alocațiilor bugetare și a patrimoniului public aflat în gestiune”.</p> <p>lit.g) se exclude și se va expune în alin.(2) după cum urmează: „(2) Întru executarea atribuțiilor sale, Președintele emite ordine și dispoziții.”</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Alin.(1) se completează cu lit. f) cu următorul cuprins:„f) organizează și implementează sistemul de management financiar și control intern și poartă răspundere managerială pentru administrarea alocațiilor bugetare și a patrimoniului public aflat în gestiune”.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Din alin.(1) lit.g) se exclude și se va expune în alin.(2) după cum urmează: „(2) Întru executarea atribuțiilor sale, Președintele emite ordine și dispoziții.”</p>	
<p>14</p>	<p>Articolul 13. Plenul Curții (1) Plenul este organ colegial, alcătuit din 7 membri, inclusiv Președinte și vicepreședinte. (2) Deciziile Plenului se emit sub formă de hotărâri. (3) La luarea deciziilor de către Plen se păstrează secretul deliberării și al votului. (4) Ședințele Plenului sunt deliberative, cu prezența</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>La Articolul 13 alin. (2) se propune de exclus, deoarece regula auditului extern în conformitate cu standardele internaționale este de a produce rapoarte care includ recomandări cu privire la modul de abordare a provocărilor și problemelor. Organul de nivel superior în administrație la rândul său ia decizii și măsuri. Republica Moldova este acum pe cale de a introduce Subcomisia pentru supravegherea și controlul asupra modului de administrare și întreținere a finanțelor publice și patrimoniului public (Subcomisie), ca o Comisie a conturilor publice, în cadrul Comisiei economice, buget și finanțe din Parlament. Rolul acesteia este de a</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Conform Constituției Curtea de Conturi este un organ colegial.</p>	

	<p>a cel puțin 5 membri CCRM, iar hotărârile se adoptă cu votul a cel puțin 4 membri.</p> <p>(5) Ședințele Plenului se desfășoară în limba de stat și sunt publice.</p> <p>(6) Președintele Curții poate dispune desfășurarea ședințelor închise când acest lucru este necesar pentru păstrarea secretului de stat, comercial sau a altui secret protejat prin lege.</p>		<p>organiza audieri publice legate de rapoartele Curții de Conturi și să ia decizii cu privire la ele.</p> <p>Regimul actual al Curții de Conturi, atunci când este vorba de finalizarea auditului, presupune că membrii individuali ai Plenului:</p> <p>a) sunt responsabili de auditurile efectuate în diferite domenii;</p> <p>b) ulterior, acționează în Plen ca un fel de membru al unei instanțe care efectuează audieri publice, unde auditorii și organul auditat își apără poziția sa respectivă;</p> <p>c) emit o decizie a Plenului oficială (hotărâre), obligând organul auditat să execute hotărârea.</p> <p>În colaborare cu articolul 33 alin. (2) lit. a), acest lucru indică o perspectivă asupra auditului public extern ce nu este în conformitate cu standardele internaționale și cele mai bune practici europene. De fapt, acest lucru înseamnă că membrii Plenului se așează pe două scaune în același timp și în final iau decizii care nu mai pot fi definite ca audit.</p> <p>Curtea de Conturi ar trebui dezvoltată ca o instituție profesională de audit. În acest caz, una dintre condițiile prealabile este ca Plenul Curții să aprobe doar proiecte de rapoarte după evaluarea calității și să</p>	
--	--	--	---	--

		<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>le prezinte Comisiei conturilor publice, instituției auditate și să le publice pe pagina sa web oficială. Comisia conturilor publice în baza rapoartelor Curții de Conturi urmează să ia decizii corespunzător. Entitatea auditată trebuie să abordeze recomandările Curții de Conturi și să implementeze eventualele decizii luate la nivelurile superioare.</p> <p>Reieșind din faptul că conform Constituției Curtea de Conturi este un organ colegial se exclude noțiunea de „Plen” și se introduce reglementarea juridică a ședințelor Curții de Conturi după cum urmează: „Articolul 13. Ședințele Curții de Conturi</p> <p>(1) Ședințele Curții de Conturi se convoacă de către președintele acesteia din proprie inițiativă sau la cererea a trei membri ai Curții de Conturi. În cazul în care membrii comisiei cer convocarea ședinței, decizia de convocare va fi luată în cel mult 48 de ore de la prezentarea cererii.</p> <p>(2) Ședințele Curții de Conturi se desfășoară în limba de stat și sunt publice.</p> <p>(3) Membrii Curții de Conturi care nu sînt de acord cu hotărârile adoptate au dreptul să-și exprime în scris opinia, care se anexează la hotărârile respective.</p> <p>(4) Ședințele Curții de Conturi se desfășoară în limba de stat și sunt publice.</p> <p>(5) Președintele Curții poate dispune desfășurarea ședințelor închise cînd acest lucru este necesar</p>	<p>Se acceptă: „Articolul 13. Ședințele Curții de Conturi</p> <p>(1) Ședințele Curții de Conturi se convoacă de către președintele acesteia din proprie inițiativă sau la cererea a trei membri ai Curții de Conturi. În cazul în care membrii comisiei cer convocarea ședinței, decizia de convocare va fi luată în cel mult 48 de ore de la prezentarea cererii.</p> <p>(2) Ședințele Curții de Conturi sînt deliberative dacă sînt prezenți cel puțin 5 membri ai Curții de Conturi. Deciziile adoptate în cadrul ședințelor se emit sub formă de hotărîri. Hotărârile se adoptă cu votul a cel puțin 4 membri.</p> <p>(3) Membrii Curții de Conturi care nu sînt de acord cu hotărârile adoptate au dreptul să-și exprime în scris opinia, care se anexează la hotărârile respective.</p> <p>(4) Ședințele Curții de Conturi se desfășoară în limba de stat și sunt publice.</p> <p>(5) Președintele Curții poate dispune desfășurarea ședințelor închise cînd acest lucru este necesar</p>	
--	--	---------------------------------	--	---	--

			<p>Hotărârile se adoptă cu votul a cel puțin 4 membri.</p> <p>(3) Membrii Curții de Conturi care nu sînt de acord cu hotărârile adoptate au dreptul să-și exprime în scris opinia, care se anexează la hotărârile respective.</p> <p>(4) Ședințele Curții de Conturi se desfășoară în limba de stat și sunt publice.</p> <p>(5) Președintele Curții poate dispune desfășurarea ședințelor închise cînd acest lucru este necesar pentru păstrarea secretului de stat, comercial sau a altui secret protejat prin lege.</p>	<p>pentru păstrarea secretului de stat, comercial sau a altui secret protejat prin lege.</p>
<p>15</p> <p>Articolul 14. Atribuțiile Plenului CCRM</p> <p>Plenul are următoarele atribuții:</p> <p>a) adoptă politicile și strategiile;</p> <p>b) aprobă proiectul de buget al instituției;</p> <p>c) examinează rapoartele de audit și aprobă hotărârile de rigoare;</p> <p>d) aprobă regulamente și manuale, instrucțiuni și ghiduri, standarde de audit;</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>La art. 14 lit. a) este formulată prea general și necesită precizare suplimentară.</p> <p>Articolul 14 se va expune după cum urmează:</p> <p>„Articolul 14. Atribuțiile Curții de Conturi”</p> <p>Curtea de Conturi are următoarele atribuții:</p> <p>a) exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor publice prin efectuarea auditului public extern;</p> <p>b) adoptă politicile și strategiile în domeniul auditului public extern;”</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă:</p> <p>„Articolul 14. Atribuțiile Curții de Conturi”</p> <p>Curtea de Conturi are următoarele atribuții:</p> <p>a) exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare publice prin efectuarea auditului public extern;</p> <p>b) adoptă politicile și strategiile în domeniul auditului public extern;”</p> <p>c) aprobă proiectul de buget al instituției;</p> <p>d) examinează și aprobă rapoartele auditorului și decide asupra remiterii acestora comisiei permanente de profil a Parlamentului și altor instituții;</p>	

	<p>e) aprobă programele anuale și multianuale de activitate;</p> <p>f) aprobă normele de angajare, testare și promovare a personalului;</p> <p>g) numește în funcții șeful aparatului și șefii de direcții generale;</p> <p>h) aprobă rapoartele prevăzute la art.6;</p> <p>i) aprobă regulamentul de cerificare a auditorilor publici;</p> <p>j) exercită și alte atribuții prevăzute de lege.</p>	<p>Direcția generală juridică</p>	<p>c) aprobă proiectul de buget al instituției;</p> <p>d) examinează și aprobă rapoartele auditorului și decide asupra remiterii acestora comisiei permanente de profil a Parlamentului și altor instituții;</p> <p>e) aprobă proceduri administrative, regulamente și manuale, instrucțiuni și ghiduri, standarde de audit;</p> <p>f) aprobă programele anuale și multianuale ale activității de audit;</p> <p>g) aprobă structura aparatului și efectivul limită de personal;</p> <p>h) aprobă rapoartele prevăzute la art.6;</p> <p>i) aprobă regulamentul de cerificare a auditorilor publici;</p> <p>j) exercită și alte atribuții prevăzute de lege.”</p> <p><i>La art.14 norma lit.f) prevede că Plenul aprobă normele de angajare, testare și promovare a personalului. Atenționăm că, raporturile juridice menționate sunt reglementate de Codul muncii nr.154/2003 și Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158/2008, precum și de actele legislative subordonate. Curtea de conturi nu este în drept să adopte alte norme juridice de ordin intern, decât cele prevăzute expres în textul actelor</i></p>	<p>e) aprobă proceduri administrative, regulamente și manuale, instrucțiuni și ghiduri, standarde de audit;</p> <p>f) aprobă programele anuale și multianuale ale activității de audit;</p> <p>g) aprobă structura aparatului și efectivul limită de personal”;</p> <p>h) aprobă rapoartele prevăzute la art.6;</p> <p>i) aprobă regulamentul de cerificare a auditorilor publici;</p> <p>j) exercită și alte atribuții prevăzute de lege.”</p> <p>Parțial s-a acceptat prin modificarea propusă de deputatul Ștefan Creangă.</p>
--	---	---------------------------------------	---	---

			<p>legislative menționate. Nu este clar ce fel de testare se are în vedere.</p> <p>Totodată, nu este clar, care atribuții și conform cărei legi pot fi exercitate de Plen.</p>	
<p>16</p> <p>Articolul 15. Condițiile pentru a candida la funcția de membru al Curții</p> <p>(2) Candidat la funcția de membru al Curții nu poate fi persoana care:</p> <p>a) a atins limita de vârstă de 70 de ani;</p> <p>b) este condamnată în baza hotărârii judecătorești definitive și irevocabile sau care are antecedente penale nestinse;</p> <p>c) are în ultimii 5 ani, în cazierul privind integritatea profesională, înscrieri cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligației prevăzute la art. 6 alin. (2) lit. a) din</p>	<p>Direcția generală juridică</p>	<p>La <i>alin.(2) lit.a)</i> care stabilește limita de vârstă pentru candidatul la funcția de membru al Curții de Conturi de 70 de ani, atenționăm asupra necesității de examinare suplimentară a normei în cauză prin prisma respectării principiilor egalității și nediscriminării garantate de Constituție, la stabilirea condițiilor speciale pentru numirea în funcție de demnitate publică.</p> <p>Cu referire la practica jurisprudenței constituționale, menționăm că, prin H.C.C. nr.6 din 22.03.2011, Curtea Constituțională a observat că, "Este firesc și necesar ca exercitarea unor funcții importante sub aspectul interesului general al societății să fie reglementată prin lege, inclusiv să fie impuse anumite condiții și restricții."</p> <p>Art.2 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice interzice discriminările bazate pe rasă, sex, religie, opinie, avere, origine socială etc., dar nu interzice ca statele contractante să impună, pe cale legislativă, condiții speciale pentru accesarea la o funcție publică, cum ar fi</p>	<p>Se acceptă în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă.</p>	

	<p>Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;</p> <p>d) este sau a fost membru al organizațiilor interzise prin lege în Republica Moldova.</p>		<p>deținerea anumitor competențe lingvistice, cunoașterea drepturilor civile, obligațiile militare, limita de vîrstă, aptitudinile fizice etc.</p> <p>Totodată, Curtea a observat că prevederile legislației comunitare în aspectul dat sunt preluate de legislația națională. Astfel, art.7 alin.(5) al Legii nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității prevede: „(5) Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință în privința unui anumit loc de muncă nu constituie discriminare în cazul în care, prin natura specifică a activității în cauză sau a condițiilor în care această activitate este realizată, există anumite cerințe profesionale esențiale și determinante, cu condiția ca scopul să fie legitim și cerințele proporționale.”</p> <p>Ținînd cont de tendința de adoptare prin legi speciale a normelor privind limita de vîrstă pentru ocuparea anumitor categorii de funcții de demnitate publică, precum cele prevăzute la art.11 din Legii nr.317/1994 cu privire la Curtea Constituțională, se impune necesitatea completării art.12 din Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199/2010, cu reglementări de rigoare în vederea asigurării egalității cerinței privind limita de vîrstă.</p>	
--	--	--	---	--

		<p>Comisia drepturile omului și relații interetnice</p>	<p>Este irelevantă propunerea din art.15 a extinde până la 70 de ani limita de vârstă în funcția de membru al Curții de Conturi, în timp ce tendința generală este de a uniformiza acest criteriu pentru toate funcțiile exercitate prin numire (Procurorul General – 65 ani, judecătorii – 65 ani etc.), ajustându-l totodată și la cel stabilit de legislația muncii potrivit căruia plafonul de vârstă pentru ocuparea unei funcții de conducere în instituțiile publice constituie 65 ani.</p> <p>Se constata ca cerințele propuse pentru a candida la o funcție de membru al Curții, reînnoi și revoca mandatul sunt adaptate pentru unii din membrii actuali ai organelor de conducere ale Curții. Se evidențiază în special majorarea limitei de vârstă pentru a candida, de la vârsta de pensionare la 70 de ani, oportunitatea de a reînnoi mandatul de nenumărate ori, iar revocarea sa fie efectuată doar cu decizia a 2/3 de voturi ale deputaților aleși, deși numirea se propune a fi prin votul majorității deputaților aleși.</p> <p>Mai mult, condițiile menționate vor putea fi aplicate în continuare pentru a promova funcții de conducere a Curții persoane comode sau în dependență de apartenența la un anumit partid politic,</p>	<p>Se acceptă varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă</p>
--	--	---	---	--

		<p>ceea ce riscă sa prejudicieze interesul public.</p> <p>Obiectii: Art.15 alin.(2) lit.b) Norma data face posibila admiterea în funcție publica cu atribuții de audit a patrimoniului public a unor persoane care au executat pedepse private de libertate, ceea ce denota riscuri majore legate de integritatea persoanei care in trecut s-a aflat în conflict cu legea penala. Totodată dupa executarea unei pedepse pentru săvârșirea unei infracțiuni grave/deosebit de grave exista riscul ca persoana sa-și fi stabilit unele relatii într-un cerc cu intenții ilegale, iar admiterea unei persoane care ar avea astfel de legături într-o funcție publica de control risca sa genereze scheme de delapidare a patrimoniului public, escrocherii, evaziune fiscala, spalarea banilor cu tainuirea ulterioara a ilegalităților comise.</p> <p>Recomandarea: Lit.b) va fi expusa în următoarea redacție „are antecedente penale, inclusiv stinse, ori care a fost absolvita de răspundere sau pedeapsa penala, inclusiv printr-un act de amnistie sau de grațiere”.</p>	<p>Se acceptă în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă</p>	
<p>Guvernul Republicii</p>		<p>La art. 15 alin. (2) lit. a) referitor la stabilirea limitei de vîrstă de 70 de ani</p>	<p>Se acceptă.</p>	

		Moldova	<p>pentru a candida la funcția de membru al Curții, menționăm că prevederea respectivă urmează a fi revizuită prin prisma prevederilor Legii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, care în art. 41 stabilește vârstele standard de pensionare. În acest sens, urmează a se revizui prevederea menționată, deoarece nu este argumentat de ce limita de vârstă pentru a fi membru al Curții este mai mare decât vârsta de pensionare.</p> <p>La art.15 alin. (2) lit.c) și la art.23 alin. (1) lit.d), este eronată referința la art.6 alin. (2) lit a) din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale, urmînd a fi substituită trimiterea la art.6 cu cea la art.7.</p> <p>Propunerea dată este valabilă și pentru art. 21 alin. (2) lit. d) din proiectul de lege.</p>	<p>Se acceptă</p>	
	Deputatul Ștefan Creangă	<p>Se propune următoarea redacție a lit. a) - c) din alin.(2):</p> <p>„a) a tîns vîrsta standard de pensionare;</p> <p>b) este privată, prin hotărîre judecătorească definitivă, de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate;</p>	<p>Se acceptă:</p> <p>„a) a tîns vîrsta standard de pensionare;</p> <p>b) este privată, prin hotărîre judecătorească definitivă, de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate;</p> <p>c) are antecedente penale, inclusiv stîns, ori care a fost absolvita de răsputdere sau pedeapsa penala, inclusiv printr-un act de amnistie sau de grațiere”.</p>		

			<p>c) are antecedente penale, inclusiv stinse, ori care a fost absolvita de răspundere sau pedeapsa penala, inclusiv printr-un act de amnistie sau de grajere.”</p> <p>Lit.c) din ”alin. (2) devine lit. d) în care cifra „6 se substituie cu cifra „7”</p> <p>Litera d) se exclude.</p>	<p>La lit.c) din ”alin. (2) devine lit.d) în care cifra „6 se substituie cu cifra „7”</p> <p>Litera d) se exclude.</p>	
17	<p>Articolul 16. Numirea membrilor Curții</p> <p>(1) Președintele CCRM se numește de Parlament pe un termen de 5 ani, la propunerea Președintelui Parlamentului, în bază de concurs public, cu votul majorității deputaților aleși.</p> <p>(2) Membrii Curții se numesc de Parlament, la propunerea Președintelui CCRM, în bază de concurs public, pe un termen de 5 ani, cu votul majorității deputaților aleși.</p> <p>(3) Mandatul de membru al Curții poate</p>	CNA	<p>Obiectii:</p> <p>Art.16 stabilește în mod ambiguu termenul pentru care o persoana poate fi numita în calitate de președinte al Curții sau membru al Curții. Condițiile impuse prin proiect pot genera „monopolizarea” funcțiilor menționate de către anumite persoane în dependenta de interese sau apartenența politica.</p> <p>Astfel, deși este stabilit termenul de valabilitate al mandatului președintelui Curții, nu este specificat numărul mandatelor pentru care poate fi acesta numit. Astfel, o persoana poate fi numita în calitate de președinte al Curții de nenumărate ori.</p> <p>Este discreționara și oportunitatea de reînnoirea a mandatului de membru al Curții în situația în care nu este specificata perioada pentru care poate fi reînnoit acesta. Concomitent, reînnoirea mandatului constituie o pârgăhie de a promova în continuare persoane indiferent de competențele acestora și</p>		

	<p>fi reînnoit consecutiv o singură dată.</p> <p>(4) În cazurile prevăzute la art.19 alin.(1) lit.b) și c), Parlamentul va numi pentru durata rămasă a mandatului de membru candidatura propusă de Președintele Curții.</p> <p>(5) Vicepreședintele CCRM se desemnează de către Parlament, la propunerea Președintelui Curții de Conturi, din numărul membrilor acesteia.</p> <p>(6) Membrii CCRM depun declarații de avere și interese personale în condițiile legii.</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>CNA</p> <p>Direcția generală juridică</p>	<p>rezultatele obținute pe parcursul mandatului detinut anterior.</p> <p>Recomandarea: La alin.(1) după sintagma „pe un termen de 5 ani” se va completea cu sintagma „fără posibilitatea numirii pe un alt mandat”.</p> <p>La art. 16 alin. (1) și alin. (2), în scopul asigurării unor norme clare și fără echivoc și excluderii confuziilor în aplicarea lor, considerăm relevant de a prevedea procedura de organizare și desfășurare a concursului, sau cel puțin de a concretiza actul normativ care ar stabili o astfel de procedură.</p> <p>Alin.(3) va avea următorul cuprins „membrul Curții/persoana care a detinut anterior funcția de membru al Curții poate fi numita pe un nou mandat pe o perioadă de 5 ani o singura dată, în baza de concurs public”.</p> <p><i>La art.16 alin.(6), norma de reglementare urmează a fi concretizată în sensul referirii acesteia la statutul de candidat la funcția de membru al Curții de Conturi. Totodată, în redacția propusă aceasta dublează norma art.20 alin.(3) din proiect. Atenționăm asupra inadmisibilității dublării normelor</i></p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Alin.(6) se exclude.</p>	
--	--	---	---	--	--

		<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>juridice, potrivit prevederilor Legii nr.780/2001.</p> <p>Propun următoarele amendamente la art.16:</p> <p>Alineatul (2) se va completa după cuvântul „Curtii” cu cuvintele „de Conturi, cu excepția președintelui Curtii de Conturi, de Conturi, ”</p> <p>Alin. (3) va avea următorul cuprins:„(3) membrul Curtii de Conturi/persoana care a detinut anterior functia de membru al Curtii de Conturi poate fi numita pe un nou mandat pe o perioada de 5 ani o singura data, în baza de concurs public.”</p> <p>Pentru a se asigura o transparență mai mare în legătură cu numirea în funcție a membrilor Curtii de Conturi.</p> <p>Alineatul (4) de exclus, iar alin. (5) devine alin. (4), iar alin.(6) se exclude.</p>	<p>Se acceptă:</p> <p>Alineatul (2) se va completa după cuvântul „Curtii” cu cuvintele „de Conturi, cu excepția președintelui Curtii de Conturi, ”</p> <p>Alin. (3) va avea următorul cuprins:„(3) membrul Curtii de Conturi/persoana care a detinut anterior functia de membru al Curtii de Conturi poate fi numita pe un nou mandat pe o perioada de 5 ani o singura data, în baza de concurs public”.</p> <p>Alineatele (4) se exclude iar alin.(5) devine alin. (4), iar alin.(6) se exclude.</p>	
18	<p>Articolul 18. Statutul de membru al Curtii (1) Membrii CCRM sunt independenți în exercitarea mandatului lor și inamovibili pe durata acestuia. Ei dețin funcții de demnitate publică prin numire.</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>Art. 18 alin.(2) de exclus, căci este netransparent și incorect ca Membrii Curtii odată cu numirea în funcție să obțină calitatea de auditori publici, deoarece un auditor public (extern) trebuie să fie o persoană care a susținut examenele într-un sistem de certificare și are o anumită experiență. În cazul în care se utilizează același titlu, se diminuează valoarea certificării și devine mai complicat de a compara și a trece de la</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Membrii Curtii de Conturi au aceleași responsabilități ca și personalul cu atribuții de auditor public.</p>	

<p>2) Membrii Curții, odată cu numirea în funcție, obțin calitatea de auditori publici, pe durata mandatului.</p> <p>(3) Membrii CCRM nu pot fi cercetați, reținuți, arestați, decât la cererea Procurorului General, cu acordul Parlamentului.</p> <p>(4) Funcția de membru CCRM este incompatibilă cu orice altă activitate remunerată, cu excepția activității didactice, științifice și de creație.</p> <p>(5) Membrii CCRM, pe durata mandatului, își sistează orice activitate politică, inclusiv în cadrul partidelor politice sau al altor organizații social-politice.</p>	<p>CNA</p>	<p>auditul extern în sectorul public la cel în sectorul privat.</p> <p>Obiectii: Conform art.1 din legea cu privire la procuratura nr.3 din 25.02.2016 Procuratura este o institutie publică autonoma in cadrul autoritatii judecătorești care, în procedurile penale și în alte proceduri prevazute de lege, contribuie la respectarea ordinii de drept, efectuarea justitiei, apararea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și ale societății.</p> <p>Art.6 din Constituția Republicii Moldova stabilește ca în Republica Moldova puterea legislative, executiva și judecătorească sânt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției</p> <p>Respectiv, principiul separației și colaborării puterilor în stat, proclamat de Constituție, reprezinta un principiu fundamental de organizare și functionare eficienta a instituțiilor statului de drept, pentru excluderea oricăror imixțiuni reciproce.</p> <p>Puterile legislative, executive și judecătorească nu pot concura între ele, avînd sarcina de a-și exercita separat atribuțiile în limitele rigurilor impuse de</p>	
---	------------	--	--

		<p>Constituție, printr-o colaborare reciprocă pentru exercitarea puterii de stat.</p> <p>Instituirea principiului separației puterilor statului are drept scop crearea unui sistem de guvernare care ar permite stoparea abuzului din partea unei puteri asupra alteia.</p> <p>În redacția actuală norma risca să tergiverseze procesul de urmărire penală și momentul oportun de reținere și arestare într-o cauză penală, în vederea protejării unor anumiți membri ai Curții numiți pe principii politice sau care sunt afiliați unui anumit partid.</p> <p>În temeiul celor expuse, norma reprezintă o imixtiune în activitatea procuraturii, contravine principiul separării puterii în stat, riscă să tergiverseze procesul de urmărire penală, va favoriza anumite persoane și va împiedica îndeplinirea justiției.</p> <p>Recomandarea:</p> <p>Alin.(3) va avea următoarea redacție „Membrii CCRM nu pot fi cercetați, reținuți, arestați, decât la cererea Procurorului General”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p>	
	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>Alin.(1) se completează la finalul primei propoziții cu sintagma: „cu excepția cazurilor prevăzute la art.20”, sau alt număr după renumerotare care</p>	<p>Se acceptă.</p>	

			<p>corespunde articolului „Încetarea, revocarea și suspendarea mandatului de membru al Curții de Conturi”</p> <p>Articolul se completează cu un nou alineat (4) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) Membrii Curții de Conturi nu răspund civil, administrativ sau penal pentru opiniile exprimate și hotărârilor adoptate în exercitarea funcțiilor lor, cu excepția cazurilor în care instanțele judecătorești constată îndeplinirea sau omisiunea îndeplinirii de către aceste persoane, cu rea-credință, a oricărui act sau fapt legat de exercitarea atribuțiilor Curții de Conturi, care a cauzat prejudicii unor terți.”</p> <p>Alin. (4) devine alin. (5) după care se completează cu un nou alin. (6) după cum urmează:</p> <p>„(6) Remunerarea membrilor Curții de Conturi este definită de Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199/2010.”</p> <p>Alineatul (5) devine alin. (7).</p>	<p>Alin.(1) se completează la finalul primei propoziții cu sintagma: „cu excepția cazurilor prevăzute la art.20”</p> <p>Articolul se completează cu un nou alineat (4) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) Membrii Curții de Conturi nu răspund civil, administrativ sau penal pentru opiniile exprimate și hotărârilor adoptate în exercitarea funcțiilor lor, cu excepția cazurilor în care instanțele judecătorești constată îndeplinirea sau omisiunea îndeplinirii de către aceste persoane, cu rea-credință, a oricărui act sau fapt legat de exercitarea atribuțiilor Curții de Conturi, care a cauzat prejudicii unor terți.”</p> <p>Alin. (4) devine alin. (5) după care se completează cu un nou alin. (6) după cum urmează:</p> <p>„(6) Remunerarea membrilor Curții de Conturi este prevăzută de Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199/2010.”</p> <p>Alineatul (5) devine alin. (7).</p>
19	<p>Articolul 19. Încetarea, și suspendarea mandatului de membru al Curții (1) Mandatul de membru CCRM încetează în cazurile:</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>De exclus de la lit.c) din alin.(1) cuvintele „din propria inițiativă”</p>	<p>Se acceptă: la alin.(1) ldl lit.b) se exclud cuvintele „din propria inițiativă”</p>

<p>a) expirării termenului pentru care a fost numit;</p> <p>b) demisiei din proprie inițiativă;</p> <p>c) decesului;</p> <p>d) revocării.</p> <p>(2) Revocarea membrului CCRM se face în cazurile:</p> <p>a) pierderii cetățeniei Republicii Moldova;</p> <p>b) condamnării, în baza hotărârii definitive și irevocabile a instanței de judecată, pentru comiterea unei infracțiuni;</p> <p>c) imposibilității, din motive de sănătate, de a-și exercita atribuțiile timp de mai mult de 4 luni consecutiv;</p> <p>d) declarării dispariției fără urmă, în conformitate cu legea;</p> <p>e) activității în cadrul unui partid sau al unei alte organizații social-politice;</p> <p>f) incompatibilității stabilite de cea mai</p>	<p>Direcția generală juridică</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>1) <i>La alin.(2) lit.f) și lit.g)</i> se va concretiza care este "cea mai înaltă autoritate competentă" cu scop de rigoare juridică și pentru a exclude tălmăcirile diferite.</p> <p>Art.19 alin. (2) lit. f) și g) poartă caracter netransparent, în măsura în care nu stabilește denumirea „autorității competente”, pentru claritate se va indica expres care este cea mai înaltă autoritate competentă.</p> <p>Alin. (2) lit. f) și g) vor avea următorul cuprins: „f) constatării, printr-un act definitiv al Autorității Naționale de Integritate, încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilității sau al restricțiilor;</p> <p>g) privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau a exercita anumite activități, ca pedeapsă principala sau complementară, printr-o hotărâre judecătorească definitivă”.</p> <p>Se completează cu lit. i) și j) cu următorul cuprins:</p> <p>„i) existenței unei hotărâri irevocabile a instanței de judecată prin care s-a dispus confiscarea averii nejustificate.</p> <p>j) încălcarea obligației prevăzute la art.7 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale”.</p>	<p>Se acceptă (variantea propusă de deputatul Ștefan Creangă)</p> <p>Se acceptă (în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă)</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Alin.(2) lit. f) și g) vor avea următorul cuprins: „f) constatării, printr-un act definitiv al Autorității Naționale de Integritate, încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilității sau al restricțiilor;</p> <p>g) privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau a exercita anumite activități, ca pedeapsă principala sau complementară, printr-o hotărâre judecătorească definitivă”.</p> <p>Se completează cu lit. i) și j) cu următorul cuprins: „i) existenței unei hotărâri irevocabile a instanței de judecată prin care s-a dispus confiscarea averii nejustificate.</p> <p>j) încălcarea obligației prevăzute la art.7 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale”.</p>
--	--	---	---

	<p>înaltă autoritate competentă;</p> <p>g) deciziei de către cea mai înaltă autoritate competentă privind acțiunile de conflict de interese conform legislației aplicabile;</p> <p>h) nedepunerii declarației de avere și interese personale sau refuzului de a o depune, în condițiile art. 27 alin. (8) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate;</p> <p>(3) Activitatea membrului CCRM se suspendă:</p> <p>a) din momentul punerii sub învinuire, când în privința acestuia a fost intentat un dosar penal;</p> <p>b) în cazul înregistrării în calitate de candidat pentru ocuparea unei funcții electiv.</p>	<p>Direcția generală juridică</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale".</p> <p>2) <i>La alin. (3)</i>, urmează a se ține cont de riscurile eventuale ce pot surveni în desfășurarea Plenului Curții și, prin urmare, a întregii activități ai Curții de Conturi, în cazul suspendării activității a mai mult de doi membri ai Curții de Conturi concomitent.</p> <p>Referitor la prevederile art.19 alin. (3) lit. a) privind suspendarea activității membrului Curții de Conturi din momentul punerii sub învinuire, se va ține cont de Hotărârea Curții Constituționale nr.6 din 3 martie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 53 lit. c) din Legea nr. 158-XVI din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și articolului 76 lit. g) din Codul muncii (suspendarea raporturilor de serviciu) (Sesizarea nr. 50g/2015). Astfel, Curtea menționează că simplul fapt că persoana a fost recunoscută în calitate de bănuț pentru săvârșirea unei infracțiuni extrinsecă raporturilor sale cu activitatea profesională pe care o desfășoară și autoritatea publică din care face parte nu poate constitui drept temei pentru suspendarea raporturilor de</p>	<p>Nu se acceptă. Probabilitatea situațiilor descrise este practic nulă.</p> <p>Se acceptă. În varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă)</p>
--	---	--	--	--

<p>(4) Revocarea membrului CCRM, în conformitate cu alin. (2) al prezentului articol se aprobă printr-o decizie a Parlamentului, cu 2/3 de voturi ale deputaților aleși. Încetarea și suspendarea mandatului de membru CCRM, potrivit alin. (1) și alin. (3) din prezentul articol se aprobă printr-o decizie a Parlamentului, cu votul majorității deputaților aleși.</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>serviciu. În acest sens, Curtea reține că dispozițiile art. 53 lit. c) din Legea nr.158-XVI din 04 iulie 2008, care oferă dreptul autorității publice de a suspenda raporturile de serviciu pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești și în lipsa unei legături intrinseci a presupusei fapte penale comise cu funcția deținută, transgresează principiul proporționalității, măsura fiind excesivă în raport cu obiectivul ce trebuie atins, și prin aceasta fiind contrar articolului 43 combinat cu articolul 54 din Constituție.</p> <p>La alin.(3) lit. a) și b) vor avea următorul cuprins: „a) ”din momentul punerii sub învinuire, când în privința acestuia a fost intentat un dosar penal, în legătură cu activitatea pe care o desfășoară.”</p> <p>b) din data trimiterii în instanța de judecată a unui dosar penal în care acesta este învinuit de comiterea unei infracțiuni – pînă la o hotărîre judecătorească definitivă;</p> <p>Lit. b) va deveni lit.c);</p> <p>Se completează cu litera d) cu următorul cuprins: „d) acestuia i s-a acordat concediu de maternitate/paternitate sau pentru îngrijirea copilului.</p> <p>Articolul se completează cu un nou alin. (4) cu următorul cuprins:</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Alin.(3) a) și b) vor avea următorul cuprins: „a) ”din momentul punerii sub învinuire, când în privința acestuia a fost intentat un dosar penal, în legătură cu activitatea pe care o desfășoară.</p> <p>b) din data trimiterii în instanța de judecată a unui dosar penal în care acesta este învinuit de comiterea unei infracțiuni – pînă la o hotărîre judecătorească definitivă;”</p> <p>Lit.b) devine lit.c);</p> <p>Se completează cu litera d) cu următorul cuprins: „d) acestuia i s-a acordat concediu de maternitate/paternitate sau pentru îngrijirea copilului.”</p> <p>Articolul se completează cu un nou alin. (4) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) Perioada de suspendare se include în durata mandatului.”</p>
--	---------------------------------	--	--

		<p>„(4) Perioada de suspendare se include în durata mandatului.”</p> <p>Alin.(4), care a devenit alin.(5) se va expune după cum urmează:</p> <p>„(5) Încetarea și suspendarea mandatului de membru al Curții de Conturi se dispune prin hotărâre a Parlamentului, adoptată cu votul majorității deputaților aleși.”</p> <p>Articolul se completează cu următorul alineat:</p> <p>„(6) Revocarea membrului Curții de Conturi se dispune prin hotărâre a Parlamentului, adoptată cu votul a 2/3 din deputații aleși.”</p> <p>3) <i>Norma alin. (4)</i>, urmează a fi divizată și reglementată prin două alineate, având obiectele de reglementare diferite. Cuvântul ”decizie” se va substitui cu cuvântul ”hotărâre” în ambele cazuri, conform art.47 alin.(4) din Regulamentul Parlamentului.</p> <p>Cu referire la art.16 și art.19 din proiect, pentru aprobarea unei decizii echilibrate în privința revocării mandatului, numărul de voturi exprimat urmează a fi același ca și în cazul procedurii de numire în funcția de membru al CC. Obținerea unor garanții mai mari la revocare este și mai nejustificată în cazul</p>	<p>Alin.(4), care a devenit alin.(5) se va expune după cum urmează:</p> <p>„(5) Încetarea și suspendarea mandatului de membru al Curții de Conturi se dispune prin hotărâre a Parlamentului, adoptată cu votul majorității deputaților aleși.”</p> <p>Articolul se completează cu următorul alineat:</p> <p>„(6) Revocarea membrului Curții de Conturi se dispune prin hotărâre a Parlamentului, adoptată cu votul a 2/3 din deputații aleși.”</p> <p>Se acceptă expunând în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea lezează garanțiile membrilor Curții de Conturi de a fi independenți</p>	
--	--	---	--	--

		CNA	<p>condamnării pentru infracțiune (art.19 alin.(2), lit.b)).</p> <p>Obiectii 1: Conform art.5 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr.132 din 17.06.2016 „Autoritatea asigura integritatea în exercitarea funcției publice sau funcției de demnitate publică și prevenirea corupției prin realizarea controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților și al restricțiilor”. Totodată, în temeiul art.36 al aceleiași Legi, actul de constatare al autorității poate fi contestat în instanța de contencios administrativ de către persoana care a fost supusa controlului. În aceasta situație, instanța va fi autoritatea care se va expune pe fondul cauzei și va lua decizia finală.</p> <p>Respectiv, admiterea ca revocarea membrului CCRM sa fie efectuată la decizia celei mai înalte autorități competente privind actiunile de conflict de interese conform legislatiei aplicabile risca sa încalce drepturile membrilor Curtii la contestare și la un proces echitabil. Or, norma admite ca decizia ANI sa fie decisiva în cazul revocării,</p>	
--	--	-----	--	--

		<p>indiferent de hotararea instantei de judecata.</p> <p>Mai mult, alin.(4) încalcă procedura de alegere, numire, destituire (revocare) a persoanelor oficiale de stat stabilit la art.92 alin.(1) din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr.797/1996 conform căreia hotărârile Parlamentului cu privire la destituirea (revocarea) persoanelor oficiale de stat, se adoptă în condițiile art.74 alin.(2) din Constituție, adica cu votul majoritatii deputatilor prezenti.</p> <p>Ar fi absurd echivalarea unei hotărâri de revocare a membrilor CCRM cu o lege constituțională. Or, revocarea prin decizia a 2/3 de voturi ale deputaților aleși reduce aproape pana la imposibil destituirea unor persoane numite pe criterii politice sau în dependență de alte interese.</p> <p>Recomandarea 1: Lit.g) de la alin.(2) va fi expusa în următoarea redacție „stabilirii prin actul de constatare al Autorității Nationale de Integritate a încălcarilor legislativei în vigoare privind declararea averii și a intereselor personale sau prin hotararea irevocabila a instantei de judecata în cazul în care actul de constatare ANI a fost contestat în instanța”.</p>	<p>Se acceptă parțial (redacția propusă de deputatul Ștefan Creangă).</p>
--	--	--	---

			<p>Alin.(4) va avea următoarea redacție „Revocarea membrului CCRM, în conformitate cu alin.(2) al prezentului articol, încetarea și suspendarea mandatului de membru CCRM, potrivit alin.(1) și alin.(3) din prezentul articol se aproba printr-o decizie a Parlamentului, cu votul majorității deputatilor aleși”.</p> <p>Obiectii 2:</p> <p>In proiect este stabilita incompatibilitatea candidatilor la functiile de membru al Curtii, candidatul la funcția de șef al aparatului și candidatilor în funcțiile de personal al Curtii în cazul rezultatului negativ al testului de integritate profesionala pentru încalcare obligatiilor prevazute la art.7 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integritatii institutionale.</p> <p>Totodata, se atesta lipsa unor norme in proiect cu privire la obligatia persoanelor mentionate de a respecta in procesul de exercitare a atributiilor de serviciu prevederile art.7 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integritatii institutionale și eliberarea din functie in caz de nerespectare a acestuia.</p> <p>In aceste conditii, proiectul poate prejudicia procesul de cultivare a unui climat institutional integru și respectiv</p>	
--	--	--	---	--

			<p>vor fi favorizate actele de coruptie în randul membrilor Curtii, șefului de aparat și personalului din cadrul Curtii.</p> <p>Recomandarea 2: Completarea art.19 alin.(2) cu lit.i) cu urmatorul cuprins „i) încălcarea obligatiei prevăzute la art.7 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale”.</p> <p>Completarea art.20 a 1 in.(2) cu lit.g) cu urmatorul cuprins „lit.g) sa respecte prevederile art.7 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale”.</p> <p>Completarea art.21 cu alin.(4) cu urmatorul cuprins „(4) Șeful aparatului Curtii este obligat sa respecte prevederile art.7 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integritatii instituționale. încălcarea obligatiei respective, servește temei pentru eliberarea din functie.”</p> <p>Completarea art.28 alin.(2) lit.e) cu urmatorul cuprins „lit.e) sa respecte prevederile art.7 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integritatii instituționale. încălcarea obligatiei respective, servește temei pentru eliberarea din functie.”</p>	<p>Se acceptă.</p>	
--	--	--	---	--------------------	--

20	<p>Articolul 20. Drepturile și obligațiile membrului Curții</p> <p>(1) Membrul CCRM este obligat:</p> <p>a) să coordoneze domenii adiționale activităților de audit;</p> <p>b) să-și îndeplinească atribuțiile cu obiectivitate, imparțialitate, în conformitate cu prevederile legii;</p> <p>c) să participe la ședințele Plenului și să voteze „<i>pentru</i>” sau „<i>contra</i>” actelor CCRM;</p> <p>d) membrul CCRM nu este în drept să participe la audierea în Plen a chestiunilor, unde există conflict de interese;</p> <p>e) să păstreze secretul deliberării și al votului;</p> <p>f) să se abțină de la orice activitate sau manifestare contrare</p>	CNA	<p>Obiectii:</p> <p>Norma este formulată greșit și poate fi interpretată eronat. Astfel, în redacția actuală se creează impresia ca un membru nu poate participa la audieri chiar dacă conflictul de interese nu îl vizează.</p> <p>În temeiul acestei norme, poate fi interzis accesul la audieri în mod arbitrar oricărui membru.</p> <p>Recomandarea:</p> <p>Reformularea normei lit.d) în următoarea redacție „membrul CCRM nu este în drept să participe la audierea în Plen a chestiunilor, dacă acesta se afla în conflict de interese în sensul Legii nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale”.</p> <p>Recomandarea:</p> <p>Completarea art.20 a 1 in.(2) cu lit.g) cu urmatorul cuprins „lit.g) să respecte prevederile art.7 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale”.</p> <p>Prevederea de la art.20 alin. (2) lit. d) urmează a se regăsi într-un alt alineat, deoarece faptul că, membrul Curții nu este în drept să participe la audierea în Plen a chestiunilor, unde există conflict de interese nu este o obligație.</p>	Se acceptă.
				Se acceptă.

<p>statutului de membru al Curții.</p> <p>3) Membrii CCRM, pe lângă drepturile și obligațiile de membru al Curții, au drepturile și obligațiile stabilite pentru auditorii publici în conformitate cu art.27 din prezenta lege și cele stabilite de Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și intereselor personale.</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>Propun următoarele amendamente la art.20:</p> <p>Denumirea articolului va avea următorul cuprins: „Drepturile, obligațiile și restricțiile membrului Curții de Conturi”</p> <p>Art.20 alin. (2) lit. a) și e), după renumerotare lit.d), vor avea următorul cuprins: „a) să organizeze activitățile în sectoarele încredințate; d) să respecte prevederile Legii nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale”. Lit. f) va deveni lit.e).</p> <p>Articolul se completează cu alin.(4) cu următorul cuprins: „(4) „Membrul Curții de Conturi nu este în drept să participe în activități, inclusiv la audierea rapoartelor auditorului și adoptarea hotărârilor, dacă acesta se afla în conflict de interese în sensul Legii nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale”.</p>	<p>Se acceptă:</p> <p>Denumirea articolului va avea următorul cuprins: „Drepturile, obligațiile și restricțiile membrului Curții de Conturi”</p> <p>Art.20 alin. (2) lit. a) și e), după renumerotare lit.d) vor avea următorul cuprins: „a) să organizeze activitățile în sectoarele încredințate; d) să respecte prevederile Legii nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale”. Lit.f) va deveni lit.e).</p> <p>Articolul se completează cu alin.(4) cu următorul cuprins: „(4) „Membrul Curții de Conturi nu este în drept să participe în activități, inclusiv la audierea rapoartelor auditorului și adoptarea hotărârilor, dacă acesta se afla în conflict de interese în sensul Legii nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale”.</p>
---	---------------------------------	---	---

21	<p>Articolul 21. Șeful aparatului Curții</p> <p>(1) Șeful aparatului coordonează și gestionează activitatea aparatului CCRM.</p> <p>(2) Candidat la funcția de șef al aparatului poate fi persoana care:</p> <p>a) este cetățean al Republicii Moldova;</p> <p>b) are studii superioare universitare în domeniul economic, financiar sau juridic și o experiență profesională în domeniile menționate de cel puțin 10 ani, dintre care 5 ani experiență managerială;</p> <p>c) cunoaște limba de stat.</p> <p>d) nu are în ultimii 5 ani, în cazierul privind integritatea profesională, înscrieri cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor</p>	<p>Direcția generală juridică</p>	<p>1) La alin.(2) se va argumenta necesitatea specificării condiției referitoare la studiile superioare <i>universitare</i>. Atenționăm că, potrivit Codului educației al Republicii Moldova nr.152/2014 studiile de învățământ superior sunt organizate în trei cicluri: studii superioare de licență, studii superioare de master (inclusiv studii superioare integrate), studii superioare de doctorat. Această obiecție se referă și la art.23 alin.(2) din proiect în egală măsură.</p> <p>2) Totodată, se va examina posibilitatea completării art.21 cu o normă de reglementare suplimentară similară celei prevăzute la art.23 alin.(1) lit.e) din proiect.</p> <p>La art. 21 alin. (3) cuvântul „șefului” se propune a fi exclus, deoarece nu poate fi aprobat un regulament de organizare și funcționare a unei persoane.</p> <p>La art.15 alin. (2) lit.c) și la art.23 alin. (1) lit.d), este eronată referința la art.6 alin. (2) lit a) din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale, urmînd a fi substituită trimiterea la art.6 cu cea la art.7.</p>	<p>Este irelevantă propunerea în legătură cu acceptarea unei noi redacții a articolului.</p> <p>Este irelevantă propunerea în legătură cu acceptarea unei noi redacții a articolului.</p> <p>Este irelevantă propunerea în legătură cu acceptarea unei noi redacții a articolului.</p>
----	---	-----------------------------------	---	--

	<p>prevăzute la art. 6 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;</p> <p>(3) Regulamentul de organizare și funcționare a șefului aparatului, precum și atribuțiile acestuia se aprobă de către Plen.</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>Propunerea dată este valabilă și pentru art. 21 alin. (2) lit. d) din proiectul de lege.</p> <p>Articolul 21 se va expune după cum urmează:</p> <p>„Articolul 21. Aparatul Curții de Conturi</p> <p>(1) Efectuarea auditelor, asistența organizatorică, informațională și tehnică a Curții de Conturi este asigurată de către aparatul Curții de Conturi.</p> <p>(2) Structură și efectivul limită de personal a aparatului Curții de Conturi se aprobă de către Curtea de Conturi.</p> <p>(3) Regulamentul de organizare și funcționare a aparatului se aprobă de către Curtea de Conturi.”</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Articolul 21 se va expune după cum urmează:</p> <p>„Articolul 21. Aparatul Curții de Conturi</p> <p>(1) Efectuarea auditelor, asistența organizatorică, informațională și tehnică a Curții de Conturi este asigurată de către aparatul Curții de Conturi.</p> <p>(2) Structură și efectivul limită de personal a aparatului Curții de Conturi se aprobă de către Curtea de Conturi.</p> <p>(3) Regulamentul de organizare și funcționare a aparatului se aprobă de către Curtea de Conturi.”</p>
--	--	---------------------------------	---	--

22	<p>Articolul 22. Personalul Curții</p> <p>(3) La îndeplinirea sarcinilor de audit, personalul cu atribuții de audit public și personalul de specialitate dă dovadă de imparțialitate, obiectivitate, profesionalism, ținând cont de interesele publice și excluzând orice interes personal care ar putea influența îndeplinirea sarcinilor acestuia.</p> <p>(4) Personalul cu atribuții de audit public și personalul de specialitate poartă răspundere disciplinară, în temeiul prezentei legi, al regulamentului aprobat de Plen, inclusiv în cazurile:</p> <p>(a) denaturării faptelor/constatărilor auditurilor efectuate;</p>	<p>Direcția generală juridică</p> <p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>1) La alin.(3) cuvintele ”dă dovadă de” propunem să fie substituite cu cuvintele ”respectă următoarele principii.”</p> <p>2) La alin.(4), normele de reglementare nu pot fi acceptate în redacția propusă și necesită a fi revăzute și coordonate cu prevederile legislației în domeniul contravențional și penal în vigoare, precum și ținând cont de lipsa unor reglementări cu referire la ”temeiul prezentei legi”.</p> <p>Alineatul (2), după prima propoziție, se completează cu următoarea propoziție: „Personalul cu atribuții de auditor public extern este constituit din auditori publici și stagieri în audit public etern.”</p> <p>La alin.(3) cuvintele ”dă dovadă de” propunem să fie substituite cu cuvintele ”sunt obligate să respecte principiile enumerate în art.5”</p> <p>Alin.(4) se propune de exclus, iar conținutul acestuia de expus într-un articol separat denumit „Art.29. Răspunderea personalului cu atribuții de audit public”.</p> <p>Alin. (5) și (6) devin respectiv alin. (4) și (5).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se acceptă:</p> <p>Alineatul (2), după prima propoziție, se completează cu următoarea propoziție: „Personalul cu atribuții de auditor public extern este constituit din auditori publici și stagieri în audit public etern.”</p> <p>La alin.(3) cuvintele ”dă dovadă de” propunem să fie substituite cu cuvintele ”sunt obligate să respecte principiile enumerate în art.5”</p> <p>Alin.(4) se propune de exclus conținutul acestuia fiind expus într-un articol separat denumit „Art.29. Răspunderea personalului cu atribuții de audit public”.</p> <p>Alin. (5) și (6) devin respectiv alin. (4) și (5).</p>
----	---	---	---	---

	<p>b) prezentării de date eronate atât CCRM, cât și altor autorități/organe;</p> <p>c) încălcării prevederilor referitoare la incompatibilități, precum și a interdicțiilor stabilite de Codul etic al CCRM;</p> <p>d) săvârșirii de fapte care afectează imaginea instituției.</p>			
23	<p>Articolul 23. Condițiile de angajare a personalului</p> <p>(1) Dreptul de a fi angajat al Curții îl au persoanele care îndeplinesc următoarele condiții:</p> <p>a) sunt cetățeni ai Republicii Moldova;</p> <p>b) au capacitatea deplină de exercițiu;</p> <p>c) nu au antecedente penale și se bucură de o bună reputație;</p> <p>d) nu au în ultimii 5 ani, în cazierul privind</p>	Direcția generală juridică	<p>La art.23, se va concretiza care categorie de personal se are în vedere. Totodată, atenționăm că, art.27 din Legea nr.158/2008 stabilește condițiile pentru a candida la o funcție publică, de care urmează a se ține cont la definitivarea proiectului de lege.</p> <p>La art. 23 se îngrădește nejustificat dreptul de a fi angajat la CC, în cazul în care persoana în ultimii 5 ani a avut înscrisori cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională, în timp ce aceeași interdicție se aplică pentru persoane cu antecedente penale, care potrivit art.111 Cod penal pot fi</p>	<p>Se acceptă (variantea propusă de deputatul Ștefan Creangă).</p> <p>Nu se acceptă.</p>

<p>integritatea profesională, înscrieri cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încalcarea obligațiilor prevăzute la art. 6 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale; e) sunt apți din punct de vedere medical pentru exercitarea funcției.</p> <p>(2) Pentru angajarea în funcțiile cu atribuții de audit public și de specialitate, suplimentar condițiilor expuse în alin.(1) se cere întrunirea următoarelor clauze: studii superioare universitare în domeniul economic, financiar, juridic sau altă specializare specifică exercitării auditului extern, iar în cazul conducătorilor subdiviziunilor de audit: studii superioare universitare în domeniul</p>	<p>CNA</p>	<p>stînse în unele cazuri și pînă în termen de 5 ani de la executarea pedepsei.</p> <p>Obiecții: Conform art.22 alin.(1) din proiect Curtea își desfășoară activitatea prin personalul cu atribuții de audit public, personalul de specialitate și personalul tehnic.</p> <p>Fiind utilizata sintagma „dreptul de a fi angajat al Curtii” în contextul normei de la art.23 alin.(1), se subînțelege toate cele trei categorii de personal menționate la art.22 alin.(1).</p> <p>Rezultă ca personalul tehnic va fi obligat sa se conformeze condițiilor stabilite la art.23 alin.(1) lit.d) privind înscrierile din ultimii 5 ani din cazierul de integritate.</p> <p>Atragem atenția ca norma respective contravine prevederilor art.6 alin.(1) din Lege privind evaluarea integritatii instituționale în care este stipulat ca subiecti ai evaluarii integrității instituțional sunt entitățile publice, organele de autoadministrare, agentii publici, Centrul Național Anticorupție si Serviciul de Informații si Securitate. Or, art.4 al aceleiași legi stabilește ca agent public este considerate o persoana încadrata într-o entitate publica si care exercita o functie publica, o functie publică cu statut special, o functie de demnitate publica, este angajata în</p>	
--	------------	---	--

<p>economic, financiar sau juridic și o experiență profesională în domeniile menționate de cel puțin 7 ani.</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică sau prestează servicii de interes public, precum și alesul local. Personalul tehnic nu se încadrează în această categorie.</p> <p>Respectiv, norma propusă stabilește condiții suplimentare arbitrare, dificile de realizat pentru angajarea personalului tehnic.</p> <p>Recomandarea: Prevederile lit.d) urmează a fi transferate în contextul normei de la alin.(2) al art.23.</p> <p>La art.15 alin. (2) lit.c) și la art.23 alin. (1) lit.d), este eronată referința la art.6 alin. (2) lit a) din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale, urmînd a fi substituită trimiterea la art.6 cu cea la art.7.</p> <p>Propunerea dată este valabilă și pentru art. 21 alin. (2) lit. d) din proiectul de lege.</p> <p>Se propune următoarea redacție a articolului 23: „Articolul 23.Condițiile de angajare a personalului cu atribuții de audit public extern și personalului de specialitate.</p>	<p>Se acceptă conceptual fiind expusă în redacția deputatului Ștefan Creangă</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă: „Articolul 23.Condițiile de angajare a personalului cu atribuții de audit public extern și personalului de specialitate.</p>	
---	--	---	---	--

			<p>Dreptul de a fi angajat al Curții de Conturi în funcție cu atribuții de audit public extern și de specialitate îl au persoanele care:</p> <p>a) corespund condițiilor prevăzute de Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;</p> <p>b) nu au în ultimii 5 ani, în cazierul privind integritatea profesională, înscrieri cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”</p>	<p>Dreptul de a fi angajat al Curții de Conturi în funcție cu atribuții de audit public extern și de specialitate îl au persoanele care:</p> <p>a) corespund condițiilor prevăzute de Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;</p> <p>b) nu au în ultimii 5 ani, în cazierul privind integritatea profesională, înscrieri cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”</p>
24	<p>Articolul 24. Statutul personalului cu atribuții de audit public (2)În realizarea activităților de audit, personalul cu atribuții de audit public este profesional independent, dispune de stabilitate în funcție și se conduce de prezenta lege și de alte acte normative, aprobate de Plen în vederea executării ei.</p>	<p>Direcția generală juridică</p> <p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>Dreptul de a fi angajat al Curții de Conturi în funcție cu atribuții de audit public extern și de specialitate îl au persoanele care:</p> <p>a) corespund condițiilor prevăzute de Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;</p> <p>b) nu au în ultimii 5 ani, în cazierul privind integritatea profesională, înscrieri cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”</p> <p><i>La art.24, alin.(3) dublează parțial prevederile art.22 alin.(3) și urmează a fi revăzut sub aspect redacțional.</i></p> <p>Alin. (2), (3) și (4) se exclud, iar alin.(1) devine alin. unic.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă: Alin. (2), (3) și (4) se exclud, iar alin.(1) devine alin. unic.</p>

	<p>(3) În exercitarea auditului, personalul cu atribuții de audit public va fi imparțial și obiectiv, profesional independent va ține cont de interesele publice și va exclude orice interes personal care ar influența exercitarea atribuțiilor sale.</p> <p>Perioada de activitate în calitate de auditor public se include în durata stagiului în audit în sensul Legii privind activitatea de audit.</p>				
25	<p>Articolul 25. Inviolabilitatea personalului cu atribuții de audit public (1) Personalitate a angajatului cu atribuții de audit public este inviolabilă. (2) Inviolabilitatea angajatului cu atribuții de audit public se extinde asupra locuinței și localului lui</p>	Direcția generală juridică	<p>1) Atenționăm că, titlul se referă la personalul cu atribuții de audit public, iar în text se utilizează noțiunea de angajat. Totodată, în cazul în care Parlamentul va decide acordarea garanției de inviolabilitate subiecților respectivi, se va ține cont de faptul că garanția se va aplica doar deținătorilor statutului de auditori publici pentru perioada exercitării atribuțiilor în cadrul Curții de Conturi.</p> <p>2) La alin.(1) și alin.(2) expresiile referitoare la inviolabilitatea „personalității angajatului” și a</p>	Se acceptă. Conținutul art.25 se abrogă.	

	<p>de serviciu, vehiculelor și mijloacelor de telecomunicații folosite de el, asupra corespondenței, bunurilor și documentelor lui personale.</p> <p>(3) Urmărirea penală împotriva angajatului cu atribuții de audit public poate fi pornită doar de către Procurorul General, în condițiile Codului de procedură penală.</p>	<p>Comisia drepturile omului și relații interetnice</p> <p>CNA</p>	<p>”localului lui de serviciu” necesită a fi revăzute și concretizate în scop de rigoare juridică și redacțională.</p> <p>Garanțiile din art.25 cu privire la insolvabilitatea personalului sunt inadmisibile și nejustificate, deoarece personalul din cadrul curții, chiar fie și cu funcții de audit, este constituit din angajați cu statut de funcționari publici, care oferă doar suport membrilor CC în vederea exercitării competențelor funcționale.</p> <p>Proiectul promovează interesele auditorilor Curții de Conturi de a efectua auditul public extern prin comiterea ilegalităților fără riscul de a fi trași la răspundere, întrucât sunt stabilite prevederi exagerate cu privire la inviolabilitatea acestora și temeuri de a neglija expunerea opiniei de audit.</p> <p>În condițiile impuse prin proiect devine aproape imposibil de a iniția urmărirea penală a unui auditor corupt, reținerea acestuia și acumularea de probe.</p> <p>Obiecții: Imunitățile acordate angajaților cu atribuții de audit public sunt exagerate. Or, în temeiul Legii nr. 90 din 25.04.2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției, Organizarea</p>	<p>Se acceptă. Conținutul art. 25 se abrogă</p> <p>Se acceptă. Conținutul art.25 se abrogă.</p>	
--	--	--	---	---	--

		<p>activitatii autoritatilor publice și a functionarilor publici se asigura prin reglementarile legislatiei care prevad echilibrul adecvat între imunitatile de jurisdicție acordate diverselor categorii de functionari publici (art.6 alin.(1) lit.f)).</p> <p>Mai mult, norma propusa contravine art.19 alin.(2) al Legii mentionate supra, conform careia „imunitatile de jurisdicție în privința urmăririi penale constituie un echilibru adecvat, cu posibilitatea cercetării și judecării efective a actelor de corupție”.</p> <p>În temeiul celor expuse, exista riscul comiterii abuzurilor din partea angajaților Curtii cu asigurarea de a fi protejați de la urmărirea penală.</p> <p>Recomandarea:</p> <p>Imunitățile propuse la art.25 sunt inacceptabile și urmează a fi excluse.</p>	<p>Conținutul articolului 25 urmează a fi abrogat, iar articolul de expus în următoarea redacție:</p> <p>„Articolul 25. Stagiul în activitatea de audit public extern</p> <p>(1) Este stagiar în activitatea de audit public extern angajatul Curții de Conturi pe tot parcursul perioadei de audit public extern.</p> <p>(2) Perioada de stagiu este de cel puțin 12 luni în activitate de audit public extern sub îndrumarea unui auditor.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Articolul 25. Stagiul în activitatea de audit public extern</p> <p>(1) Este stagiar în activitatea de audit public extern angajatul Curții de Conturi pe tot parcursul perioadei de stagiul și participă la misiuni de audit public extern.</p> <p>(2) Perioada de stagiul este de cel puțin 12 luni în activitate de audit public extern sub îndrumarea unui auditor.</p>
<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>				

26	<p>Articolul 26. Certificarea personalului cu atribuții de audit public</p> <p>(1) Personalul cu atribuții de audit public este supus certificării în domeniul auditului public.</p> <p>(2) Certificarea personalului de audit public este efectuată în baza unui regulament aprobat de Plen.</p>	Deputatul Ștefan Creangă	<p>(2) Perioada de stagiu este de cel puțin 12 luni în activitate de audit public extern sub îndrumarea unui auditor.”</p> <p>De expus articolul după cum urmează: „Articolul 26. Certificarea auditorilor publici</p> <p>(1) Certificarea personalului cu atribuții de audit public se efectuează în conformitate cu procedurile prevăzute în Regulamentul privind certificarea auditorilor publici aprobat de către Curtea de Conturi.</p> <p>(2) Persoanele care dețin o calificare recunoscută pe plan internațional ce atestă competența lor în audit public fac subiectul unei proceduri speciale definite în Regulamentul specificat în alin.(1).”</p>	<p>Se acceptă: „Articolul 26. Certificarea auditorilor publici</p> <p>(1) Certificarea personalului cu atribuții de audit public se efectuează în conformitate cu procedurile prevăzute în Regulamentul privind certificarea auditorilor publici aprobat de către Curtea de Conturi.</p> <p>(2) Persoanele care dețin o calificare recunoscută pe plan internațional ce atestă competența lor în audit public fac subiectul unei proceduri speciale definite în Regulamentul specificat în alin.(1).”</p>
27	<p>Articolul 27. Procesul de instruire și dezvoltare a calificării profesionale</p> <p>(1) Curtea își stabilește o Strategie de instruire și dezvoltare a calificării profesionale pentru personalul cu atribuții de audit public, precum și prioritățile de dezvoltare a calificării profesionale în domeniile auditului public.</p>	Direcția generală juridică	<p>Din titlul articolului se vor exclude cuvintele ”a calificării”, ca fiind de prisos.</p> <p>La alin.(1) cuvintele ”Curtea își stabilește o Strategie” se vor substitui cu cuvintele ”Plenul aprobă Strategia”.</p> <p>La alin.(2) cuvintele ”Conducerea CCRM” se vor substitui cu cuvintele ”Președintele Curții de Conturi”, iar cuvintele ”a calificării profesionale” se vor substitui cu cuvântul ”profesională”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>

	<p>(2) Conducerea CCRM creează condiții de dezvoltare a calificării profesionale a personalului cu atribuții de audit public, acesta, în mod constant își îmbunătățește calificarea profesională în modul stabilit de către Plen.</p> <p>(3) Instruirea și dezvoltarea calificării profesionale se desfășoară în conformitate cu planurile anuale de instruire și dezvoltare profesională.</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>Din titlul articolului se vor exclude cuvintele "a calificării", ca fiind de prisos.</p> <p>La alin.(2) cuvintele "Conducerea CCRM" se vor substitui cu cuvintele "Președintele Curții de Conturi", iar cuvintele "a calificării profesionale" se vor substitui cu cuvântul "profesională".</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Din titlul articolului se vor exclude cuvintele "a calificării", ca fiind de prisos.</p> <p>La alin.(2) cuvintele "Conducerea CCRM" se vor substitui cu cuvintele "Președintele Curții de Conturi", iar cuvintele "a calificării profesionale" se vor substitui cu cuvântul "profesională".</p>
<p>28</p>	<p>Articolul 28. Drepturile și obligațiile personalului cu atribuții de audit public</p> <p>(1) Personalul cu atribuții de audit public, în cadrul misiunii de audit este în drept:</p> <p>b) să intre liber, în timpul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, pe teritoriul, în sediile</p>	<p>Direcția generală juridică</p> <p>CNA</p>	<p>La art.28 alin.(1) lit.b), cuvintele "să intre liber" se vor substitui cu cuvintele "are acces liber", iar la lit.c) cuvântul "confirmate" se propune a fi exclus.</p> <p>Completarea art.28 alin.(2) lit.e) cu urmatorul cuprins „lit.e) sa respecte prevederile art.7 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integritatii institutionale. încălcarea obligatiei respective, servește temei pentru eliberarea din functie."</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>

	<p>sau în alte localuri ale entităților, pentru a verifica existența și utilizarea resurselor financiare publice sau a patrimoniului public;</p> <p>c) să solicite și să primească, în cel mult 5 zile lucrătoare de la data solicitării, de la conducători și alte persoane cu funcții de răspundere explicații verbale și scrise, copii confirmate ale documentelor.</p> <p>(2) Personalul cu atribuții de audit public este obligat:</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>La art.28 alin.(1) cuvintele „în cadrul misiunii de audit” se substituie cu cuvintele „în timpul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu”, iar la lit.b), cuvintele ”să intre liber, în timpul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu,” se vor substitui cu cuvintele ”să aibă acces liber”, iar la lit.c) cuvântul ”confirmate” se propune a fi exclus.</p> <p>Completearea art.28 alin.(2) lit.e) cu urmatorul cuprins „e) să respecte prevederile Legii nr.325/2013 privind evaluarea integritatii institutionale.”</p>	<p>Se acceptă:</p> <p>La art.28 alin.(1) cuvintele „în cadrul misiunii de audit” se substituie cu cuvintele „în timpul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu”, iar la lit.b), cuvintele ”să intre liber, în timpul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu,” se vor substitui cu cuvintele ”să aibă acces liber”, iar la lit.c) cuvântul ”confirmate” se propune a fi exclus.</p> <p>Art.28 alin.(2) se completează cu lit.e) cu urmatorul cuprins:</p> <p>„e) să respecte prevederile Legii nr.325 /2013 privind evaluarea integritatii institutionale.”</p>
29		<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>De completat proiectul cu un nou articol 29 cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 29. Răspunderea Personalului cu atribuții de audit public</p> <p>Personalul cu atribuții de audit public, pentru încălcările comise, răspunde administrativ, civil și penal în conformitate cu legislația, fiind sancționat și disciplinar, inclusiv în cazurile:</p> <p>a) denaturării rezultatelor auditelor efectuate;</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>„Articolul 29. Răspunderea personalului cu atribuții de audit public</p> <p>Personalul cu atribuții de audit public, pentru încălcările comise, răspunde administrativ, civil și penal în conformitate cu legislația, fiind sancționat și disciplinar, inclusiv în cazurile:</p> <p>a) denaturării rezultatelor auditelor efectuate;</p> <p>b) prezentării de date eronate atât Curții de Conturi, cât și altor organe;</p> <p>c) încălcării prevederilor referitoare la obligațiile și incompatibilitățile prevăzute în</p>

			<p>b) prezentării de date eronate afiș Curții de Conturi, cât și altor organe;</p> <p>c) încălcării prevederilor referitoare la obligațiile și incompatibilitățile prevăzute în Legea nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, în Codul etic al Curții de Conturi și în Codul de conduită a funcționarului public;</p> <p>d) săvârșirii de fapte care afectează prestigiul instituției.</p> <p>e) încălcării prevederilor Legii nr.325/2013 privind evaluarea integrității instituționale. Comiteria încălcării art.7 alin.(2) lit.a) din legea menționată servește temei pentru eliberarea din funcție.”</p> <p>Articolele 29-32 devin respectiv articolele 31-34.</p>	<p>Legea nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, în Codul etic al Curții de Conturi și în Codul de conduită a funcționarului public;</p> <p>d) săvârșirii de fapte care afectează prestigiul instituției.</p> <p>e) încălcării prevederilor Legii nr.325/2013 privind evaluarea integrității instituționale. Comiteria încălcării art.7 alin.(2) lit.a) din legea menționată servește temei pentru eliberarea din funcție.”</p> <p>Articolele 29-33 devin respectiv articolele 31-34.</p>
30	<p>Articolul 29. Tipurile de audit</p> <p>(2) La efectuarea auditului financiar anual, CCRM:</p> <p>a) verifică și evaluează situațiile financiare, sistemele financiare și operațiunile entității auditate;....</p>	CNA	<p>Obiectii:</p> <p>Sintagma alin.(3) „ceea ce poate duce la o exprimare a unei opinii de audit” este ambigua și poate fi interpretată în vederea evitării de către auditori a formulării opiniei ca urmare a auditului de conformitate.</p> <p>Recomandarea:</p> <p>Sintagma ceea ce poate duce la o exprimare a unei opinii” va fi substituită cu sintagma ”auditul se va finaliza cu exprimarea opiniei”.</p>	<p>Se acceptă în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă.</p>

	<p>(3) La efectuarea auditului de conformitate, CCRM stabilește activitatea entităților auditate din sectorul public sunt conforme cu legislația și regulile stabilite de autorități, ceea ce poate duce la o exprimare a unei opinii de audit cu privire la conformitate separată sau asociată (combinată) cu opinia de audit financiar;</p>	<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>La alin.(2) lit.d) se va expune după cum urmează: „d) evaluează sistemul de management financiar și de control și auditul intern ale entității auditate;” La alin.(3) cuvintele „din sectorul public sunt conforme” de substituit cu cuvintele „este conformă”, iar cuvintele „, ceea ce poate duce la o exprimare a unei” se substituie cu cuvintele „, ceea ce duce la o exprimare a unei concluzii sau”, iar cuvintele „separată sau asociată (combinată) cu opinia de audit financiar” se exclud.</p> <p>Alin. (5) se exclude conținutul fiind cuprins în art.34. Alin. (6) devine alin.(5), iar art. se completează cu un nou alin.(6): „(6) La efectuarea tuturor tipurilor de audit Curtea de Conturi evaluează indicatorii de fraudă și corupție.”</p>	<p>Se acceptă. La alin.(2) lit.d) se va expune după cum urmează: „d) evaluează sistemul de management financiar și de control și auditul intern ale entității auditate;” La alin.(3) cuvintele „din sectorul public sunt conforme” de substituit cu cuvintele „este conformă”, iar cuvintele „, ceea ce poate duce la o exprimare a unei” se substituie cu cuvintele „, ceea ce duce la o exprimare a unei concluzii sau”, iar cuvintele „separată sau asociată (combinată) cu opinia de audit financiar” se exclud.</p> <p>Alin. (5) se exclude conținutul fiind cuprins în art.34. Alin. (6) devine alin.(5), iar art. se completează cu un nou alin.(6): „(6) La efectuarea tuturor tipurilor de audit Curtea de Conturi evaluează indicatorii de fraudă și corupție.”</p>	
<p>31</p>	<p>Articolul 30. Mandatul de audit (1) CCRM are dreptul de a verifica toate activitățile financiare, administrative și alte activități, programe și proiecte gestionate de către una sau mai multe dintre instituțiile</p>	<p>Direcția generală juridică Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>1) La alin.(2), se va concretiza sensul juridic al cuvintelor ”are dreptul de a urmări fondurile”, pentru a exclude tălmăcirile diferite. Alin. (2) se va expune în felul următor: „(2) Curtea de Conturi are dreptul de a audita utilizarea resursele financiare publice de către beneficiarii de orice formă organizatorică juridică și orice</p>	<p>Se acceptă. Se acceptă: Alin. (2) se va expune în felul următor: „(2) Curtea de Conturi are dreptul de a audita utilizarea resursele financiare publice de către beneficiarii de orice formă organizatorică juridică și orice proprietate, precum și de partidele politice.”</p>	

	<p>menționate în prezentul articol, inclusiv procesul și veniturile obținute din vânzarea activelor, privatizării și concesiunii.</p> <p>(2) CCRM are dreptul de a urmări fondurile publice până la beneficiarul final.</p> <p>(3) CCRM este obligată să efectueze anual auditul financiar al:</p> <p>a) raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat în anul bugetar încheiat;</p> <p>b) raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat în anul bugetar încheiat;</p> <p>c) raportului Guvernului privind executarea fondurilor de asigurări obligatorii de asistență medicală în anul bugetar încheiat.</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Direcția generală juridică</p> <p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>proprietate, precum și de partidele politice”</p> <p>La articolul 30 alin. (2) cuvintele „fondurile publice” de substituit cu „resursele financiare publice”.</p> <p>Alin.(3) din art.30 se propune de completat cu o literă nouă „d) rapoartelor ministerelor privind executarea bugetului în anul bugetar încheiat”; este important din perspectiva reformei Managementului Finanțelor Publice (pentru asigurarea transparenței), ca un prim pas, cel puțin toate ministerele să cadă sub incidența auditului financiar anual obligatoriu.</p> <p>2) <i>La alin.(4)</i>, se va concretiza scopul normei, inclusiv reieșind din prevederile alin.(6). Propunem următoarea redacție: ”Curtea de Conturi efectuează auditul financiar al entităților publice.”</p> <p>Propun următoarea redacție a alin. (4): „(4) Curtea de Conturi este în drept să efectueze auditul financiar la toate instituțiile publice, inclusiv la instituțiile și autoritățile publice la autogestiuune și autoritățile publice centrale de reglementare.”</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă: Se completează cu o literă nouă „d) rapoartelor ministerelor privind executarea bugetului în anul bugetar încheiat”;</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. „(4) Curtea de Conturi este în drept să efectueze auditul financiar la toate instituțiile publice, inclusiv la instituțiile și autoritățile publice la autogestiuune și autoritățile publice centrale de reglementare.”</p>	
--	--	--	---	--	--

<p>(4) CCRM poate efectua audit financiar în toate celelalte instituții bugetare.</p> <p>(5) CCRM poate efectua audituri financiare în întreprinderi de stat și municipale. În acest sens, Curtea informează conducătorul entității, cel târziu la data de 30 septembrie a anului în curs privind misiunea de audit.</p> <p>(6) CCRM are dreptul în orice moment să efectueze și alte forme de audit decât auditurile financiare în instituțiile menționate la alineatul 3, 4 și 5 din prezentul articol, precum și al:</p> <p>a) resurselor financiare publice alocate unei instituții sau organizații;</p> <p>b) gestionării tuturor banilor publici după cum este definit în Legea cu privire la</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>CNA</p> <p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>La articolul 30 alin. (5), prima propoziție de completat la final cu „instituțiile publice la autogestiuine”.</p> <p>Obiectii:</p> <p>Art.30 alin.(2) din Legea privind partidele politice stabilește atribuția Curtii de Conturi de a efectua Controlul asupra utilizării alocațiilor primite de partidele politice de la bugetul de stat. În redacția proiectului au fost omise aspectele legate de efectuarea auditului asupra alocațiilor din bugetul de stat primite de partidele politice. Astfel, exista riscul ca partidele politice sa utilizeze mijloacele bugetare contrar legislatiei fara riscul de a fi supuși auditului extern.</p> <p>Recomandarea:</p> <p>Lit.a) va avea următorul cuprins „resurselor financiare publice alocate unei instituite organizații sau partid politic”.</p> <p>Propun următoarea redacție a alin. (5):</p> <p>„(5) Curtea de Conturi are dreptul să efectueze auditul financiar la întreprinderi de stat și municipale, la societățile comerciale al căror capital social aparține în întregime statului sau unității administrativ-teritoriale, precum și la societățile comerciale în care statul, unitățile administrativ-teritoriale,</p>	<p>Se acceptă, doar că la alin.(4).</p> <p>Se acceptă., s-a completat la alin.(2)</p> <p>Se acceptă:</p> <p>„(5) Curtea de Conturi are dreptul să efectueze auditul financiar la întreprinderi de stat și municipale, la societățile comerciale al căror capital social aparține în întregime statului sau unității administrativ-teritoriale, precum și la societățile comerciale în care statul, unitățile administrativ-teritoriale, întreprinderile de stat și</p>
---	---	--	--

<p>finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală;</p> <p>c) Băncii Naționale a Moldovei;</p> <p>d) autorităților de reglementare;</p> <p>e) parteneriatelor public-private;</p> <p>f) concesiunilor;</p> <p>g) societăților pe acțiuni în care cota statului constituie nu mai puțin de 20 la sută;</p> <p>h) împrumuturilor, creditelor și datorțiilor garantate de către entitățile din sectorul public.</p> <p>(7) CCRM poate, la solicitarea în scris din partea unui stat donator sau organizație donatoare, să efectueze un audit al fondurilor donate de către acel stat sau organizație unei entități publice, cu condiția să se ajungă la un acord cu țara sau</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>BNM</p> <p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>întreprinderile de stat și municipale dețin, fiecare separat sau împreună, cel puțin jumătate din capitalul social. În acest sens, Curtea de Conturi informează conducătorul entității, cel târziu la data de 30 septembrie, privind misiunea de audit preconizată pentru anul următor.”</p> <p>La articolul 30 alin. (6) litera b) cuvintele „banilor publici” de substituit cu „finanțelor publice”.</p> <p>BNM propune excluderea lit.c) din alin.(6) art.30 și completarea articolului cu alin. (9) cu următorul conținut: „(9) Prin derogare de la dispozițiile articolului 29 și ale alineatelor (1) și (6) din prezentul articol Curtea de Conturi efectuează auditul Băncii Naționale a Moldovei exclusiv în limitele și condițiile prevăzute de articolul 21 din Șeștea nr.548-XIII din 21.07.1995 cu privire la banca Națională a Moldovei”</p> <p>A exclude lit.c) și d) din alin.(6), iar literele e) și f), după renumerotare lit. c) și d), a le expune după cum urmează: „c) gestionării patrimoniului public și al performanței în cadrul parteneriatelor public private;</p>	<p>municipale dețin, fiecare separat sau împreună, cel puțin jumătate din capitalul social. În acest sens, Curtea de Conturi informează conducătorul entității, cel târziu la data de 30 septembrie, privind misiunea de audit preconizată pentru anul următor.”</p> <p>Se acceptă propunerea Guvernului la art.30 alin.(6) litera b) cuvintele „banilor publici” de substituit cu „finanțelor publice”.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>A exclude lit.c) și d) din alin.(6), iar literele e) și f), după renumerotare lit. c) și d), a le expune după cum urmează: „c) gestionării patrimoniului public și al performanței în cadrul parteneriatelor public private;</p>
--	---	--	--

	<p>organizația donatoare de a suporta costurile auditului solicitat.</p> <p>(8) CCRM nu își asumă nicio atribuție în afara celor cerute în temeiul prezentei legi.</p>	<p>CNA</p>	<p>d) gestionării patrimoniului public și performanței în cadrul concesiunilor”</p> <p>A expune alin.(7) după cum urmează:„(7) Prin derogare de la dispozițiile articolului 31 și ale alineatelor (1), (4) și (6) din prezentul articol Curtea de Conturi efectuează auditul Băncii Naționale a Moldovei exclusiv în limitele și condițiile prevăzute de Legea nr.548-XIII din 21.07.1995 cu privire la banca Națională a Moldovei”</p> <p>Obiectii:2</p> <p>În proiect este utilizat o noțiune neconsacrata de prevederile cadrului normativ în vigoare. Or, fiind analizata norma prin prisma Legii nr.98 din 04.05.2012 privind administrația publica centrala de specialitate, se identifica noțiunea de autorități publice reglementate prin legi speciale.</p> <p>Se constata și un alt tip de autorități „autorități publice centrale de reglementare”. Cadrul normativ atribuite la aceasta categorie Agenda Naționala pentru Reglementare în Energetica și Agenția Naționala pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației</p>	<p>d) gestionării patrimoniului public și performanței în cadrul concesiunilor”</p> <p>A expune alin.(7) după cum urmează:„(7) Prin derogare de la dispozițiile articolului 31 și ale alineatelor (1), (4) și (6) din prezentul articol Curtea de Conturi efectuează auditul Băncii Naționale a Moldovei exclusiv în limitele și condițiile prevăzute de Legea nr.548-XIII din 21.07.1995 cu privire la banca Națională a Moldovei”</p> <p>Se acceptă (în redacția propusă de deputatul Ștefan Creangă)</p>
--	--	------------	---	--

		<p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>În acest sens, sintagma „autorităților de reglementare” generează condiții de incertitudine cu privire la autoritățile la care se refera autorul. Respectiv, la aplicare, actul va genera situații confuze sau va putea fi interpretat în sensul stabilirii în mod discreționar a subiecților supuși auditului public extern.</p> <p>Recomandarea:2</p> <p>Reformularea alin.(6) lit.d) și indicarea expresă a autorităților la care face trimitere autorul.</p> <p>Cu referire la articolul 30 alin.(6) lit. g), se menționează că, în societățile comerciale cu capital public-privat în care cota publică este mai mare de 50 %, statul sau unitățile administrativ teritoriale /UTA Găgăuzia, deținând majoritatea în organele de conducere (adunarea generală, consiliul societății) poate influența asupra deciziilor luate în procesul de gestionare a societății, inclusiv la implementarea recomandărilor și cerințelor Curții de Conturi expuse în raporturile de audit.</p> <p>Situația este de o altă natură (inversă) în cazul în care cota publică este mai mică de 50% din capitalul social, dat fiind că în conformitate cu prevederile Legii nr.1134-XIII din 02 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, activitatea</p>	<p>Se acceptă în varianta propusă la alin.(4)</p> <p>Se acceptă în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă expusă la alin. (4).</p>	
--	--	------------------------------------	--	--	--

		<p>decizională a societății va fi influențată de acționarii deținători ai pachetului majoritar de acțiuni.</p> <p>În același timp, conform prevederilor art. 89 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 1134-XIII din 02 aprilie 1997 invocată, auditul solicitat al activității societății se efectuează la cererea acționarilor care dețin cel puțin 10% din acțiunile cu drept de vot ale acesteia. De asemenea, conform art. 90 alin. (3) al aceleiași legi, principalele prevederi ale actelor de control și ale deciziilor organelor de stat care au exercitat controlul asupra activității societății vor fi aduse la cunoștința adunării generale a acționarilor. Astfel, adunarea generală reprezintă organul de conducere, abilitat să decidă asupra efectuării controlului extern al activității societății, și în același timp, să supună analizei rezultatele controlului efectuat.</p> <p>Suplimentar celor expuse, se consideră necesar reformularea conținutului art.30 alin. (6) lit. g) din proiect după cum urmează: „g) societăților comerciale cu capital public sau public-privat în care statul, unitatea administrativ teritorială /UTA Găgăuzia, deține un pachet de acțiuni sau o parte (cotă) socială mai mare de 50% din capitalul social;”.</p>	
--	--	--	--

		<p>Direcția generală juridică</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>La alin.(7), urmează a fi prezentate argumentele de rigoare privind necesitatea normei propuse și concordanța acesteia cu PNAAA și rigorile standardelor internaționale în special privind procedurile de conlucrare, în vederea determinării plenitudinii raporturilor reglementate și, respectiv, a oportunității proiectului de lege.</p> <p>La art.30 alin. (8) cuvintele „cerute în temeiul prezentei legi” se vor substitui cu cuvintele „prevăzute de prezenta lege”.</p> <p>Alin. (8) propun de expus după cum urmează: „(8) În scopul exercitării mandatului, inclusiv planificării misiunilor de audit și evaluării riscurilor de fraudă și eroare în procesul de administrare a finanțelor și patrimoniului public, Curtea de Conturi are acces neîngrădit, direct și liber, în timp util la informațiile digitalizate si baze de date necesare exercitării corespunzătoare a atribuțiilor legale.”</p> <p>Această propunere reiese din ISSAI 11. Lipsa accesului liber la informațiile digitalizate, datele deschise si bazele mari de date generează riscul realizării unor misiuni de audit necalitative,</p>	<p>Conținutul se exclude</p> <p>Alin.(8) se va expune în redacția deputatului Ștefan Creangă.</p> <p>Se acceptă.</p>	
--	--	--	--	--	--

			<p>costisitoare și contraperformante, care nu vor corespunde așteptărilor. Curtea de Conturi în realizarea mandatului de audit, în vederea identificării problemelor de anvergură pentru societate, riscurilor majore pentru buget și în diferite domenii socio-economice are nevoie de informații comprehensive, unele dintre ele, în contextul guvernării electronice, fiind digitalizate. Concomitent accesul de date va permite să minimizăm costurile unei misiuni de audit, să optimizăm resursele umane și de timp alocate pentru o misiune de audit, astfel reușind să efectuăm mai multe audituri și să cuprindem mai multe domenii importante atât pentru legislativ, executiv dar și pentru cetățeni. Accesul la informații de referință ne va permite să realizăm unele etape ale misiunii de audit, de exemplu planificarea misiunii de audit, din oficiu fără a fi prezenți în entitatea auditată, astfel vom perturba mai puțin activitatea instituției etc.</p> <p>Mai mult ca atât angajații Curții de Conturi vor avea drept doar de vizualizare a informațiilor digitalizate, datelor deschise și bazelor mari de date, astfel riscul de intervenție și modificare este exclus, totodată angajații Curții completează la angajare declarații de</p>	
--	--	--	--	--

			<p>confidențialitate iar la începutul fiecărei misiuni- declarații de imparțialitate și independență, deci riscul de divulgare a unor informații restricționate este minimizat și controlat.</p> <p>Astfel, lipsa accesului sau accesului limitat la informațiilor digitalizate, datelor deschise și bazelor mari de date generează următoarele riscuri de audit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● auditurilor necalitative, fără impact; ● misiuni de audit costisitoare (resurse umane și de timp); ● neidentificarea tuturor riscurilor și problemelor aferente executării BPN dar și domeniilor de importanță socio-economică care formează mediul de audit; ● necuprinderea în aria de audit a tuturor domeniilor necesare de auditat conform mandatului Curții de Conturi ; ● perturbarea activității entităților auditate, respectiv comunicarea dificilă cu acestea etc. 	
32	<p>Articolul 31. Procedura de audit</p> <p>(2) Proiectul raportului de audit este prezentat, de către auditorul public responsabil de misiunea de audit, conducătorului entității auditate pentru</p>	Deputatul Ștefan Creangă	<p>Propun expunerea lin.(1) în următoarea redacție: „(1) Procedura de audit va fi efectuată în temeiul prezentei legi, SI ISA a regulamentelor, manualelor și a ghidurilor Curții de Conturi elaborate în conformitate cu acestea.”</p>	<p>Se acceptă: „(1) Procedura de audit va fi efectuată în temeiul prezentei legi, SIISA a regulamentelor, manualelor și a ghidurilor Curții de Conturi elaborate în conformitate cu acestea.”</p>

<p>comentarii (explicații) în formă scrisă. În cazul auditurilor financiare, entitatea va prezenta, în mod obligatoriu, o declarație scrisă cu privire la constatările auditorului asupra situațiilor financiare.</p> <p>(3) Entitatea auditată prezintă CCRM comentariile (explicațiile) în formă scrisă în termen de până la 15 zile lucrătoare de la primirea proiectului de raport de audit, precum și documentele pe care le consideră relevante. CCRM examinează aceste comentarii/documente înainte de a perfecta raportul final. În cazul, în care entitatea își exprimă dezacorduri, acestea sunt anexate la raportul final de audit.</p> <p>(4) Documentele de lucru nu pot fi prezentate părților terțe, cu excepția cazurilor</p>	<p>Directia generală juridică</p> <p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>Urmează a fi completat cu norme suplimentare prin care se vor stabili termene de înaintare a explicațiilor și declarațiilor de către entitatea auditată (la alin.(2), precum și a termenului de examinare a acestora de către Curtea de Conturi (alin.4).</p> <p>Articolul se completează cu un nou alineat (2), transpus din articolul 32 alin.(5) cu următorul cuprins:</p> <p>„ (2) Dacă în procesul de audit se constată abateri de la prevederile legislației, acestea, precum și cauzele care au determinat producerea unor prejudicii, se comunică conducerii entității auditate, care este obligată să ia măsuri pentru recuperarea prejudiciului constat.”</p> <p>La alin.(3) în prima propoziție abrevierea „CCRM” se substituie cu cuvintele „echipei de doi și trei se vor expune după cum urmează: „Echipa de audit examinează aceste comentarii/documente în termen de 5 zile lucrătoare de la data primirii, informând în acest informând în acest termen entitatea despre rezultatele examinării și reflectând succint acestea în raportul final al auditorului. În cazul, în care entitatea își exprimă dezacordul cu rezultatele examinării, aceasta prezintă în scris dezacordul, în termen de 3 zile în scris dezacordul, în termen de 3 zile</p>	<p>Se acceptă parțial. Primul termen se conține în alin. (3). Tot în acest alineat se va stabili și termenul pentru Curtea de Conturi 5 zile lucrătoare.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Articolul se completează cu un nou alineat (2), transpus din articolul 32 alin.(5) cu următorul cuprins:</p> <p>„ (2) Dacă în procesul de audit se constată abateri de la prevederile legislației, acestea, precum și cauzele care au determinat producerea unor prejudicii, se comunică conducerii entității auditate, care este obligată să ia măsuri pentru recuperarea prejudiciului constat.”</p> <p>La alin.(3) în prima propoziție abrevierea „CCRM” se substituie cu cuvintele „echipei de doi și trei se vor expune după cum urmează: „Echipa de audit examinează aceste comentarii/documente în termen de 5 zile lucrătoare de la data primirii, informând în acest termen entitatea despre rezultatele examinării și reflectând succint acestea în raportul final al auditorului. În cazul, în care entitatea își exprimă dezacordul cu rezultatele examinării, aceasta prezintă în scris dezacordul, în termen de 3 zile lucrătoare, echipei de audit pentru a fi anexat la raportul de audit final.”</p>
---	---	--	--

	<p>prevăzute de lege. Acestea vor fi păstrate în arhivă, conform Legii privind fondul arhivistic al Republicii Moldova și potrivit procedurilor stipulate în regulamentele CCRM.</p>		<p>lucrătoare, echipei de audit pentru a fi anexat la raportul de audit final.”</p>	
<p>33</p>	<p>Articolul 32. Rapoartele de audit (1) Rapoartele de audit se referă la sfera de aplicare a auditului, includ constatările, opiniile și concluziile auditului, precum și recomandările pentru aplicarea acțiunilor de remediere. (2) Scopul rapoartelor de audit este de a comunica rezultatele auditului părților interesate, autorităților publice și publicului larg. Conținutul acestora va include doar informații care au suport suficient și probe de audit</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Direcția generală juridică</p> <p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>La art.32 alin.(1) sintagma „opiniile” se propune de exclus, deoarece Rapoartele de audit al performanței nu includ opinii oficiale.</p> <p>alin.(2), după cuvintele „autorităților publice” se completează cu cuvintele „de resort”;</p> <p>La art.32 alin.(4), necesită a fi revăzut și concretizat, deoarece nu se referă doar la rapoartele de audit, ci țin de măsurile de ordin procedural necesare de întreprins urmare constatărilor încălcărilor legislației în vigoare de către Curtea de Conturi. Acest alineat, examinat în raport cu atribuția de constatare a contravențiilor, prevăzută la art.28 alin.(2) lit.d), necesită a fi reglementat printr-un articol separat (după art.34).</p> <p>Alineatul (1) se va expune după cum urmează:</p>	<p>Se acceptă (în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă)</p> <p>Nu se acceptă. Alineatul este în concordanță cu standardele de audit.</p> <p>Se acceptă: Alineatul (1) se va expune după cum urmează:</p>

34	<p>adecvate obținute cu respectarea procedurilor stabilite.</p> <p>(3) Forma și de modalitatea de valorificare a rapoartelor de audit, se definesc în regulamentele CCRM.</p> <p>(4) Situațiile în care se constată existența unor abateri de la prevederile legislației, precum și cauzele care au determinat producerea unor prejudicii se comunică conducerii entității publice auditate. Prejudiciul constatat și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia devin obligația conducerii entității auditate.</p>	Deputatul Ștefan Creangă	<p>(1) Rapoartele de audit se referă la sfera de aplicare a auditului, includ constatările, opiniile constatările, opiniile și/sau concluziile auditului, precum și, după caz, recomandările pentru aplicarea acțiunilor de remediere.</p> <p>La alin. (2) după cuvântul „publice” se completează cu cuvintele „interesate”.</p> <p>Alineatul (4) se transferă la art.31 (după renumerotare art.32) cu nr. (2), cu renumerotarea următoarelor alineate din ambele articole.</p>	<p>(1) Rapoartele de audit se referă la sfera de aplicare a auditului, includ constatările, opiniile și/sau concluziile auditului, precum și, după caz, recomandările pentru aplicarea acțiunilor de remediere.</p> <p>La alin. (2) după cuvântul „publice” se completează cu cuvintele „interesate”.</p> <p>Alineatul (4) se transferă la art.31 (după renumerotare art.32) cu nr. (2), cu renumerotarea următoarelor alineate din ambele articole.</p>	
			<p>După articolul „Rapoartele auditorului de completat proiectul cu articolul: „Articolul 35. Controlul calității și asigurarea calității</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul se completează cu următorul articol: „Articolul 35. Controlul calității și asigurarea calității</p>	

35	<p>Articolul 33. Drepturile și obligațiile entităților auditate</p> <p>(2) Entitățile auditate sunt obligate:</p> <p>a) să asigure executarea hotărârilor Curții,</p> <p>b) să asigure accesul auditorilor pe teritoriul, în sediile sau în alte localuri ale entităților și să le creeze condiții de lucru adecvate;</p> <p>c) să prezinte, la cererea auditorului, actele, documentele, informațiile și bazele de date necesare, într-un termen rezonabil care nu va depăși limita stabilită de auditor;</p> <p>d) să prezinte, la cererea auditorului, explicații verbale și scrise;</p> <p>e) să prezinte, în termen de până la 15 zile</p>	Deputatul Ștefan Creangă	<p>În scopul eficientizării proceselor de audit și al îmbunătățirii rezultatelor auditului, în cadrul Curții de Conturi este stabilit un sistem de control al calității și de asigurare a calității.”</p> <p>Alin.(2):</p> <p>lit. a) și f) de exclus;</p> <p>lit. b) - e) devin, respectiv, lit. a)-c).</p> <p>La alin.(3) cuvintele „poate genera sancțiuni” se substituie cu cuvintele „se sancționează”, iar lit. „c)” se exclude.</p> <p>Alin.(4) se va expune după cum urmează: „(4) În cazul neasigurării îndeplinirii obligațiilor de la alin.(2) de către conducerea entității auditate Președintele Curții de Conturi poate informa despre aceasta Parlamentul, Președintele Republicii Moldova, Guvernul, sau organul deliberativ al administrației publice locale.”</p> <p>În contextul comentariilor de la pct.12 din prezentul aviz, lit.a) din alin.(2) al art.33 se propune de exclus.</p> <p>1) <i>La alin.(3)</i> norma de reglementare are caracter permisiv și discreționar, care poate duce la aplicarea sau neaplicarea de sancțiuni, la discreția auditorului public. Aceasta urmează a fi revăzută și concretizată, pentru a-i atribui</p>	<p>În scopul eficientizării proceselor de audit și al îmbunătățirii rezultatelor auditului, în cadrul Curții de Conturi este stabilit un sistem de control al calității și de asigurare a calității.”</p> <p>Alin.(2):</p> <p>lit. a) și f) de exclus;</p> <p>lit. b) - e) devin, respectiv, lit. a)-c).</p> <p>La alin.(3) cuvintele „poate genera sancțiuni” se substituie cu cuvintele „se sancționează”, iar lit. „c)” se exclude</p> <p>La alin.(4) cuvintele „și/sau instituțiile ierarhic superioare și propune sancționarea” se substituie cu cuvintele „Președintele Republicii Moldova, Guvernul, sau organul deliberativ al administrației publice locale.”</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă</p>	
----	---	--------------------------	--	--	--

36	<p>lucrătoare, comentariile (explicațiile) în scris asupra proiectului raportului de audit, în care se va exprima acordul sau dezacordul cu constatările și concluziile formulate;</p> <p>f) să aplice recomandările oferite de CCRM.</p> <p>(3) Neexecutarea solicitărilor din alineatul (2) lit. a), b), c) poate genera sancțiuni în temeiul prevederilor Codului Contravențional.</p> <p>(4) În cazul necooperării cu CCRM, Președintele Curții de Conturi poate informa despre aceasta Parlamentul și/sau instituțiile ierarhic superioare și propune sancționarea disciplinară a factorilor responsabili din cadrul entităților.</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Direcția generală juridică</p>	<p>certitudine și claritate, necesare procesului de aplicare.</p> <p>La art.33 alin.(3) referitor la prevederea precum că neexecutarea de către entitățile auditate a obligației de a asigura accesul auditorilor pe teritoriul, în sediile sau în alte localuri ale entităților și crearea condițiilor adecvate de lucru poate genera sancțiuni potrivit Codului contravențional, urmează a fi exclusă, deoarece Codul contravențional al Republicii Moldova nu prevede sancțiuni în cazul menționat. Mai mult, faptele ce constituie contravenții și sancțiunile pentru comiterea acestora se stabilesc exclusiv în Codul contravențional.</p> <p>(2) <i>La alin.(4)</i> se va concretiza care instituții ierarhic superioare se au în vedere (ale entității auditate).</p>	<p>Se acceptă în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă</p> <p>Se acceptă în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă</p>	
36	<p>Articolul 34. Implementarea recomandărilor</p>	<p>Direcția generală juridică</p>	<p><i>La art.34</i>, urmează a se examina suplimentar aspectul privind ”termenul stabilit” de raportare a implementării</p>	<p>Nu se acceptă.</p>	

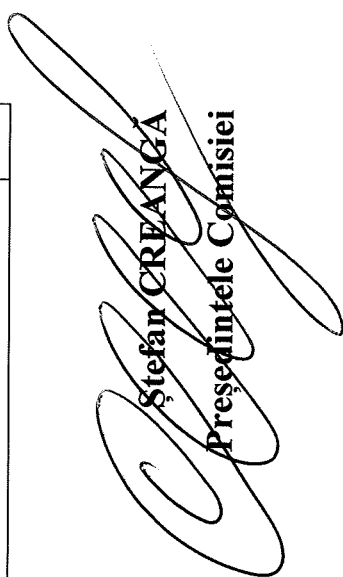
	<p>(1) Entitățile auditate și alte instituții vizate în raportul de audit sunt obligate în termenul stabilit să raporteze despre implementarea recomandărilor din raportul de audit sau motivele pentru care nu au fost implementate.</p> <p>(2) Dacă recomandările nu sunt implementate și nu este prezentat niciun motiv pentru aceasta în termenul stabilit, agentul constator (auditorul calificat responsabil) va analiza motivele și va propune Plenului măsurile ce trebuie luate. Potrivit procedurilor interne, CCRM poate remite cazurile în instanța de judecată, informând instituțiile ierarhice superioare și Parlamentul cu privire la decizia sa.</p>	<p>CNA</p> <p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>recomandărilor Curții de Conturi. Termenii, pentru încălcarea cărora se prevede răspundere contravențională urmează a fi stabiliți în textul legii. Stabilirea acestora prin textul raportului de audit este inoportună și nu poate fi acceptată.</p> <p>Obiecții: Sintagma „în termenul stabilit” reprezintă o norma de trimitere defectuoasă. Textul proiectului nu prevede alți termeni cu privire la raportarea implementării recomandărilor din raportul de audit. În redacția actuală, exista riscul stabilirii în mod discreționar de către Curtea de Conturi a termenilor de raportare.</p> <p>Recomandarea: Indicarea expresa a termenilor la care autorul face trimitere.</p> <p>La alin. (1) după cuvântul „stabilit” se completează cu cuvintele „de către Curtea de Conturi”. Alin.(2) de exclus, conținutul se repetă în alt articol. De completat articolul cu 2 alineate noi după cum urmează: „ (2) Curtea de Conturi stabilește termene concrete de raportare privind implementarea recomandărilor înaintate</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se acceptă:</p> <p>La alin. (1) după cuvântul „stabilit” se completează cu cuvintele „de către Curtea de Conturi”.</p> <p>Alin.(2) de exclus, conținutul se repetă în alt articol. De completat articolul cu 2 alineate noi după cum urmează: „ (2) Curtea de Conturi stabilește termene concrete de raportare privind implementarea recomandărilor înaintate în</p>	
--	---	--	---	--	--

			<p>în funcție de complexitatea măsurilor ce urmează a fi luate întru implementarea acestora.</p> <p>(3) Curtea de Conturi asigură monitorizarea implementării recomandărilor.”</p>	<p>funcție de complexitatea măsurilor ce urmează a fi luate întru implementarea acestora.</p> <p>(3) Curtea de Conturi asigură monitorizarea implementării recomandărilor.”</p>
37	<p>Articolul 35. Dispoziții finale</p> <p>(1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 3 luni de la data adoptării.</p> <p>(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi:</p> <p>a) Legea Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008 în redacția inițială cu modificările și completările aferente</p> <p>– se abrogă;</p> <p>b) personalul cu atribuții de audit al Curții de Conturi, pe parcursul a 24 luni, va fi supus procedurii de certificare conform reglementărilor stabilite;</p>	Direcția generală juridică	<p>Articolul urmează a fi revăzut și concretizat sub aspect structural și redacțional, inclusiv reieșind din denumirea Capitolului IV, ce presupune existența unor dispoziții tranzitorii.</p> <p>1) La alin.(1) cuvintele ”data adoptării” propunem să fie substituite cu cuvintele ”data publicării”, pentru a exclude riscurile de punere în aplicare anterior datei publicării oficiale a legii și a asigura concordanța cu prevederile art.76 din Constituție și ale Hotărârii Curții Constituționale nr.32 din 29.10.1998 privind interpretarea art.76 din Constituția Republicii Moldova ”Intrarea în vigoare a legii”, care prevăd că legea intră în vigoare la data publicării în ”Monitorul Oficial al Republicii Moldova” ori la data indicată expres în textul acesteia, dar care nu poate să preceadă data publicării.</p> <p>2) De asemenea, se vor specifica dispozițiile tranzitorii ce țin de statutul juridic ulterior al actualilor membri ai Curții de Conturi deținut la data intrării în vigoare a legii.</p>	<p>Se acceptă (variantea propusă de deputatul Ștefan Creangă)</p>

<p>c) actele normative ale instituției vor fi aduse în concordanță cu prezenta lege și se vor elabora regulamentele corespunzătoare pentru punerea în aplicare a prevederilor prezentei legi.</p> <p>(3) Auditurile Curții de Conturi inițiate potrivit Programului său anual de activitate, aprobat până la data intrării în vigoare a prezentei legi, vor fi efectuate și finalizate în conformitate cu prevederile Legii Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008.</p> <p>(4) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va elabora și va prezenta Parlamentului propuneri de modificare a legislației în vigoare, în scopul asigurării compatibilității cu prezenta lege.</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>La art.35 alin. (1) cuvântul „adoptării” urmează a se substitui cu cuvintele „publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”. De ținut cont că, potrivit ar. 76 din Constituția Republicii Moldova “Legea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei. Nepublicarea legii atrage inexistența acesteia”. Mai mult, Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 32 din 29 octombrie 1998 privind interpretarea art. 76 din Constituția Republicii Moldova „Intrarea în vigoare a legii” a stabilit că termenul indicat nu poate precede data publicării legii.</p> <p>La art.35 alin. (2) lit. a) cuvintele „în redacția inițială” se vor exclude, iar cuvântul „afereente” se va substitui cu cuvântul „ulterioare”.</p> <p>Articolul 35 va avea următorul cuprins: „Articolul 35. Dispoziții tranzitorii (1) Membrii Curții de Conturi aflați în funcții la data intrării în vigoare a prezentei legi își exercită funcțiile până la expirarea termenului pentru care au fost numiți.</p>	<p>Se acceptă (varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă)</p> <p>Articolul 35 va avea următorul cuprins: „Articolul 35. Dispoziții tranzitorii (1) Membrii Curții de Conturi aflați în funcții la data intrării în vigoare a prezentei legi își exercită funcțiile până la expirarea termenului pentru care au fost numiți. (2) Personalul Curții de Conturi cu atribuții audit public etern aflați în funcții sau care vor fi angajați</p>
---	--	---	---

			<p>(2) Personalul Curții de cu atribuții de audit public etern aflați în funcții sau care vor fi angajați până la expirarea termenului de 24 de luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi sunt în drept să efectueze în această perioadă audite fără a fi certificați în domeniul auditului public extern.</p> <p>(3) Auditurile Curții de Conturi inițiate potrivit Programului său anual de activitate, aprobat până la data intrării în vigoare a prezentei legi, vor fi efectuate și finalizate în conformitate cu prevederile Legii Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008.</p> <p>(4) Curtea de Conturi:</p> <p>a) va supune, pe parcursul a 24 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale în concordanță cu prezenta lege și va elabora regulamentele necesare punerii în aplicare a prevederilor prezentei legi.</p> <p>(5) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale în concordanță cu prezenta lege și va elabora regulamentele necesare punerii în aplicare a prevederilor prezentei legi.</p>	<p>până la expirarea termenului de 24 de luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi sunt în drept să efectueze în această perioadă audite fără a fi certificați în domeniul auditului public extern.</p> <p>(3) Auditurile Curții de Conturi inițiate potrivit Programului său anual de activitate, aprobat până la data intrării în vigoare a prezentei legi, vor fi efectuate și finalizate în conformitate cu prevederile Legii Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008.</p> <p>(4) Curtea de Conturi:</p> <p>a) va supune, pe parcursul a 24 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, certficării personalul Curții de Conturi, care are în atribuții efectuarea auditului public extern;</p> <p>b) în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale în concordanță cu prezenta lege și va elabora regulamentele necesare punerii în aplicare a prevederilor prezentei legi.</p> <p>(5) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va elabora și va prezenta Parlamentului propuneri de modificare a legislației în vigoare, în scopul asigurării compatibilității cu prezenta lege.”</p> <p>Proiectul se completează cu un nou articol, care după renumerotare va fi art.37 cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 37. Dispoziții finale</p> <p>La data intrării în vigoare a prezentei legi Legea Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008 cu modificările și completările ulterioare se abrogă.”</p>
--	--	--	--	---

			<p>vigoare, în scopul asigurării compatibilității cu prezenta lege.”</p> <p>Proiectul se completează cu un nou articol, care după renumerotare va fi art.37 cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 37. Dispoziții finale</p> <p>La data intrării în vigoare a prezentei legi Legea Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008 cu modificările și completările ulterioare se abrogă.”</p>	
--	--	--	---	--

Ștefan CREANGĂ
 Președintele Comisiei